

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ PROGRAMI

**XIX. YÜZYILIN İLK YARISINDA
BOLU EYALETİ VİRANŞEHİR SANCAĞI TEFEN
KAZASININ DEMOGRAFİK VE İSKÂN YAPISI**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan:
20116031 Güler BİÇİCİ

Danışman:
Prof. Dr. Süleyman KIZILTOPRAK

İstanbul-2013

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ PROGRAMI

**XIX. YÜZYILIN İLK YARISINDA
BOLU EYALETİ VİRANŞEHİR SANCAĞI TEFEN
KAZASININ DEMOGRAFİK VE İSKÂN YAPISI**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan:
20116031 Güler BİÇİCİ

Danışman:
Prof. Dr. Süleyman KIZILTOPRAK

İstanbul-2013

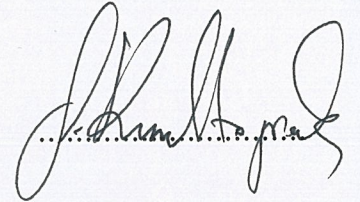
Güler BİÇİCİ tarafından hazırlanan **XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazasının Demografik ve İskân Yapısı** adlı bu çalışma aşağıda adları yazılı jüri üyelerince Oybirliğiyle / ~~Oyçokluğuyla~~ Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul Edilmiştir.

Kabul (Sınav) Tarihi : 26 / 06 / 2013

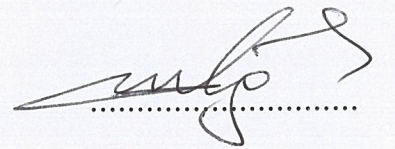
(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

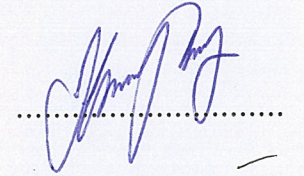
Jüri Üyesi : Prof.Dr. Süleyman KIZILTOPRAK (Danışman)

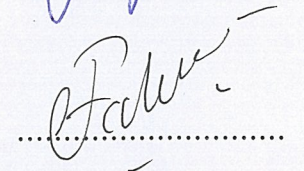
Jüri Üyesi : Prof.Dr. Ahmet TAŞAĞIL

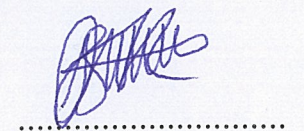
Jüri Üyesi : Doç.Dr. Fehmi YILMAZ (İstanbul Medeniyet Üniv.Öğr.Üy.)

Jüri Üyesi : Doç.Dr. Filiz KARACA

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr. İsmail Hakkı KADI
(İstanbul Medeniyet Üniv.Öğr.Üy.)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa Nu
İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	III
ÖZET	V
SUMMARY	VI
KISALTMALAR	VII
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi	1
1.2. Konunun Kaynakları	5
1.3. Çalışmanın Yöntemi	8
1.4. XIX. Yüzyıl ve Öncesinde Osmanlı Devleti’nde Nüfus ve Sayım Politikalarına Genel Bir Bakış	8
1.4.1. Nüfus Sayımı ve Mülk Yazımı.....	8
1.4.2.Genel Nüfus Tahriri Hazırlık ve Yazım Faaliyetleri.....	15
1.4.3. Ketim (Saklı) Nüfus Meselesi	18
1.4.4. XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Askerlik Sistemi.....	19
2. OSMANLI DEVLETİ’NDE İSKÂN FAALİYETLERİ	21
3. TEFEN KAZASI NÜFUS DEFTERLERİ GENEL ÖZELLİKLER	23
3.1.Tefen Kazasının Coğrafi Konumu ve Tarihçesi	24
3.1.1.Tefen Kazasında İskân Faaliyetleri	28
3.1.2. Tefen Kazasında Yerleşim Yeri Olarak Divanlar	32
3.1.3. H.1246/M.1830 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı	33
3.1.3.1. Hane ve Nüfus Özellikleri:.....	33
3.1.3.2. 1830 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları	34
3.1.3.3. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları	34
3.1.3.4. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar	36
3.1.3.5. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar	37
3.1.4. H.1253/M.1837 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı	38
3.1.4.1. Hane ve Nüfus Özellikleri.....	38
3.1.4.2. 1837 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları	39
3.1.4.3. Boy Özellikleri	40
3.1.4.4. Sakal Özellikleri.....	41

3.1.4.5. Bıyık Özellikleri	41
3.1.4.6. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları	42
3.1.4.7. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar	44
3.1.4.8. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar	46
3.1.5. H.1260/M.1844 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı	47
3.1.5.1. Hane ve Nüfus Özellikleri	47
3.1.5.2. 1844 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları	49
3.1.5.3. Boy özellikleri	50
3.1.5.4. Sakal Özellikleri	51
3.1.5.5. Bıyık Özellikleri	52
3.1.5.6. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları	53
3.1.5.7. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar	54
3.1.5.8. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar	56
4. 1830-1844 TARİHLİ NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE TEFEN KAZASI, DİVAN VE KARYELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ	57
4.1. 1830-1844 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazası, Divan ve Karyeleri Yaş Grupları	58
4.2. 1830-1844 Tarihleri Arasındaki Hane Ortalamaları ve Nüfus Artış Oranları	61
4.3. 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Kullanılan İsimler	62
4.3.1. 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Bir Defa Geçen İsimler	65
5. SONUÇ	66
6. EKLER	71
EK-1: XVI. ve XVII. Yüzyıl Osmanlı Kayıtlarına Göre Anadolu'daki Türkmen ve Yörüklerin Dağılımı	71
EK-2: XX. Yüzyıl Başında Kastamonu Vilayeti İdari Taksimat	72
EK-3: XX. Yüzyılda Zonguldak Vilayeti ve İlçeler Haritası	73
EK-4: 1830 Tarihli 0727 Numaralı Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazası Müslim Nüfus Defteri Transkripsiyon	74
EK-5: Tefen Kazası 1830 Tarihli 0727 Numaralı Nüfus Defteri	83
EK-6: 1844 Tarihli 0798 Numaralı Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazası Müslim Nüfus Defteri Transkripsiyon	94
EK-7: 1844 Tarihli 0798 Numaralı Tefen Kazası Nüfus Defteri	109
EK-8: 1844 Tarihli 0971 Numaralı Tefen Kazası Nüfus İcmal Defteri Transkripsiyon	155
EK-9: 1844 Tarihli 0971 Numaralı Tefen Kazası Nüfus İcmal Defteri	156
7. KAYNAKLAR	157
8. ÖZGEÇMİŞ	164

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin hızla genişleyen coğrafi sınırları içerisinde yaşayan nüfusun miktarını, kadın-erkek oranlarını kesin olarak bilmek o dönemin şartları altında çok zordu. Erken dönem Osmanlı nüfusuyla ilgili yapılan ilk çalışmaların, tapu tahrirleri üzerinde yapıldığı görülmektedir. Bu defterlerde, Osmanlı sınırları içinde yaşayan yetişkin erkek nüfusun sahip oldukları toprak miktarı, tabi oldukları vergileri, kendi isimleri ve babasının isimleriyle birlikte kaydedilmişlerdir. Devletin vergi alabileceği bütün kaynakları kayıt altına almak amacıyla yaptığı askeri ve özellikle de mali amaçlı olan bu sayımlar genel bir nüfus sayımı özelliği taşımazlar. Tımar sisteminin uygulandığı yerlerde bu defterler yaklaşık 30-40 yılda bir yenilenmiş ve yeni fethedilen yerlerin de mali açıdan denetime girmesi sağlanmıştır. Bu tahrir defterlerin sayımı XVI. yüzyıl sonlarına kadar devam etmiştir. XVII. yüzyıl başlarından XVIII. yüzyıl sonlarına kadar da bu tahrirlerin yerini Osmanlı demografi çalışmalarına kaynaklık teşkil eden avarız ve cizye defterleri almıştır. Osmanlı nüfus yapısıyla ilgili ilk genel nüfus sayımı ancak XIX. yüzyılda II. Mahmud döneminde yapılan ıslahat hareketleri çerçevesinde yapılabilmıştır. II. Mahmud döneminde 1826 tarihinde Yeniçeri Ocağının kaldırılması sonucunda yeni kurulan orduya asker temin etmek amacıyla sadece erkek nüfus sayılmıştır. Birçok kaynakta ilk genel nüfus sayım tarihi olarak 1831 tarihi gösterilse de yeni araştırmalara göre 1828-1829 tarihlerinde sayıma başlandığı düşünülmektedir. Burada önemli olan, bu sayım çalışmalarının Osmanlı Devleti'nin hâkim olduğu bütün topraklarda değil ancak belli bölgelerde yapılabildiğidir. Osmanlı'nın içinde bulunduğu siyasi durum (Rusya ile yapılan savaş) ülke genelinde sayım yapılmasına engel olmuştur. Diğer bir hususta XIX. yüzyıl sonlarına kadar kadın nüfusun sayım harici tutulması, Osmanlı Devleti'nin genel nüfusunu belirleme amacından çok uzak kalmıştır.

Bu çalışma ile araştırmacıların pek de ilgi sahasına girmeyen Batı Karadeniz bölgesi ve bu yörede bulunan Tefen kazasının merkez ve köylerinin XIX. yüzyıldaki demografik ve iskân yapısını, nüfus defterleri temel alınarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Esas olarak üç bölümden oluşan çalışmanın Giriş kısmında konunun amacı, yöntemi ve kaynakları hakkında verilen bilgilerin yanı sıra,

incelenen dönemde Osmanlı Devleti'nde yapılan nüfus sayımları ve askerlik hizmetiyle ilgili genel bilgiler verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde Osmanlı Devleti'nde iskân faaliyetlerinden kısaca bahsedilecektir. Çalışmanın temelini oluşturan üçüncü bölümde Tefen tarihi ve coğrafyasıyla ilgili genel bilgilerin ardından Tefen nüfus defterleri çerçevesinde, elde edilen sayısal verilerden hareketle çeşitli tablo ve grafiklere yer verilecektir. Dördüncü bölümde ise Tefen kazasının 1830-44 tarihleri arasındaki genel nüfus yapısıyla ilgili bilgiler verilmiştir. Sonuç bölümünde yapılan çalışmanın değerlendirmesi yapılacaktır. Ekler bölümünde ise bölge ile ilgili idari taksimatı gösteren çeşitli harita, 1830-1844 tarihli nüfus defter ve transkripsiyonlarına yer verilecektir.

Bu vesileyle araştırma konumuzun bir tez çalışması olarak ortaya çıkmasına verdiği destek ve katkıları için danışman hocam Prof. Dr. Süleyman KIZILTOPRAK'a teşekkür ederim. Çalışma esnasında ilgi ve desteğini esirgemeyen, tezde yer alan tablo ve grafiklerin düzenlenmesinde yardımcı olan Emel BİÇİCİ'ye İngilizce tercüme konusunda da Gülden BİÇİCİ BAYRAK'a ve aileme teşekkürü bir borç bilirim. Tezin çeşitli safhalarında emeği geçen Çiğdem BİÇİCİ, Mehmet KORKMAZ ve Sadi UYAR'a da teşekkür ederim. 1844 tarihli nüfus icmal tablosunun transkripsiyonu için de Mustafa ÇAKICI'ya şükranlarımı sunarım.

Ayrıca Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Taksim Atatürk Kütüphanesi ve Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) Kütüphanesi personeline göstermiş oldukları ilgiden dolayı teşekkür ederim.

Osmanlı nüfusuyla ilgili olarak Başbakanlık Osmanlı arşivinde, araştırılmayı bekleyen çok sayıda nüfus defteri bulunmaktadır. Konuyla ilgili tez çalışmamız sonucunda Tefen tarihiyle ilgili ortaya çıkan bilgiler ve elde edilen verilerin, Osmanlı tarihi ve nüfusuna dair yapılacak olan araştırmalara fayda sağlamasını umuyoruz. Yapılan itinalı çalışmaya rağmen yine de hatalı yönlerin olması kaçınılmazdır.

Güler BİÇİCİ

İstanbul 2013

ÖZET

(XIX. YÜZYILIN İLK YARISINDA BOLU EYALETİ VİRANŞEHİR SANCAĞI
TEFEN KAZASININ DEMOGRAFİK VE İSKÂN YAPISI)

XIX. yüzyıl'da Osmanlı Devleti gerek toprak ve gerekse nüfus bakımından dünyanın en büyük devletlerinden biriydi. XVIII. yüzyıldan itibaren dünyadaki gelişmeleri takip edemeyen Osmanlı Devleti, hızla toprak kaybetmeye başlamıştır. Bu dönemde yapılmak istenen çeşitli ıslahat hareketleri de istenilen sonucu vermemiştir. Bununla beraber II. Mahmud devri, Osmanlı Devleti'nde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. II. Mahmud, değişimin önünde en büyük engel olarak görülen Yeniçeri Ocağını 1826 yılında ortadan kaldırmış ve böylelikle devlet, merkezileşme ve batılılaşma faaliyetlerine hız vermeye başlamıştır. Böylesi geniş sınırlara hâkim olan Osmanlı devletinin temel dinamikleri olan nüfusun, vergi verecek hane sayısını hem de yeni kurulacak olan orduya kaynak teşkil edecek asker sayısını belirlemek amacıyla ülke genelinde nüfus sayımı yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. II. Mahmud döneminde, 1831 tarihinde yapılan ilk genel nüfus sayımı, dönemin siyasi şartlarından dolayı ülkenin ancak bazı yerlerinde uygulanabilmiştir. Sayımı yapılan Anadolu eyaletlerinden biri de Bolu ve civarındır. Bu sayımda sadece erkek nüfus yazımı yapıldığından, Osmanlı genel nüfusu hakkında kesin sonuçlara ulaşmak pek mümkün değildir. Son zamanlarda Osmanlı Devleti'nin sosyal ve toplumsal tarih konularıyla ilgili çalışmalarda önemli bir artış görülmektedir. Bununla beraber Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunan nüfus defterlerinin, araştırmacılara açılmasıyla birlikte Osmanlı nüfusu ve yerel tarih araştırmaları da önem kazanmaya başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: II. Mahmud, Osmanlı'da ilk Nüfus Sayımı, Tefen, Demografik Yapı, İskân.

SUMMARY

DEMOGRAPHIC AND SETTLEMENT STRUCTURE OF BOLU, VİRANŞEHİR, DISTRICT OF TEFEN IN THE FIRST HALF OF 19TH CENTURY.

In the 19th century, Ottoman Empire was one of the biggest empires in the world considering both the wide of its lands and population. Yet, as a result of not following the developments in the world, Ottoman Empire started to lose its lands fast. Reforms which were tried to be applied during this period did not give the expected results. Moreover, time of Second Mahmud, became the start point of a new era. Second Mahmud abolished the Janissary Corps (army that was seen as one of the biggest problems against reforms and developments.) After that empire started to accelerate activities of centralism and westernization. Having such long borders brought out the necessity of population census which also meant counting the household of taxpayers and number of soldiers who were to be part of the new army. In the time of Second Mahmud, general population census could only be done in some parts of the empire because of political circumstances of the time. One of the places where the census held was Bolu and its neighborhood. In this population census, only men were counted causing uncertain information about the overall population of this state at that time. In the following years, an increase can be observed regarding studies about social and political life of Ottoman Empire. Together with this, thanks to the opening of Prime Ministry Ottoman Archives constituted a significant importance on the researches which are held about Ottoman population and local history researches.

Key Words: 2nd Mahmud, First population census in Ottoman Empire, Tefen, Population, Settlement.

KISALTMALAR

A.g.e.	adı geen eser
Bkz.	Bakınız
b.	bin
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	Cilt
ev.	eviren
Der.	Derleyen
Ed.	Editör
H.	Hicrî
Haz.	Hazırlayan
M.	Miladi
Nu.	Numara
Sad.	Sadeleştiren
S.	Sayı
s.	sayfa
TTK.	Türk Tarih Kurumu
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
vd.	ve diğeri

1.GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Önemi

Nüfus sayımları, bir toplumu meydana getiren fertlerin yaş, dil, din ve meslek gibi çeşitli yönlerdeki durumlarını ortaya koyduğundan toplumların sosyolojik, ekonomik yönlerini ortaya koyma anlamında çok önemli bir veri kaynağıdır. Nüfus yapısı da bir toplumun kalkınmasına etki eden önemli faktörlerden biridir. Sultan II. Mahmud döneminde (1808-1839) Osmanlı Devleti'nde yaşanan iç isyanlar, savaşlar ve devlet kademelerindeki çeşitli bozukluklar nedeniyle gerek ordu sisteminde, gerekse bürokratik ve malî açıdan çeşitli yenilikler ve düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Ülke genelinde hemen her alanda köklü düzenlemeler yapılması, bunun için de öncelikle güvenliğinin sağlanması gerekiyordu. Bu da ancak ordunun sıkı bir eğitime, düzene sokulması ve yenilenmesi ile mümkündü.

Osmanlı Devleti'nin gelişmesinde hiç şüphesiz önemli görevler üstlenen Yeniçeri ocağının düzeninin ve disiplininin kaybolmaya yüz tutmasıyla birlikte yeniçeriler artık devletin aleyhinde hareketlerde bulunmaya başlamışlardır. Devlet için zararlı hale gelen bu teşkilatın 15 Haziran 1826'da kaldırılmasıyla birlikte devletin başındaki önemli bir sorun da ortadan kalkmış oldu.¹

Bu çalışma Osmanlı Devleti'nde önemli bir dönüm noktası olan yeniçeriliğin kaldırılmasından sonra yeni kurulacak orduya asker temini amacıyla yapılan ilk genel nüfus sayımı çerçevesinde Tefen kazasının demografik ve iskân yapısına dair bir sonuca ulaşmayı hedeflemektedir.

Osmanlı yönetimi, daha kuruluşundan itibaren ülkenin gelir kaynaklarının tespit edilmesi ve kayıt altına alınmasına yönelik çalışmalara önem vermiştir. Bu amaçla "tahrir" adı verilen sayımlar yapılmış, demografik kayıtlar tutulmuştur. Bu sayede Osmanlı nüfusu ve malî durumu hakkında XV ve XVI. yüzyıllara kadar inebilen bilgilere ulaşılabilmektedir.² Osmanlı Devleti'nde erken dönemde

¹ Esad Efendi, "Üss-i Zafer, Yeniçeriliğin Kaldırılmasına Dair", Haz. Mehmet Arslan, LIII.

² Orhan SAKİN, *Osmanlıda Etnik Yapı ve 1914 Nüfusu*, 167.

yapılan bu tahrirlerde temel alınan, genel nüfus sayımından çok, vergiye tabi olacak hane sayısını belirleme amaçlı yapılmasıydı.

Yapılan sayım sonrası elde edilen veriler, “tahrir defterleri” adı altında iki nüsha olarak hazırlanırdı. Bu defterlerin biri defterhane hazinesine gider, diğer defterde tuğrasız olarak sarayda muhafaza edilirdi. Bu defterler ülke topraklarının esas kaydı olup tapu hükmünde idiler. Bu nedenle sonraları “tapu defteri” olarak kullanılır olmuşlardır.³

XV. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak, başta yeni fethedilen yerler olmak üzere bütün Osmanlı topraklarında yazımlar yapılırdı. Devletin örgütlenmesinin de temeli olan tımar sisteminin bir gereği olan bu sayım ve yazımlar vergi ve asker toplamının başlıca dayanağıydı. Bu yüzden ‘hane’yi birim olarak alıyor ve yalnızca erkek nüfusa dayanıyordu. Tımar sisteminin uygulandığı bölgelerde belli aralıklarla tahrirlerin yenilenmesi XVI. yüzyılın sonlarına kadar devam etmiştir. Bu yüzyılda yaygın ve oldukça düzenli biçimde sürdürülen bu yazım faaliyetleri XVII. yüzyılın başlarından itibaren yapılamamış, yalnızca düzensiz biçimde de olsa “yoklama”larla yetinilmiştir. Bu sayım ve yazım defterleri Osmanlı İmparatorluğu’nun XVI. yüzyıldaki nüfusu için önemli kaynaklardandır. Tahrir defterlerini nüfus açısından değerlendiren ilk tarihçi Ömer Lütfi Barkan’dır. Barkan, Kanuni’nin tahta çıkışından sonra başlanan ve 1530’da bitirilen tahrirlere dayanarak o dönemde Osmanlı Devleti’nin Anadolu ve Rumeli nüfusunu 11.357.365 olarak hesaplamıştır.⁴ Osmanlı demografi çalışmalarında temel kaynak olarak gösterilen tahrirlerin dışında avarız ve cizye defterleri de bulunmaktadır. XVII. yüzyıl başlarından XVIII. yüzyıl sonlarına kadar avarız ve cizye defterleri kullanılmıştır. Söz konusu defterler, sadece bu vergileri veren nüfusla ilgili kayıtları içerdiğinden daha sınırlıdır. Bu defterlerde nüfusla ilgili en önemli bilgiler şüphesiz “hane” ve yetişkin vergi mükellefi erkeklere ait “nefer” verileridir. Bu verilerden hane sayısı 5 rakamıyla nefer sayısı ise 3 rakamıyla çarpılarak tahmini nüfus rakamları elde edilebilmektedir.⁵ Ancak tımar sisteminin bozulması, çift bozma, büyük kaçış gibi olaylar yüzünden köylerin

³ Mehmet Zeki PAKALIN, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri*, 376.

⁴ Nuri AKBAYAR, *Tanzimat’tan Sonra Osmanlı Devleti Nüfusu*, Tanzimat’tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, 1238-1239.

⁵ **Ünye Nüfus Defteri**, Haz. Sabri BACACI, İrfan DAĞDELEN, vd., Ünyeliler Derneği (ÜNDER), İstanbul 2011. 5.

boşaldığı, kentlere göçün arttığı ileri sürülebilir. XVIII. yüzyıl sonlarından başlayarak geleneksel kabuğundan çıkmak zorunda kalan Osmanlı Devleti XIX. yüzyıl başlarında artık yeni bir vergi, askerlik ve yönetim düzeni ihtiyacı içerisine girince ister istemez bunlara temel olacak yeni sayım sistemlerine de ilgi duymaya başladı.⁶ Yine de toprak yazımı için tutulan bu defterlerden hareketle o dönemde yazımı yapılan yerlerle ilgili, nüfus konusunda bir çıkarım yapmak mümkün olabilmektedir.

Her yapılan nüfus ve arazi tahriri, genel veya bir sancağa ait olsun içerik bakımından, muhakkak aynı kaide hükümlerine uygun olarak yapıldığı görülmüş ve mufassal tahrir defterleri ile icmal defterleri de şekil ve usûl yönünden belli kurallara uygun olarak yapılmaktaydı.⁷ Bu nedendir ki toplum bilimleriyle uğraşanların başvurdukları ilk kaynak toplumu oluşturan temel nitelik ve nicelikler olduğundan, ulusların gerçek görünümleri, ancak o toplumu oluşturan nüfusun özelliklerini öğrenildikten sonra ortaya konabilirdi. Bu nedenle XIX. yüzyılın başlarında, devleti dağılma ve çökmekten kurtarma çabalarıyla birlikte nüfus, arazi ve mal-mülk sayımı yeniden önem kazanmaya başlamıştır.⁸

1831-1838 yazımlarında yetişkin bir erkek, hane içindeki konumundan bağımsız olarak resmi kayıt birimi oldu; bireyin yaş ve cinsiyetten bağımsız olarak temel birim kabul edildiği 1881/1882-1893 sayımlarına kadar da o şekilde kaldı. Müslüman nüfus, daha durağan, yoğun olarak yerleşmiş ve kolay ulaşılabilen Hıristiyan nüfusa göre daha az sayıma tabi tutulmuştu.⁹ Genel nitelikteki bu sayımda güdülen amaç, Anadolu ve Rumeli'deki erkek nüfusun saptanması idi. Mahalle mahalle gezilerek yapılan bu sayımda Müslüman-Hıristiyan ayrımı esas alınmış, Müslüman olmayanlar Rum, Ermeni, Yahudi ayrımına tabi tutulmuşlardı.¹⁰

Tanzimat'tan sonra özellikle devletin yönetim sisteminin yenilenmesi yolundaki çabalar, yeni bir sivil ve askeri bürokrasinin oluşturulması, mali alandaki düzenlemeler nüfus sayımının önemini yeniden gündeme getirdi. 1843'te ordunun

⁶ Bkz. (4), AKBAYAR, 1239.

⁷ Mehtap ÖZDEĞER, Osmanlı İmparatorluğu'nda Mîrî Arazi Rejimi ve Tahrir Geleneği, **Manas Sosyal Bilimler Dergisi**, c.3, S. 5, s.11-12.

⁸ Musa ÇADIRCI, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, 44-45.

⁹ Kemal KARPAT, **Osmanlı Nüfusu 1830-1914**, Çev. Bahar Tırnakçı, 46-47.

¹⁰ Bkz. (8), ÇADIRCI, 45.

yeniden düzenlenmesinin gereği olarak da Osmanlı Devleti bünyesinde yaşayan erkek Müslüman nüfusla, cizye mükellefi gayrimüslim nüfusun tespiti kararlaştırıldı. Serasker Rıza Paşa'nın öncülük ettiği bu sayım, yeni vergiler konacağı ya da nüfusun çokluğuna göre vergi salınacağı yolundaki yaygın söylentiler yüzünden birçok yerde direnişle karşılandı. Ayrıca sayım kapsamına alınmaya çalışılan ve her dönemde devlete karşı yükümlülüklerini yerine getirmekten sürekli kaçınan göçebe aşiretler de önemli bir direnme odağı oluşturdular. Bu nedenle hiç sayım yapılamayan yerler olduğu gibi pek çok merkezde de gerçek nüfusun altında sayılar ortaya çıktı. Hükûmet de bu yüzden ne sayımın başarısından söz etti ne de sonuçlarını açıkladı.¹¹ Aslında hazırlıklar 1831 yılında yapılan nüfus sayımındaki deneyimden yararlanarak daha detaylı bir şekilde yapıldı. Buna rağmen sonuç başarılı olamadı. Sayım için bölgelere giden memurların çok dikkatli davranmaması, askere gitmek istemeyenlerin yanlış bilgilendirmesi, gayrimüslim din adamlarının kendi cemaatleri hakkında doğru bilgi vermemesi de başarısızlığın belli başlı nedenleri arasındadır. Sonuçlar İstanbul'da Ceride Nezareti'nde toplandıysa da devlet resmi sonuçları ilan etmemiştir.¹² 1844 sayımına ait rakamlar, Osmanlı devletince neşr edilmemiş olduğundan yalnızca Ubicini'nin *Lettres sur la Turquie* adlı eserinde verilmiş, bazı yazarlarda bunu kullanmışlardır.¹³

Osmanlı Devleti'nin siyasî tarihiyle ilgili yapılmış çalışmalarının yanında üç kıtaya yayılmış ve çok farklı etnik grupları bünyesinde barındıran devletin nüfusuyla ilgili çalışmalar çok yeterli düzeyde değildir. Yapılan kaynak taraması neticesinde Osmanlı nüfusuyla ilgili çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Ancak, Başbakanlık Osmanlı arşivindeki nüfus defterlerinin tasnif edilip araştırmacılara açılmasıyla birlikte şehir tarihi araştırmaları da hız kazanmıştır. Özellikle Karadeniz il ve ilçeleriyle ilgili son dönemde, çok sayıda nüfus defteri yayınlanmıştır.¹⁴

¹¹ Bkz. (4), AKBAYAR, 1239.

¹² Bkz. (5), Ünye Nüfus Defteri, 10.

¹³ Bkz. (9), KARPAT, 62.

¹⁴ **Ünye Nüfus Defteri (1834)**, Haz. Sabri Bacacı, İrfan Dağdelen, Osman Doğan, Ünyeliler Derneği (ÜNDER), İstanbul 2011. **Yusufeli Nüfus Defteri (1835)**, Muammer Demirel, Yusufeli Belediyesi, Artvin 2011. **Pazar Nüfus Kütüğü (1842-Pazar Sülaleleri)**, Haz. Murat Ümit Hiçyılmaz Gayret Matbaacılık, İstanbul 2011. **Ardeşen Nüfus Kütüğü 1842- Ardeşen Sülaleleri**, Haz. Murat Ümit Hiçyılmaz, Ardeşen Belediyesi Yayınları, Rize 2011. **Çorum Nüfus Defterleri (1937-1844)** Haz. Hacı Haldun Şahin, Çorum Belediyesi Yayınları, Çorum-2012.

Özellikle tez konumuzu oluşturan Batı Karadeniz bölgesinde yer alan Tefen yöresi ve tarihiyle ilgili müstakil bir çalışma bulunmamaktadır.

1.2. Konunun Kaynakları

Bu çalışmanın konusu olan XIX. yüzyılın ilk yarısında Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazasının nüfus yapısı incelenirken, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Nüfus Defterleri (NFS.d) fonunda kayıtlı, 0727, 0795 ve 0798 numaralı Tefen kazası Müslim nüfus defterleri ayrıca 0971 numaralı nüfus icmal defter kayıtları esas alınmıştır. H.1246 ve H.1260 (M. 1830-1844) tarihleri arasında olan bu defterlerde Tefen kazası ve köylerinin nüfus yoklama bilgileri yer almaktadır. Osmanlı dönemindeki bu nüfus sayımları esnasında her kazaya bir memur tayin edilmiştir. Bolu eyaletine nüfus memuru olarak Mevâliden Abdi Paşazâde Kadri Bey gönderilmiş, Viranşehir sancağının yazım işleri de Mevâliden Emin Beyzâde Kadri Bey tarafından gerçekleştirilmiştir.¹⁵ Geleneksel Osmanlı nüfus kayıt sisteminde mevcut nüfus Müslim ve Gayrimüslim olarak ayrı defterler halinde yazıma tabi tutulmuştur. Tefen merkez ve köylerinin nüfus defterleri, sadece Müslim nüfusa yöneliktir. Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunan Nüfus Defterleri (NFS.d) fonunda Tefen kazasına ait Müslim nüfus defterleri haricinde gayrimüslim nüfusa yönelik şimdilik herhangi bir kayda rastlanmamıştır. Tez konumuzu oluşturan dönemde genel nüfus sayımı olarak 1830 ve 1844 tarihlerinde iki sayım yapılmıştır. Bu defterlerin dışında kalanlar, nüfus yoklamasıyla ilgili defter örnekleridir. Burada zaman olarak yedi yıllık aralıklarla yazılmış olan H.1246 (1830), H.1253 (1837) ve H.1260 (1844) tarihli defterler istatistikî değerlendirmeye alınmıştır. H.1253 (1837) tarihli nüfus yoklama defterinin, değerlendirmeye alınış sebebi önceki nüfus sayımından daha ayrıntılı olarak, kişilerin fiziksel özellikleriyle birlikte yazılmış olmasıdır. 1840 ve 1842 tarihindeki nüfus yoklama defterleri mükerrer yazılmış olduğundan bu defterler işleme alınmamıştır. Tefen kazasında yapılan nüfus sayımı

¹⁵ Ahmed Lütfi Efendi, **Vakanüvis Ahmed Lütfi Efendi Tarihi, II-III**, 641-642. Aynı konuyla ilgili olarak Mahir AYDIN, **Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri (28-30 Haziran) Bildirileri'nden ayrı basım, Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri** adlı eserinde Bolu'ya Mevâliden Nuri Bey'in Viranşehir'e ise Mehmed Emin Efendizâde Abdülkadir Bey'in memur olarak vazifelendirildiğini yazmıştır. s.104.

da diğer yerlerde olduğu gibi askeri amaçlı olup sadece erkek nüfusun tespitine yöneliktir.

Osmanlı nüfusu ve iskân politikasıyla ilgili olarak Enver Ziya Karal, Kemal Karpat, Ömer Lütfi Barkan, Mahir Aydın, Yusuf Halaçoğlu gibi Osmanlı tarihi üzerine araştırmaları bulunan tarihçilerinin yaptıkları önemli çalışmalar bulunmaktadır.¹⁶ Çalışma konumuz olan Tefen kazasıyla ilgili yayınlanmış birkaç makale dışında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Osmanlı dönemindeki idari bölünme şimdikinden farklı olduğundan Tefen kazası XIX. yüzyılın ilk yarısında Bolu eyaleti dâhilinde yer aldığından dolayı Bolu tarihi araştırmaları içerisinde kısmen de olsa kendine yer bulmuştur.¹⁷ Ancak burada şunu belirtmekte fayda var.

¹⁶ Söz konusu eserlerden bazıları şunlardır: Enver Ziya KARAL, **Osmanlıda İlk Nüfus Sayımı 1831**, s. 1-20. Aynı yazar; **Osmanlı Tarihi, Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856)**, c.V. s. 158-161.

Kemal KARPAT, **Osmanlı Nüfusu 1830-1914**, Çev. Bahar Tırnakçı. Aynı yazar, **Osmanlı Modernleşmesi, Toplum, Kurumsal Değişim ve Nüfus**, Çev. Akile Zorlu Durukan-Kaan Durukan, s.41-91. Ömer Lütfi BARKAN, **Osmanlı Devleti'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi, Tetkikler-Makaleler**, Yay. Haz. Hüseyin Özdeğer, s.1402-1413 Orhan SAKİN, **Osmanlıda Etnik Yapı ve 1914 Nüfusu**, s.80-201. Musa ÇADIRCI, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, s.10-49. Justin MCCARTHY, **Müslümanlar ve Azınlıklar "Muslims and Minorities", Osmanlı Anadolu'sunda Nüfus ve İmparatorluğun Sonu**, Çev. Bilge Umar, s.1-5. Fikret BABUŞ, **Osmanlı'dan Günümüze, Etnik-Sosyal Politikalar Çerçevesinde Türkiye'de Göç ve İskân Siyaseti Uygulamaları**, s.12-115. Mahir AYDIN, **Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri (28-30 Haziran) Bildirileri'nden ayrı basım, Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri**, s.81-105. Fazıla AKBAL, 1831 Tarihinde Osmanlı İmparatorluğu'nda İdari Taksimat ve Nüfus, **Bellekten**, XV/59 (1951), s.617-621, Cengiz ORHONLU, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretleri İskân Teşebbüsü (1691-1696)**, s.26-33. Yusuf HALAÇOĞLU, **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, s.28-42. Hanefi BOSTAN, **Karadeniz'de Nüfus Hareketleri ve Nüfusun Etnik Yapısı**, s.352-515. Stanford. J. Shaw and E. K. Shaw, **History of the Ottoman Empire and Modern Turkey, vol. II, Reform, Revolution and Republic: The Rise of Modern Turkey, 1808-1975** (Cambridge, New York, and London, 1977), pp. 40-47.

¹⁷ XVI. yüzyıl itibarıyla Başbakanlık Osmanlı Arşivi ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'ndeki tahrir defterlerine göre Bolu'nun nahiyeleri şunlardır: Bolu, Çağa, Mengen, Gerede, Viranşehir, Taraklu-Borlu, Ulus ve Amasra, Oniki divan, Yedi divan, Yenice, Hızır Beğ Eli ve Çarşamba, Bendereğli, Konrapa, Dodurga, Mudurnu, Kıbrıs olarak 16 nahiyeden oluşur. Tez konumuz olan Tefen kazası da Yedi divan nahiyesinde yer almaktadır. Osmanlı Türkiye'sine girdiği tarihten bu yana Bolu idari olarak altı devir geçirmiştir. **1)** Bolunun Sancak Beyliği şeklinde başlayan İlk Mutasarrıflık Devri (1324-1692). **2)** Bolunun Voyvodalık ve Muhassıllık Devri(1692-1811). **3)**Bolu ve Viranşehir Sancaklarının birleştirilmesi suretiyle Bolunun ikinci Mutasarrıflık Devri (1811-1864). **4)**Kastamonu vilayetine bağlı üçüncü mutasarrıflık devri (1864-1908). Bu dönemde yeni vilayetlerin teşkili nizamnamesiyle eski eyaletler kaldırılmış, Bolu ve Viranşehir sancakları, Kastamonu eyaletine bağlanmıştır. **5)** Bolunun Dördüncü Müstakil Mutasarrıflık Devri (1908-1923). **6)** Bolu Valiliği Devri (1923-...). Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Binnaz ÇÖPOĞLU, **Bolu Şer'iyeh Sicili, 1687-1688 Tarihli 836 No'lu Defterin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, AİBÜ, Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi(BAMER) Yayınları No:5, Baskı Duman Ofset Matbaacılık, Ankara-2009, s. 46-52. M.Zekai KONRAPA, **Bolu Tarihi**, Bolu Vilayet Matbaası, Bolu-1964, s. 30-31. Konrapa'nın aynı eserinde 1274

Ubicini'nin *Lettres sur La TurQui depuis le Khatti-Cherif de Gulkane (1839)* adlı eserine göre, 1834 tarihinde Osmanlı devletinde 18 eyalet, 78 liva ve 858 kazanın var olduğunu ve bu tarihte Bolu ve Viranşehir'in de sancak merkezleri olarak Kastamonu eyaletine bağlı olduğunu belirtmektedir.¹⁸ Ancak tez konumuzu oluşturan nüfus defterlerinde Bolu eyalet olarak, Viranşehir ise yine sancak merkezi olarak kaydedilmiştir. Yine bu konuyla ilgili olarak Fazıla Akbal, yazdığı makalesinde Eyalet-i Anadolu dâhilinde Bolu, Viranşehir ve Kastamonu şehirlerinin Liva olarak yer aldığını belirtmektedir.¹⁹ Bolu tarihiyle ilgili olarak Kenan Ziya Taş, Mehmet Zekai Konrapa²⁰ tarafından yapılmış olan çalışmalar, önem teşkil etmektedir. 1864 tarihinde Kastamonu eyaletine bağlanan Bolu, sancak haline gelmiştir. Bu dönemle ilgili olarak da ayrıntılı bilgi için Burhan Şahin'in²¹, Cumhuriyet Öncesinde Kastamonu'nun İdari-Nüfus ve Etnik Yapısı (1939-1903) isimli çalışmasına bakılabilir. Bu nedenle Tefen kazasıyla ilgili araştırma yapılırken hem Bolu hem de Kastamonu tarihini incelemek gerekmektedir. Ayrıca Tefen kazasının tarihiyle ilgili olarak Prof. N. Eda Akyürek Şahin ve yerel araştırmacı Sadi Uyar'ın Tefen kazasının antik çağ dönemiyle ilgili çeşitli araştırma ve makaleleri mevcuttur.²²

(1857) tarihli vilayet salnamesinde Viranşehir livasına bağlı 19 kazadan birinin de Tefen kazası olduğu görülmektedir. s. 422-423.

¹⁸ Abdolonyme UBİCİNİ, *Lettres sur La TurQui depuis le Khatti-Cherif de Gulkane (1839)* PAR M.A. UBICINI Les Ottomans, Türkiye Mektupları, c. 2, Paris-1853, s.46.

¹⁹ Fazıla Akbal aynı makalede, idari taksimat bulunan eserlerin bir kısmında Anadolu eyaletinin sancakları arasında, Viranşehir sancağının gösterilmediğini ancak bazı kaynaklarda sancak olarak ele alındığını yazmıştır. Bkz. Fazıla AKBAL, **1831 Tarihinde Osmanlı İmparatorluğunda İdari Taksimat ve Nüfus, Belleten**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, c.15, S. 59, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara-1951, s. 619-620.

²⁰ Kenan Ziya TAŞ, **Tapu Tahrir Defterlerine Göre 16.yüzyılda Bolu Sancağı**, 98, 271. M. Zekai KONRAPA, **Bolu Tarihi**, 25-425.

²¹ Burhan ŞAHİN, **Cumhuriyet Öncesinde Kastamonu'nun İdari-Nüfus ve Etnik Yapısı (1839-1903)**, 1-20.

²² N. Eda Akyürek ŞAHİN - Sadi UYAR, Ein neues Bleigewicht aus dem Territorium von Tios in Ostbithynien, **Gephyra 6**, GERMANY, s.137-148. Sadi Uyar, **Gökçebey/Tefen'den (Zonguldak) Yeni Kurşun Ağırıklar, Eskiçağ Yazıları** c.3. 187-199.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

Bu araştırmada, yukarıda adı geçen çalışmalardan yararlanılmakla birlikte esas olarak İstanbul Başbakanlık Osmanlı Arşivi NFS.d. fonunda bulunan Tefen kazasıyla ilgili defter ve belgeler incelenmiştir. Elde edilen bilgiler analiz edilerek Osmanlı Devleti'nin nüfus kayıtlarından hareketle, nüfus faaliyetlerine ilişkin bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece, Osmanlı nüfus politikasıyla ilgili olarak ağırlıklı olarak birincil kaynaklarla yani arşiv belgeleriyle ortaya konulması ve bu konudaki literatüre katkı sağlanması hedeflenmiştir. Bu çalışma esnasında Tefen kazasına ait nüfus defterlerinin ilki olan H. 1246 tarihli, 727 numaralı defterin siyakat yazı ile yazılmış olması, çalışma esnasında karşılaşılan zorluklardan biri olmuştur. Diğer bir sorun da özel isimler, lakaplar ve yer adlarının okunmasında yaşanmıştır. Bu durum, Başbakanlık Osmanlı Arşivinde ML.VRD.TMT.d. fonunda bulunan Tefen temettuat defterleri ve Tefen telefon rehberi taramasıyla büyük ölçüde giderilmeye çalışılmıştır.

1.4. XIX. Yüzyıl ve Öncesinde Osmanlı Devleti'nde Nüfus ve Sayım Politikalarına Genel Bir Bakış

1.4.1. Nüfus Sayımı ve Mülk Yazımı

Arapça **nefs** kelimesinin çoğulu olan nüfus “nefis; ruh, can, hayat” anlamına gelir ve daha çok bir coğrafyada yaşayan insanları ifade eder. “bir yerde oturan, ikamet eden” manasındaki sakinin çoğulu olan sükkan/sekene'de nüfus karşılığında kullanılmaktadır.²³

Osmanlılar, kuruluş devrinden başlayarak yeni fethedilen yerlerin hemen sayımını yapmışlar ve değişiklikleri tespit etmek amacıyla da yaklaşık otuz yılda bir bunları yenilemişlerdir. Bu dönemde yapılan tahrirlerin gayesi tımarların dağılımı ve vergi mükelleflerinin tespitine yönelik olmuştur.²⁴ Yöresel de olsa oldukça düzenli tutulan kayıtları içeren tahrir defterleri, bu konuların araştırmacılarının başvurabileceği belli başlı arşiv kaynaklarıdır. Osmanlı Devleti, XIX. yüzyıl

²³ Nebi BOZKURT, “Nüfus”, **TDVİA**, c.33, s.293.

²⁴ Mübahat S. KÜTÜKOĞLU, **Menteşe Sancağı 1830 (Nüfus ve Toplum Yapısı)**, 1.

sonlarına kadar tebaasına ait servetin sayımını yapar, fakat insanların kendisini saymazdı.²⁵ Fakat uzun yıllar düzenli olarak tutulan tahrir defterlerinden hareketle Osmanlı nüfusu hakkında tahminde bulunma imkânının olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nde "nüfus sayımı" asırlarca, toprak yazımı münasebetiyle yapıla gelmiştir.²⁶

Türkiye'de arazi ve vergi konularında araştırmaların öncülerinden olan Prof. Ebul Ula Mardin en eski kayıtların Sultan Orhan (1326-1360) dönemine uzandığını, Prof. Ömer Lütfi Barkan ise en eski arazi tahrir defterlerinin Sultan Murad (1360-1389) devrine ait olduğunu öne sürmüşlerdir.²⁷ Arazi ve nüfus konularında bu eski başlangıca karşın, II. Mahmud dönemine (1808-1839) kadar bu kayıtların düzenli ve Devletin tümünü kapsayacak biçimde yapıldığı söylenemez. Bu döneme kadar kayıtlar, genellikle dönemsel ve ülkeye yeni katılan topraklara göre bölgesel olarak yapılmıştır.²⁸

Osmanlı'nın, Anadolu'daki nüfus yapısını XI. yüzyılda başlayan Türk akınları belirlemiş ve gerçekleşen fetihler sonucunda, Anadolu'daki Ortodoks Hıristiyan nüfus çoğunluğunun yerini Müslüman Türkler almıştı. Osmanlı egemenliği boyunca, İslam'a geçmeler, Anadolu nüfusu içinde, Müslümanların çoğunlukta olma durumunu arttıran bir etken olmuştur. Buna rağmen, başlıca Hıristiyan toplumları da varlıklarını devam ettirmiştir. Anadolu, I. Dünya Savaşına kadar, Müslüman ve Müslüman olmayan toplumların karışımından oluşan bir nüfusa sahip kalmıştır.²⁹

Osmanlı'nın kuruluşundan itibaren yaptırdığı, sayım ve yazımların toplandığı tapu tahrir defterleri, bu dönemler için esas demografik malzemeyi oluşturmaktadır. Ancak Osmanlı tımar sisteminin bozulması sonucunda tahrir defterleri düzenli bir biçimde tutulmamış ve tahrir yazımları ihmale uğramıştır. XVII ve XVIII.

²⁵ Donald QUATAERT, **Osmanlı İmparatorluğu (1700-1922) the Ottoman Empire,1700-1922**, Çev. Ayşe Berktaş, 172.

²⁶ Enver Ziya KARAL, **Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı-1831**, 6.

²⁷ Ömer Lütfi Barkan konuyla ilgili eserinde; bu tahrir defterlerinden birinin Kanuni Sultan Süleyman devrine, diğerinin elli-altmış sene sonraya ait olmak üzere iki ayrı koleksiyon olduğunu, onlardan öncesine ait olan I. Selim, II. Beyazıt, Fatih hatta II. Murad devirleri tahrirlerinden ise geriye doğru gidildikçe azalan sayıda numuneler kaldığını belirtmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ömer Lütfi BARKAN, **Osmanlı Devletinin Sosyal ve Ekonomik Tarihi, Tetkikler-Makaleler, Tarihi Demografi Araştırmalar ve Osmanlı Tarihi**, c.2 Yay. Haz. Hüseyin Özdeğer, 1411.

²⁸ Bkz. (26), KARAL, VII.

²⁹ Justin McARTHUR, **Müslümanlar ve Azınlıklar "Muslims and Minorities" Osmanlı Anadolusunda Nüfus ve İmparatorluğun Sonu**, Çev. Bilge Umar, 1.

yüzyıllardaki Osmanlı nüfusu tahrirlerinin yetersizliği ve sosyal karışıklıklar nedeniyle bütün açıklığı ile ortaya konamamaktadır.³⁰

XVIII. yüzyıl başlarında Osmanlı toplam nüfusunun XVI. yüzyıl sonu nüfusundan daha az olduğu görülmektedir. Toplam nüfusun XVII. yüzyılda Akdeniz nüfusunda yaşanan genel gerileme çerçevesinde azaldığı düşünülmektedir.³¹ Bu dönemler de Anadolu’da yaşanan isyan ve toplumsal karmaşada yine en çok Osmanlı nüfusu üzerinde etkili olmuş, klasik dönemde yapılan arazi ve nüfus tahrirleri artık yapılamaz hale gelmiştir. Aynı zamanda görülen salgın hastalıklar, eşkıyalık, açlık, kıtlık ve göç gibi nedenlerle de büyük nüfus kayıpları yaşanmış, bunun neticesinde de XVIII. yüzyılın ilk dönemlerine kadar Osmanlı Anadolu nüfusunda genel olarak bir düşüş yaşandığı görülmektedir. Osmanlı Devleti’nde ardı ardına yaşanan askeri başarısızlıklar, Balkanlarda toprak ve nüfus kayıplarına yol açtı. İç kesimlerdeki şehirlerde nüfus artışı devam ederken kırsal yapıda konar-göçerlerin iskân edilmesi sürecine hız verildi. XVIII. yüzyılın en belirgin özelliği toplumsal hareketlilikte yeniden iskân süreci ve şehirlerde özellikle de uluslararası ya da bölgesel ticaret merkezi konumundaki yerler olan kıyı şehirlerinde görülen canlanmayla birlikte -giderek artan ölçüde- nüfusta önemli hareketlenmeler görülmeye başlanmıştır. Osmanlı Devleti’nden kopmalar neticesinde bir taraftan nüfus kaybı yaşanırken özellikle başta 1774’ten sonra Rus hâkimiyetine girmeye başlayan Kırım bölgesi olmak üzere Kafkaslardan ve Balkanlardan içeriye doğru yoğun bir nüfus göçü yaşanmıştır. XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren Osmanlı Devleti, yönetim sistemi vergi, askerlik ve yönetim düzeni için birtakım verilere ihtiyaç duydu ve bunun için de nüfus sayımları yapılması bir zorunluluk haline geldi. XIX. yüzyıl Osmanlı siyasi coğrafyasının en hızlı değiştiği dönem olmuştur. Bunun sonucunda gerek devletin nüfus yapısında gerekse etnik ve dini yapıda büyük değişimler yaşanmıştır. Bu durumun en önemli nedeni de yaşanan yoğun iç ve dış göçlerdir.³² XIX. yüzyıl başlarından itibaren gün geçtikçe zor duruma düşen devlet yönetiminde, ayakta kalabilmek için önlemler düşünülme, çözümler aranmaya başlanmış, bu çabaların

³⁰ Numan ELİBOL, Osmanlı İmparatorluğu’nda Nüfus Meselesi ve Demografi Araştırmaları, **Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, c.XII, Sayı 2, s.152.

³¹ Bkz. (25), QUATAERT, 172.

³² Yunus KOÇ, “Nüfus”, **TDVİA**, , c.33, s.297-298.

en önemlilerini de III. Selim'in giriştiği yenilikler oluşturmaktadır.³³ Bu yenilik hareketlerinin ardından tahta çıkan II. Mahmud döneminde de ıslahat çalışmaları devam etmiştir. Kararlı bir reformcu olan II. Mahmud, tutucu çevrelerin gücü nedeniyle başlangıçta dikkatli olmak zorunda kalmış ve sonrasında da merkezi hükümet, II. Mahmud döneminde yeniden yapılandırılmıştır.³⁴ Osmanlı nüfus istatistikleri, önemli idari ve askeri ihtiyaçları karşılamak üzere geliştirilmiştir. Sayımlar, arazi tetkikleri ve kalıcı bir nüfus kayıt sistemi XIX. yüzyıl idaresi açısından son derece önem kazanmıştı. Merkezileşme, hükümeti yeni idari sorumluluklar üstlenmek zorunda bırakmış ve bunların başarılı biçimde işlenmesi için Devletin beşeri ve mali kaynaklarına ilişkin bilgi edinilmesi zorunlu hale gelmişti. Modern bir orduya asker alınması ve ordunun etkin ve yedek birimler olarak örgütlenmesi zorunluluğu erkek nüfusun yaşı ve sayısı hakkında doğru bilgi edinmeyi gerektiriyordu.³⁵ Ahmed Lütü Efendi, tarihinde "Vaka-i Hayriyye'den sonra Devlet-i Aliyye'nin eski usûl ve adetleri değişti. Yönetimin esası olan nüfus tahriri saltanat merkezinde yürütülmüş ise de Rusya ile savaşın başlaması nedeniyle ülke toprakları genelinde yapılmasına engel olmuştur" demektedir.³⁶ Osmanlıda daha ileri iki merkezilik tedbiri 1831'de alınmıştır. Birincisi modern çağda ilk Osmanlı nüfus sayımı ve mülk yazımıydı. Göz önünde tutulan doğrudan doğruya amaçlanan, askerlik, vergi, yeni ordu için asker ve onu besleyecek para idi. Nüfus sayımıyla aynı zamanda, mülkiyeti tescil etmek ve böylece daha verimli ve sıhhatli bir vergi tarh ve tahakkuk sistemini gerçekleştirmek üzere mülk yazımı da yapılmıştır.³⁷

Bir zamanlar Osmanlı Devleti'nin en güçlü kurumu iken sonraları bozulan ve devlete zarar vermeye başlayan Yeniçeri Ocağı 15-16 Haziran 1826'da lağvedilmiş ve bu olay Osmanlı tarihine "Vaka-i Hayriyye" olarak geçmiştir. Sultan II. Mahmud, Yeniçeri Ocağı'nın yerine "Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye" adıyla yeni bir ordu kurmuş ve kurulan bu yeni ordunun sağlam temellere sahip olması, sürekli geliştirilmesi ve orduya kaynak teşkil edecek insan gücünün de bilinmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu da ancak ülke genelinde askerlik çağında olan vatandaşların

³³ Bkz. (8), ÇADIRCI, 11.

³⁴ Roderic H. DAVISON, *Osmanlı'da Batı Tesiri*, 28-29.

³⁵ Bkz. (9), KARPAT, 35

³⁶ Ahmed Lütü Efendi, *Vakanüvis Ahmed Lütü Efendi Tarihi*, 640.

³⁷ Bernard LEWIS, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Çev. Metin Kıratlı, 91.

tespit edilmesi ve vergi mükelleflerinin belirlenmesiyle mümkündür. Böylelikle devletin gelir kaynakları tespit edilip, düzenli bir şekilde vergileri toplanacak, hem de ordunun giderleri sağlanmış olacaktır. Bunların doğru bir şekilde tespiti için de ülkede genel bir nüfus sayımı yapılmasına teşebbüs edilmiştir. İlk olarak da işe İstanbul'dan başlanmış ise de 1828-1829 Osmanlı-Rus harbinin çıkışı sayımın devamını imkânsız kılmış ve bu ıslahat, diğer vilayetlerde uygulanamamıştır. Harbin sona ermesi üzerine bu defa, Rumeli kıtasında yaşayan Müslümanların bir yaşından yüz yaşına kadar olan erkek nüfusun isimleri ve yaşları belirtmek suretiyle tahrir çalışılmıştır. Sultan II. Mahmud'un şifahi emri üzerine başlatılan ve tatbikine sadece Filibe'de rastlanan bu tahrir, askeri maksatla teşebbüs olunmuştur. Zira bu teşebbüste, reayanın tahriri, Müslüman nüfusun tespitinden sonraya bırakılırken, tespit olunan bir kazaya ait Müslim nüfusun işe yarayanlarının, yine o kaza ahalisinden birkaç mülazım ve çavuş vasıtasıyla haftada bir veya iki defa talim etmeleri, diğer zamanlarda ise iş ve güçleriyle meşgul olmaları düşünülmüştür. Yine, bu neferata, hazar vaktinde maaş, ta'yinat (erzak) veya herhangi bir şey verilmezken, sefer esnasında, ta'yinattan başka, birer miktar aylık verilmesi ve bunların doğan ve ölenlerinin senede bir defa yoklanması ve defter kayıtlarının İstanbul'a gönderilmesi kararlaştırılmıştır.³⁸ Temmuz 1830'da başlanan sayımda sadece erkek nüfus tespit edilmiş, Anadolu ve Rumeli'den gelen nüfus defterlerinin tespit edilebilmesi için 1831'de Ceride Nezareti kurulmuştur. Neticede yaklaşık bir buçuk milyonu Rumeli'de ve iki buçuk milyonu da Anadolu'da olmak üzere toplam dört milyon erkek nüfusun olduğu ortaya çıkmıştır. Taşradan altı ayda bir gelen nüfus yoklama defterlerini kaydetmek ve imam, muhtar ve kocabaşılara darphaneden verilen mühürlerle ilgili işlemleri yürütmekle yükümlü olan Ceride Nezareti, Haziran 1838'de muhasebeciliğe dönüştürülmüştür.³⁹

Tanzimat dönemi ve sonrasında Osmanlı İmparatorluğu'nda nüfus sayımlarına ve nüfus verilerine, daha modern bir bakış açısı yerleşmeye başlamıştır. Bu dönemde

³⁸ Mahir AYDIN, "Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri" *Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri*, 81-82.

³⁹ Ali AKYILDIZ, *II. Mahmud Döneminde Merkez İdaresinde Yapılan Düzenlemeler, II. Mahmud, Yeniden Yapılanma Sürecinde İstanbul, İstanbul in the Process of Being Rebuilt*, Ed. Coşkun Yılmaz, Çev. Zeynep (Jane Louise) Kandur, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti, Baskı ve Cilt Seçil Ofset, İstanbul-2010, 60.

nüfus sayımları artık vergi almak, arazi dökümü yapmak ya da askere almak için değil, nüfusun miktarına, sosyal ve ekonomik niteliklerine ilişkin veriler elde etmek için yapılmaya başlanmıştır.⁴⁰ Her ne kadar eksik ve sınırlı olsa da, 1831 sayımı Osmanlı'nın geniş çaplı nüfus sayımıdır, resmi ve özel kullanım için en azından 15 yıl geçerli kalmıştır. Aslında II. Mahmud saltanatının son 10 yılında başlayan erken dönem Tanzimat bölgesel reformları, vergi ve mülkiyet sistemleri reformları sürecinin bir parçası olan bölgesel nüfus sayımlarını içeriyordu. Muhtarlar ve diğer milletlerin dini temsilcilerine, nüfusun kontrolü ve sonraki yıllarda yapılacak sayımlara temel teşkil eden nüfus tezkeresi ve seyahat izinlerini (mürûr tezkeresi) düzenleme izni verildi, Bursa ve Gelibolu bu erken çabanın modelleriydi ve Tanzimat reformları olarak diğer bölgelere doğru genişledi.⁴¹ Bu nüfus kayıtlarının sürekli yenilenmesi ya da güncel kalmasının sağlamak içinde yeni sistem arayışlarına girildi ve yazım yapılan her karyeden bir daire oluşturuldu. Bunun için her karyeden birer kişi seçilerek, altı azadan oluşan bir kurul oluşturulmuştur. Bu kurul, nüfustaki, emlak sahipliğindeki ve vergideki değişimleri saptayarak kaza meclisine haber verecektir. Kaza kâtipleri de bu değişiklikleri nüfus, emlak ve esnaf vergisi yevmiye defterlerine kaydedeceklerdir. Bu yevmiye defter bilgileri önce sancaklarda bir araya getirilecek, daha sonra da merkezde toplanacaktır. 1860 tarihli talimname, kayıt usulüyle bir nüfus sayım sistemi getirmektedir. Bu sürekli yazımı gerektiren bir sistemdi. Bu yazımda kadın ve erkek ayrı ayrı olmak üzere tüm nüfus sayılacaktır. Ama yazımlarda toplumun ileri gelenleri, ayanı ve eşrafı daha az vergi vermek ve oğullarının askere gitmesini önlemek için nüfusu gizlemek eğilimi taşıdıklarından doğru nüfus yazımını sağlamak için bazı önlemler alınmıştır. Nüfusu gizleyenlere üç yıllık prangaya vurulma cezası getirilmektedir. Erkekler, yazıcılara kendileri giderek yazılacaklar, kadınlar ise velileri ya da vekilleri aracılığı ile yazdırılacaktı. Bu yazım sonrasında kadın ve erkeklere ayrı ayrı koçanlardan nüfus tezkiresi verilecektir. Nüfus tezkiresi almayanlar ya da bu tezkireyi göstermeyenler şer'iyye ve nizamiye mahkemelerine başvuramayacaklardır. Ayrıca yol tezkiresi verilmeyeceği için

⁴⁰ Cem BEHAR, "Tarihi İstatistikler Dizisi Başlarken", *Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye'nin Nüfusu, 1500-1927*, 2, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara-1996, XVIII.

⁴¹ S. J. Shaw and E. K. Shaw, *History of The Ottoman Empire and Modern Turkey, Vol. II, Reform, Revolution and Republic: The Rise of Modern Turkey (1808-1975)* pp. 40-47.

seyahat de edemeyeceklerdir. Bu kayıt sistemiyle yazımın sürekliliği ilkesi getirilmiştir. Doğum ve ölümler özel deftere yazılarak nüfus bilgilerinin güncelliği sağlanacaktır.⁴² Osmanlı Devleti'nin ilk kapsamlı nüfus sayımı XIX. yüzyılın sonlarına doğru yapılabilmektedir. 1860 talimnamesinden daha ayrıntılı olarak yapılan bu sayımda Osmanlı ülkesindeki tüm nüfusun yaş, cinsiyet, medeni durum, etnik köken, meslek durumları gibi özelliklerin saptanması açısından nüfus yazımı önemli bir dönüm noktasıdır. II. Abdülhamid döneminde 1882 yılında yapılan bu sayım ancak 1890'da tamamlanabilmiş sonuçlar ise 1893 tarihinde açıklanabilmektedir. Sistemin temeli sicile kayıt şeklindeydi. Kayıtta kişinin yaşı, fiziksel özellikleri, medeni ve sosyal durumunu ihtiva eden bilgiler yer alıyordu. Sayımın bir özelliği de ilk defa kadınları da kapsamına almasıydı. Tüm nüfusun sicile kaydedilmesini sağlamak için önemli bir tedbir olarak sicile yazılan her kişiye bir nüfus tezkeresi veriliyor, bundan böyle devletle olan her türlü meselede bu tezkerenin gösterilmesi zorunlu hale geliyordu. Kaydolmayanlar içinse para ve hapis cezaları getiriyordu. Oldukça başarılı bir şekilde uygulanan bu sayım sonunda Osmanlı Devleti ilk kez genel ve güvenilir bir nüfus bilgisine sahip olabildi. Hemen ardından da H. 1321 (M.1903)'de yeni bir genel nüfus sayımına girişildi. Bu da ancak 1907'de tamamlanabildi. Bundan sonra Osmanlı Devleti'nin son bulmasına kadar bir daha genel nüfus sayımı yapılmadı.⁴³ Genel bir nüfus sayımı yapılmaması da nüfus yoklamalarının devam ettiği görülmektedir. Buna göre, son Osmanlı nüfus yoklaması 1914 yılında yapılmıştır. Fakat bu yazım, bizzat mahallinde değil taşradaki nüfus idarelerinin yıl içindeki değişikliklerle ilgili verdiği bilgiler dikkate alınarak yapılmıştır.⁴⁴

Stanford Shaw, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey* adlı eserinde 1831-1906 tarihleri arasında Osmanlı Devleti'nin Anadolu topraklarında 1831'de 1.988.027 kişi, 1843'de 3.101.980, 1882'de 5.379.225, 1895'de 6.084.000, 1906'da 6.846.340 Müslüman erkek nüfusun yaşadığını belirtmiştir.⁴⁵

⁴² İlhan TEKELİ-Selim İLKİN, *Cumhuriyetin Harcı, Üçüncü Kitap Modernitenin Altyapısı Oluşurken*, 30-31.

⁴³ Bkz. (4), AKBAYAR, 1241.

⁴⁴ Abdulkadir Gül-Salim Gökçen, *"Son Dönem Osmanlı Nüfusu ve Ecnebler Meselesi"*, 69.

⁴⁵ Bkz. (41), Stanford SHAW-E.K.SHAW, 117.

1.4.2.Genel Nüfus Tahriri Hazırlık ve Yazım Faaliyetleri

Tahrire başlanmadan önce Babiâli’de toplanan bir mecliste, Anadolu, Rumeli ve adalarda müstakilen veya ikişer üçer müştereken tahrir olunacak kazalar, bu görevde vazife alacak tahrir memurları ve bu memurlara verilecek harcırahlar tespit edilmiştir. Kalem tabir olunan bu mahallere gönderilecek bu memurlar, böyle bir ıslahatın ilk defa uygulamaya konulması nedeniyle, halka hoş görünmek için olduğu kadar, rabıtalı ve dirayetli hareket etmelerini temin amacıyla, rical (belli mevki sahibi kişiler), ulema (âlimler), hacegân (hocalar), müderris, kapıcıbaşı, gedikli ve ketebe arasından seçilmişlerdir. Babiâli’ye davet edilen bu memurlara, vazife mahallerinin uzaklığı ile gerekli olan harcırahlar verilmiş ve nüfus tahririnin nasıl yapılacağı kendilerine anlatılmıştır. Ayrıca bu memurlar, gittikleri yerlerde para veya hediye kabul etmemeleri konusunda uyarılmışlar ve bu konu gidilecek her mahallin hâkimlerine hitaben hazırlanan fermanlarda da belirtilmiştir. Ferman harcırahını bâb-ı âli’den alan bir tahrir memuru hızlıca vazife mahalline hareket etmiş ve gittikleri beldenin mütesellim (vergi tahsildarı), hâkim ve bütün vücuhu tarafından, gönderilen fermana tazimen, kasabanın dışında karşılanmış ve buradan sancak merkezine getirilen memur, önce ikametgâhına tahsis olunan, münasip bir konağa yerleştirilmiştir. Sayım memuru birkaç saatlik istirahattan sonra, ilgili mahallin mahkemesine giderek, tahrir memurunun getirmiş olduğu ferman tescil edildiği gibi, o sancağın ulema (âlimler), suleha (salih, iyi, salahiyetli) eimme (imam), huteba (hutbe okuyanlar) ve meşayih (şeyhler) ile bilcümle Müslim, reaya ve berayasından (bütün halk) müteşekkil, bir meclis tertib edilmiştir. Ferman, vücudtan biri tarafından meclise hitaben okunmuş, daha sonra tahrir memuru, nüfus tahririne dair hususları kendilerine ayrıntılı olarak izah etmiştir. Nihayet, mecliste hazır bulunanlar, ömr-i devlet ve saltanat-ı padişahı için dua etmişlerdir. Bu merasimin ertesi günü, tahsis olunan münasip bir mahalde, beldenin hâkim, mütesellim (vergi tahsildarı), müftü, nakib-ül-eşraf (memur), sair vücuh ve ihtiyarları hazır buldukları halde tahrir memur, kâtip ve muharrirler vasıtasıyla sancak merkezinde bulunan ahali, huzura davet olunarak tahrire başlanmıştır. Evvela Müslüman mahalleler tespit olunmuş, sancak merkezi tamamlandıktan sonra da bölgedeki kaza ve köylere gidilerek tahrire devam edilmiştir. Müslim ve gayrimüslim nüfus ayrı defterlere kaydedilmiştir.

Gerek Müslim gerekse reayanın isim ve şöhretleriyle, hal ve eşkâlleri tek tek tahrir olunurken, Müslim nüfusun 14 yaşından 40 yaşına kadar olup askerlik için elverişli olanların kaydına *mim* işareti konmuştur. Hazırlıklarına 1830 Temmuzunda başlanan ve altı ayda tamamlanacağı tahmin olunan nüfus tahriri esnasında, sayımın asıl amacı olan askerlik konusu halktan gizli tutulmuştur. Memuriyet sahası dâhilindeki bütün nahiye ve köylerin tahririni tamamlayan bir memur, kaleme aldığı defteri, mahallinde tebyiz ettikten (müsveddeyi beyaza çekmek) sonra bir suretini sicil-i mahfuza kaydı için, o mahallin mahkemesine bırakmıştır. Daha sonra tebyiz olunan bu defterler ve gerekse bu defterlere ait müşterek nüfus icmal defteri, o mahallin kadı ve tahrir memuru tarafından mühürlenerek muameleye konulmak üzere İstanbul'a gönderilmiştir. Ayrıca, nüfus tahririne başlandığına dair ilgili kazanın naibi tarafından ilam ve tahrir memuru tarafından kaime gönderildiği gibi, ıslahatın tamamlanmak üzere olduğu konusunda da muhafız, nazır ve tahrir memurlarınca mektup ve kaimeler ile kadılar tarafından da yine ilamlar gönderilmiştir. Tahririn tamamlandığına dair haberleşmeler ise yine naiblerin yazmış olduğu ilamlar aracılığıyla yapılmıştır.⁴⁶ Bolu eyaletini tahrire gelen Abdi Paşazâde Nuri Bey'in ve mütesellim Mustafa Bey'in Bolu'ya tahrir emrinin okunması ve mahkemece tescil edilerek nüfus sayımına başlanmıştır.⁴⁷ Yine aynı konuyla ilgili olarak Abdi Paşa oğlu Nuri Bey'in Bolu nüfus tahririne memuriyet emrinin Bolu Mahkemesi tarafından büyük bir kalabalık önünde okunduğu belirtilmiştir.⁴⁸ Tahrire başlanmasından sonraki aşamalarda da bilgilendirmeler, ilgili kişiler tarafından devam ettirilmiştir. Aynı konuyla ilgili olarak Bolu'yu tahrire gelen Abdi Paşazâde Nuri Bey'in adalet içinde bölgeyi tamamen yazıp herkesi memnun ettiği, hiç kimseden ücret almadığı, yanında olanlara da aldırmadığı Bolu naibi Ahmed Nazif Efendi tarafından yazılan belgelerde görülmektedir.⁴⁹ Nuri Bey'in vazifesini hakkıyla yerine getirdiği, bütün halkı memnun ettiği, ahalinin de padişaha duacı olduğunu ve Nuri Bey'in defterlerle birlikte geri döndüğüne dair Bolu mütesellimi Mustafa imzalı H. 29 Zilhicce 1246 (M. 10 Haziran 1831) tarihli belge de yine arşiv kayıtlarında

⁴⁶ Bkz. (38), AYDIN, 84, 89.

⁴⁷ BOA; HAT 334/19189/E.

⁴⁸ BOA; HAT 336/19273/A.

⁴⁹ BOA; HAT 663/32280.

bulunmaktadır.⁵⁰ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, hatt-ı hümayun fonunda, konuyla ilgili belgeler mevcuttur. Başbakanlık Osmanlı Arşiv kayıtlarına göre Bolu tahriri H.1246 yılının sonu M.1831 yılının ortalarında tamamlanmış görünmektedir.

1830/1831 nüfus sayımı Rumeli ve Anadolu'da yapılmıştır. Anadolu'da sayımı yapılan yerler ise Hüdavendigâr, Karesi, Kocaeli, Eskişehir, Karaman, İçil, Alâiye, Menteşe, Teke, Hamid, Aydın, Saruhan, Bolu, Viranşehir, Ankara, Çankırı, Amasya, Sivas, Bozok, Çorum, Biga, Akdeniz adaları (Cezâir-i Bahr-i Sefid), Kütahya, Adana, Tarsus, Trabzon, Canik, Çıldır, Kars, Kastamonu ve Silistre sancaklarıdır. Nüfus sayımıyla ilgili olarak Mühimme defterlerinde ilk fermanın Karaman Eyaletine gönderildiği görülmüştür. Evasıt-ı Muharrem 1246 (2-11 Temmuz 1830) tarihli bu fermanı takip eden günlerde başlayan bu tahrir Cemaziyel-ahir (Aralık) ayında tamamlanmıştır. Ardından bu defterler İstanbul'a gönderilmiştir. Bolu, Hüdavendigâr ve Gelibolu'da da tahrir H. 1246 (M.1830) yılının ilk yarısında başladığı ve bu yıl içinde tamamlandığı yine mahallinden gönderilen belgelerden tespit edilebilmektedir. Bolu'da tahrir başlanması ise 23 Ekim, Hüdavendigâr'da 1 Kasım'dır. Nitekim 1830 tahriri bütün Osmanlı topraklarında aynı zamanda başlayıp aynı zamanda bitmiş değildir. Bazı yerlerin tahriri 1831 yılına sarkmıştır. 1830 tarihinden yaklaşık 15 yıl sonra M.1844 tarihinde yeni bir tahrir ihtiyacı duyulmuştur.⁵¹ 1829 yılında kurulan nüfus kayıt düzeni neredeyse 1853 yılında Kırım savaşının başlamasına dek oldukça düzgün biçimde işlemiştir. Kazalardaki nüfus memurları, bütün doğumları, ölümleri ve göçleri kaydetmek, yıl içinde de birkaç kez İstanbul'daki merkez idareye bildirmek zorundaydılar. Kaza başlıca nüfus kayıt birimiydi ve düzenin bir ürünü olan çok sayıdaki (muhtemelen 21 bin civarında) nüfus defteri, Osmanlı nüfusunun XIX. yüzyılın başındaki büyüklüğünün ve bileşiminin iyi bir göstergesidir. Sayım gizli tutulmuştu. Sayım memurları, zaten uzun süren askerlik hizmetinden (1774-1829 yılları arasında çoğunluğunu Müslüman Türklerin oluşturduğu pek çok erkek 20 yıl ya da daha fazla bir süre orduda hizmet etmek zorunda kalmıştı) bitkin düşmüş olan Müslümanların kuşkularını gidermek ve doğru bilgi vermeleri için cevaplayanlarda güven uyandırmak amacıyla, kadılar ve ulema arasından, yani saygın dini sınıfa mensup üyeler arasından atanmıştı. Yaklaşık

⁵⁰ BOA; HAT 660/32238.

⁵¹ Bkz. (24), KÜTÜKOĞLU, 3-5.

85 yüksek düzey memurun, hizmetlerine verilen çok sayıdaki kâtiplerle birlikte sahaya gönderilmiş olması, 1831 sayımına atfedilen önemi göstermektedir. Her sayım memuru birden fazla kazaya atanmıştı. Çok genel bir kılavuz basmakla yetinilmiş ve saymanlar nüfusu sınıflandırmada farklı yöntemlerden yararlanmışlardı.⁵² Erkek nüfusun sayımı din esasına göre yapıldı. Bu suretle Rumeli ve Anadolu'nun İslam ve Hıristiyan erkek nüfusunun sayısı tespit edildi. İslam nüfusu içinde Kıptiler ve Aşiretler de ayrı ayrı sayıldı. Reaya adıyla gösterilen Hıristiyanlara gelince genel olarak, ırk ve dil farkı gözetilmeden yapıldı.⁵³ Müslüman nüfusun genel olarak, aile adları (lakaplar), boy, saç, sakal ve bıyık gibi fiziksel özellikler belirtilerek nüfus yazımı yapılmıştır. Netice itibariyle ilk nüfus tahririnin 1830/1831 senelerinde yapıldığını ve bu tarihi tek bir sene ile ifade etmek istersek, Prof. Mahir Aydın'ın önermiş olduğu 1877-78 Osmanlı-Rus harbi için kullanılan Doksan üç harbi ifadesinde olduğu gibi ilk nüfus sayımı için de **1246 tahriri** denilmesinin mümkün olabileceğini belirtmiştir.⁵⁴

1.4.3. Ketim (Saklı) Nüfus Meselesi

Bu dönemlerde yapılan nüfus sayımlarında halktan gizlenen ve daha doğrusu halka hissettirilmemeye çalışılan asıl amaç Müslüman ahalinin askere gidecek elverişli erkek nüfusunun ve gelir miktarlarının belirlenmesiydi. Ancak nüfus sayımlarında halkı ürkütmemeye özen gösterildiği ve nüfus yazımındaki temel amacın saklanmaya çalışıldığı halde halkın, Osmanlı yönetimine karşı pek de ikna olduğu söylenemez. Halk, devletin nihai amacının askere elverişli erkek nüfusu ve gelirlerini tespite çalıştığını görmüş ve buna karşın elden geldiği ölçüde, erkek çocuklarının ve mallarının bir kısmını devletten gizlemiştir. Buna ilişkin veriler, bu işin geniş boyutlara vardığını ve hatta kimi köylerde ve ailelerde bu tutumun bir alışkanlık haline geldiğini göstermektedir. Sayım sonrasında, zaman zaman yapılan yoklama veya şikâyetler neticesinde saptanan bu mektum (saklı) erkek nüfus iki şekilde defterlere yansımıştır. Birincisi doğrudan doğruya “ketim, mektum” (saklı)

⁵² Bkz. (9), KARPAT, 66-68.

⁵³ Enver Ziya KARAL, **Osmanlı Tarihi, Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri, (1789-1856)**, 155.

⁵⁴ Bkz. (38), AYDIN, 93.

başlığı altında deftere kaydedilmiş ve hatta bazen bu duruma ilişkin şerh de düşülmüştür. İkincisinde ise, bu saklı nüfusun bir kısmı, sayım sırasında sehven kaydedilmediğine ilişkin mazeret beyanıyla not düşülerek sonradan yazılmıştır. Ancak bazen de mazeret beyan edilmeden, nüfus tahriri esnasında yazımı yapılmamış olduğu görülmektedir. Bu ikinci uygulama, ilgili memurların su-i istimali olarak da düşünülebilir.⁵⁵

1.4.4. XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Askerlik Sistemi

Vaka-i Hayriyye ile birlikte, yeni bir ordunun kurulması kendiliğinden gündeme gelmişti. Yeni kurulan Mansure-i Muhammediye ordusu artık yeniçerilerin yerini alan bir kuruluştur. Mansureye gönüllü giriliyordu. Mansure, mensuplarına ayda bir maaş verilecekti. Soyu soppu belli olmayanlar, işsiz, soysuz ve mühtediler (dönmeler) alınmayacaktı. Yaşlarının 15-30 arası olması kuraldı.⁵⁶ 1831’de İstanbul’un Avrupa yakasındakilere *Hassa*, Anadolu (Üsküdar)’dakilere *Mansure* denildi. Zorunlu hizmet 12 yıla sınırlandırıldı.⁵⁷ Yaşlılık ve sakatlık yüzünden görevinden ayrılanlara emekli maaşı bağlanacaktı. Ancak bunlar için görünen yönü diğer yönü bir Prusya subayı olan Moltke, 1838-39 tarihlerinde Osmanlı’da askerlik süresinin 15 yıl olduğunu, köylünün askerlikten bucak bucak kaçtığını ve askere alımlarda da “adam avcılığı” yöntemi uygulandığını, bu nedenlerden dolayı bazı köylerde hiç genç erkek kalmadığını ve askerlerin de her fırsatta ordudan kaçtıklarını belirtmiştir.⁵⁸

Asker toplamakla görevli memurlar istedikler sayıda askeri zorla silâh altına almak için yerel eşraftan yardım görürdü. O zamanlar askere alınanlar için askerlik hizmetinin kürek cezasına çarptırılmaktan pek de bir farkı yoktu. Yeni ordu, 1826’da bu işe ilk adımını attığında askere alma sistemi bütün Müslümanlara ömür boyu

⁵⁵ Hasan YÜKSEL, Osmanlı’da Modern Anlamda Yapılan İlk Nüfus Sayımına Göre Divriği’nin Demografik Yapısı, *Nüfus Bilim Dergisi/Turkish Journal of Population Studies*, 2006-07, 28-29, (73-89), 78.

⁵⁶ Sina AKŞİN, *Siyasal Tarih 1789-1908, Türkiye Tarihi-3, Osmanlı Devleti 1600-1908*, Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cem Yayınevi İstanbul-2005, 112.

⁵⁷ Abdülkadir ÖZCAN, *Osmanlı Askeri Teşkilatı, Türkler ve Askerlik*, Ed. Süleyman Kızıltoprak, İstanbul Yayınları-26, İstanbul-2009, 297.

⁵⁸ Bkz. (56), AKŞİN, 112.

zorunlu askerlik hizmeti dayatıyordu. Askere alınanlar 20 yıl orduda faal hizmet görmeliydiler, sonra yedeğe alınıyorlardı. Aslında 12 yıllık bir hizmetin ardından, emekliliğe hak kazanmadan geri dönebilirlerdi. XIX. yüzyıl askeri reformları da vergi toplamayla birlikte Tanzimat'ın halk nezdindeki en sevimsiz önlemlerinden birini teşkil eden askere alınma mecburiyetini getirerek büyük bir yeniliğe yol açtı. Zaten ordu reformu, halk kitleleri için esas olarak korku veren mecburi askerlik hizmeti demektir. Bütün ülkelerde olduğu gibi burada da hayata geçirilmesi kolay olmadı. Bu askere alma uygulaması, insanları en verimli oldukları yaşta, işlerinden ve ailelerinden koparıp alıyor, onları sınırsız bir süre uzaklarda, cephede ya da kargaşanın hüküm sürdüğü bölgelerde asayişin sağlanması için devletin dört bir köşesinde tutuyordu. 1843'de askerlik hizmeti 5 yılı faal orduda (nizamiye), 7 yılı yedekte (redif) olmak üzere 12 yıla indirildi. Bu süre 1869'da faal ve yedek olarak yine 20 yıla çıkarılmıştır.⁵⁹

Tanzimat fermanınin ilanından sonra askeri alanda önemli gelişmeler olmuştur. Her şeyden önce askerlik hizmeti, vatani bir vazife olarak kabul edilmiştir. 1847 yılında askere almada kura usulü getirilmiş ve her bölgeden alınacak asker sayısının o bölgenin nüfusuna göre olması kararlaştırılmıştır. Her aileden bir kişi askere alınacak ve tek çocuklu ailelerden, asker alınmayacaktı.⁶⁰ Bu dönemden sonra, Osmanlı kara ordusu yani Asakir-i muvazzafa-i şahane bundan böyle beş ordu tabiriyle adlandırılmış. Biri Asakir-i Hassa-i Şahane bir diğeri Dersaadet Ordusu, öbürleri Rumeli Ordusu, Anadolu ve Arabistan orduları namıyla tanınır, muteber olacağı ayrıca Dersaadet Ordusunun başına da Müşir Mehmed Reşid Paşa'nın getirildiği belirtilmiştir.⁶¹ Tez konumuz dâhilinde yer alan Bolu'da Dersaadet Ordusu içinde yer almaktadır.⁶²

⁵⁹ Odile MOREAU, **Reformlar Çağında Osmanlı İmparatorluğu Askeri "Yeni Düzen" in İnsanları ve Fikirleri:1826-1914**, Çev. Işık Ergüden, 11-19.

⁶⁰ Bkz. (57), ÖZCAN, 298.

⁶¹ Takvim-i Vekayi, defa 258, (24 Ş.1259).

⁶² Dersaadet Ordusu Redif Alayları: Merkezleri Edirne, Konya, Amasya ve Kayseri'de altı piyade alayı, Bolu, Ankara'da üç süvari alayı, Çorum ve Edirne'de ise birer topçu alayı oluşturulmuştur. Ayrıntılı bilgi için bkz. Musa ÇADIRCI, **Tanzimat Sürecinde "Türkiye" Askerlik**, Der. Tülay Ercoşkun, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara-2008, s.51.

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE İSKÂN FAALİYETLERİ

Genel olarak iskân, yurtlandırma, yerleştirme anlamında, iskân etmek de yurt kazandırmak, boş bir yere, insan yerleştirmek anlamındadır.⁶³ Osmanlı devletinin kuruluş ve gelişme dönemlerinde konar-göçer aşiretler yeni alınan bölgelerin Türkleştirilmesinde, bölgede düzen ve asayişin sağlanmasında ve ordu hizmetlerinin yerine getirilmesinde aktif olarak kullanılmıştı. Esasen bu gruplar fetih ve ganimet amacıyla kendiliğinden bu görevi yerine getiriyorlardı.⁶⁴ Anadolu, yaklaşık H. 630 (M.1233) yılı dolaylarına dek Müslüman birlikleri Aydın, Manisa, Karesi (Balıkesir), Kütahya, Ankara, Kastamonu ve Sinop bölgelerine dek ilerleyip Anadolu'da Rumlar (Bizanslılar) elinde yalnız Bursa ve İzmit sancakları ile Bolu sancağının bir parçası ve Karadeniz kıyılarında Samsun ve Trabzon kaleleri kalmıştı.⁶⁵

XVI. yüzyıl sonlarından itibaren başlayan, XVII. ve XVIII. yüzyıllarda devlet için büyük bir problem halini alan iç karışıklıklar, uzun harp yıllarının bir neticesi olarak kendini göstermektedir. Kısa aralıklarla meydana gelen ve uzun süren savaşların getirdiği mali külfet, halkın ödeme gücünü aşan vergilerle kapatılmaya çalışılmıştır. Bu iktisadi buhranın halk kitleleri üzerinde meydana getirdiği baskı yerleşik ahalinin, kendileri için daha emin gördükleri şehir ve kasabalara göç etmelerine sebep olmuştur. Bu durum birçok meskûn ve mamur yerin boşalmasına ve harap olmasına sebep olmuştur. Dolayısıyla ekonomisi ziraata dayanan devletin, zirai gelirin azalması anlamına gelmekteydi. Bu nedenle devlet, yeni bir iskân meselesiyle karşı karşıya kalmış, zirai ürünlerin arttırılması amacı ile XVII. yüzyılın iskân politikası olarak ortaya çıkan "*harap ve sahihsiz yerlere oymakların yerleştirilerek yeniden ziraata açılması*" şeklinde bir siyaset takip etmek lüzumunu duymuştur. Bundan dolayı devlet, konar-göçerleri bu gibi yerlere yerleştirmeye teşebbüs ettiği gibi, sınırların gerilemesiyle içe doğru göç eden insan kitlelerini de yerleştirmek durumunda kalmıştır. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da toprak kaybına uğraması içe dönük bir iskân politikasının uygulanmasına neden olmuştur.

⁶³ Fikret BABUŞ, *Osmanlıdan Günümüze Etnik-Sosyal Politikalar Çerçevesinde Türkiye'de Göç ve İskân Siyaseti Uygulamaları*, 13.

⁶⁴ Yunus KOÇ, *XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Sancağının İskân ve Nüfus Yapısı*, 30.

⁶⁵ Mustafa Nuri Paşa, *Netayic ül- Vukuat Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi*, Sad. Neşet Çağatay, 3.

Devlet, iskân kanununa uygun olarak yerlerini terk edenlerden yeni yerleştikleri topraklarda on yıl geçmemiş olanları tekrar eski yurtlarına nakletmeye çalışmış, bunun için de ceza vergileri koymuştur.⁶⁶ Osmanlının amacı bu konar-göçer grupları devlet nizamı altına sokmak, yaylak ve kışlak arası hareketlerinde yerleşik halka verdikleri zararı önlemek gerekse tarıma uygun yerleri işletmeye açarak gelirlerini artırmak, terk edilmiş köyleri yeniden ekonomiye kazandırmak ayrıca bazı önemli yol, geçit ve derbentlerin güvenliğini sağlamak gibi temel konular doğrultusunda mecburi iskân politikası uygulamıştır. Osmanlı Devleti, bu politikanın uygulanmasında gönüllü yükümlülük ve sürgün şeklinde olmak üzere iki türlü metod uygulamıştır.⁶⁷ Ayrıca Osmanlı ülkesinde yaşayan konar-göçerlerden madenlerin korunması, çıkarılması ve taşınması, ordunun nakliye işi ve iç ayaklanmaların bastırılması gibi bazı hizmetlerin görülmesinde de bu nüfus kullanılmış, 1683'ten sonra belli kurallarla orduya alındıkları da olmuştur. II. Mahmud döneminde aşiretlerin disiplin altına alınması için daha yoğun ve etkili çalışmalar yapılmıştır. Aşiret halkından isteyenlerin, kefil göstererek başka yerlere gitmeleri konusunda aşiret reislerine resmi yetki verilmiştir. Valiler, aşiret reislerine “Mürûr Tezkiresi” (geçiş izin belgesi) vermekte yetkili olduklarına dair birer mühür dağıtmışlardır. Fırsat buldukça aşiretler, bölünüp etkisizleştirilerek farklı yerlere yerleştirilmeye ve kışlaklara atanan nazırla denetim altında tutulmaya çalışılmıştır.⁶⁸ Osmanlı Devleti'nde konar-göçer halk, yalnız hükümet baskısı ile yerleşmemiştir. Zamanla kendileri de yerleşmek ihtiyacını hissederek kendilerine uygun gelen yerlere yerleşmişlerdir. Konar-göçerler, iskân coğrafyasının kır iskânı bölümüne giren kom, mezra, ağıl, mandıra, yaylak ve divan gibi dağınık yerleşme şekilleri meydana getirmişlerdir ki bunlar dağınık yerleşme ile toplu yerleşme arasındaki geçiş şekillerindedir.⁶⁹

⁶⁶ Yusuf HALAÇOĞLU, *Türkiye'nin Derin Kökleri, Osmanlı Kimliği ve Aşiretler*, 74-75. aynı yazar, **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, 28,41.

⁶⁷ Bkz. (64), KOÇ, 30-31.

⁶⁸ Bkz. (63), BABUŞ, 30,34.

⁶⁹ Cengiz ORHONLU, *Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretleri İskân Teşebbüsü (1691-1696)*, 32-33.

3. TEFEN KAZASI NÜFUS DEFTERLERİ GENEL ÖZELLİKLER

Nüfus defteri tavsifi: İncelemeye konu olan NFS.d. fonunda bulunan 727 numaralı H. 1246 (M. 1230) tarihli Müslim nüfus defteridir. Ebadı 19x54, toplam sayfa sayısı numaralı 280'dir. Ciltsiz ve ebrusuzdur. Bu defterin en önemli özelliği siyakat yazı ile yazılmış olmasıdır. *Kaza-i Tefen tabi-i der-liva Viranşehir* diye başlamaktadır. Başka herhangi bir karye, mahalle belirtmeden ve numaralandırma yapılmadan sırayla yazılmıştır. 97. ve 105. varaklar arasındaki sayfalar Tefen kazasına ait Müslim nüfus kayıtlarını içerir. Toplam 637 kişidir.

Nüfus defteri tavsifi: 795 numaralı H. 1253 (M. 1837) tarihli Müslim nüfus defteridir: Ebadı 16.5x47.5. toplam varak numaralı 50 sayfadır. Ciltli ve ebruludur. Kaza-i Tefen, Burada önceki defterden farklı olarak Tefen Deresi, Demirciler Karyesi, Ahmedler Karyesi, Sekse Karyesi olarak bölümlere ayrılmış. Her karye, hane ayrımı yapılmadan kendi içinde 1'den başlayarak sonuna kadar numaralanmış. Defterde ismin üst köşesine mesleği, askerlik için uygun olup olmadığı varsa hastalığı veya vücut engeli varsa belirtilmiş. Nüfus defterlerinin bu tarihlerde daha fazla ayrıntı olarak yazıldığı görülmektedir. Nüfusun yazılış şekline gelince önce aile adı sonra fiziki özellikleri; boy, sakal veya bıyığı tarif edilmiş ardından kendi adı ve baba adı son olarak da sin ifadesiyle yaşı yazılmıştır (İmam, Ferhad oğlu orta boylu, kumral sakallı, Yakub b. İsmail, sin 31.). Ölenlerin isimlerinin üzerine fevt denilerek çizgi çekilmiş, ölüm tarihleri yazılmıştır. Nüfus yazımı sonrasında eğer ailede yeni bir çocuk doğmuşsa onun kaydı da tevellüd denilerek babasının isminin yanına kaydedilmiştir. Ayrıca defterin sonunda kazanın toplam nüfusu 609 olarak belirtilmiş ve mühürlenerek bitirilmiştir. Defterde sonradan doğanlarla birlikte toplam kayıtlı nüfus 659 kişidir.

Nüfus defteri tavsifi: 796 numaralı H. 1256 (M. 1840) tarihli Müslim nüfus defteridir. Ebadı 17x52.5 toplam sayfa sayısı, numaralı 72'dir. Ciltli ve ebruludur. Bu defterde önceki defterden farklı olarak, dağınık yerleşim birimleri olarak ifade edilen ve divan adı verilen idari birimler olarak yazılmış ardından onlara bağlı karyeler yazılmıştır. Tefen kazasının merkez nüfusu verilmemiş ve Demirciler divanından yazılmaya başlanmıştır. Önceki defterdeki yazım şekli burada da devam

ettirilmiştir. Ancak buradaki önemli bir ayrıntı karye nüfusu yazılırken iki ayrı numara yürütülmüş birinde her haneye bir numara verilmiş diğerinde de karye nüfusu kendi içinde 1'den başlayarak sonuna kadar devam ettirilerek yazılmış ve bu şekilde bitirilmiştir. Nüfus toplamı 646'dır.

Nüfus defteri tavsifi: Sıra nu 797 numaralı H. 1258 (M. 1842) tarihli Müslim nüfus defteri: Ebadı 19x55. toplam sayfa sayısı numaralı 40'dır. Ciltsiz ve ebrusuzdur. Bu defter 796 numaralı defterin mükerrer yazılmış bir örneğidir. Bu defterde de toplam nüfus 646'dır.

Nüfus defteri tavsifi: Sıra nu 798 numaralı H. 1260 (M. 1844) tarihli Müslim nüfus defteri: Ebadı 18x48. Toplam sayfa sayısı numaralı 100'dür. Ciltsiz ve ebrusuzdur. Defterde her hane sırayla numaralanmış ancak bu defterin diğerlerinden farkı haneler birbirinden bağımsız olarak kendi içinde numaralanmıştır. Her hane bitiminde numara verme işlemi yeniden 1'den başlatılmış ve her yeni hane yazımına geçilirken kâtip tarafından sayfaya uzun bir çizgi çekilerek hane numaraları yazılmış. Böylelikle hanelerin ayrımı daha da belirgin hale gelmiştir. Her divan bitiminde kâtip tarafından yazım işlemiyle ilgili bilgi verilmiş yazım esnasında imam ve muhtarında olduğunu belirtmiş, tarih yazılıp mühürlenmiştir. Yazımı yapılan toplam Müslim nüfus 787 kişidir.

Nüfus defteri tavsifi: Sıra nu 971, H. 1260 (M. 1844) tarihli Bolu Eyaleti'ne tabi liva, kaza ve nahiyelerinin nüfus icmal defteridir. Bu defter özellikleriyle ilgili defterin ilk sayfası olmadığından bilgi yoktur.

3.1. Tefen Kazasının Coğrafi Konumu ve Tarihçesi

Tefen kazası, Batı Karadeniz bölgesinde Zonguldak sınırları dâhilinde yer alan, batısında Devrek, kuzeyinde Çaycuma, güneyinde Yenice, kuzeydoğusunda Bartın ili ile çevrili olan bir yerleşim yeridir. Tefen kazası, Antik dönemde Bithynia⁷⁰

⁷⁰ **Bithynia:** Günümüzde İstanbul ilinin tüm Anadolu yakasını; Kocaeli, Adapazarı, Bolu illerinin tümünü; Zonguldak ilinin Batı yarısını; Bilecik ve Bursa illerinin daha çok Kuzey kesimlerini kapsıyordu. Veli SEVİN, "Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I" Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara 2001,

ve Paphlagonia eyaletinin (Kastamonu ve civarı) sınırını belirleyen Filyos ırmağının doğusunda Paphlagonia sınırında, diğer bir görüşe göre Bartın ırmağı sınırının batısında Bithynia topraklarında kalır.⁷¹

Coğrafi konumu itibarıyla tarih boyunca önemli bir bölgede kurulmuş olduğu düşünülen Tefen Kazasının, tarihi açıdan, Anadolu kentlerinin geçirmiş olduğu benzer dönemler burada da kendini gösterir. 1071 Malazgirt savaşından sonra Türk göçleri kitleler halinde Anadolu'ya gelmeye başlamıştır. Zonguldak topraklarında görülen ilk Türk komutan, Süleyman Şah'ın komutanlarından Emir Karatekin'dir. Emir Karatekin, 1084 tarihinde Ulus, Bartın ve Devrek topraklarını ele geçirdikten sonra kıyıya yönelerek Zonguldak yöresini ele geçirdi. Büyük Selçuklu Devleti ile Anadolu Selçuklu Devleti arasında yaşanan çekişmelerden dolayı Zonguldak ve yöresi Bizans İmparatorluğu'nun eline geçmiştir. Anadolu'da Moğol istilası nedeniyle iyice zayıflayan Anadolu Selçuklu Devleti fetih hareketlerine devam edemedi, onların yerine sınır boylarında toplanan ve yarı bağımsız hareket eden

Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları: IV. Dizi, S. 50, s.29. Ayrıntılı bilgi için bkz. s. 29-41.

⁷¹ Tefen ilçesinin antik dönemiyle ilgili olarak yerel araştırmacı Sadi Uyar tarafından çeşitli araştırmalar yapılmaktadır. Bu konuyla ilgili makalesinde bu dönemden kısaca şöyle bahseder: Antik döneme ait (Roma dönemi İ.S. 1. ve 2. yüzyıl) en belirgin örnek Gökçebey ilçesi Üçburgu mahallesi Suçatı peten kayık başı mevkiinde 2009 yılında meydana gelen sel felaketinden sonra ortaya çıkan taş temellerdir. 2009 yılındaki sel felaketi sonucunda Roma Dönemi'ne ait yapıların temel kalıntıları Filyos (antik Billaios) ve Devrek (antik Ladon) nehirlerinin birleştiği noktada ortaya çıkmış, suların geri çekilmesiyle bu temel kalıntılarında farklı eserlerin yanı sıra birkaç kurşun ağırlık da bulunmuştur. Ele geçen tüm eserler Roma Dönemi'ne (olasılıkla İ.S. 2. yy.) aittir. Bulunan kurşun ağırlıklar Antikçağ'da kentlerdeki pazaryerlerinde ya da emporion'larda (bağımsız pazar/ticaret yerleri) kullanılmış gereçlerdir. Ticaret hayatını yansıtan tüm bu gereçler ve onların betimleri bize Eskiçağ'da Tios kenti (Filyos) ve Gökçebey (Tefen) çevresinde yoğun bir ticaret olduğuna işaret etmektedir. Filyos (antik Billaios) ve Devrek (antik Ladon) nehirleri Eskiçağ'da taşımacılık amacıyla kullanıldığı için Tios'un (Filyos-Gökçebey) zamanında çok iyi işleyen bir kara ve deniz ulaşım ağı olmalıdır. Filyos ve Devrek nehirlerinin keşiştikleri alanın Roma Dönemi'nde Gökçebey (Tefen) çok canlı ekonomiye sahip bir ticaret noktası olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıntılı bilgi için; Bkz. Sadi UYAR, **Gökçebey/Tefen'den (Zonguldak) Yeni Kurşun Ağırlıklar**, Eskiçağ Yazıları-3 (Akdeniz Üniversitesi - Akdeniz Dillerini ve Kültürlerini Araştırma Merkezi Yayını, İstanbul- 2012, Sayfa 187-199. Yine aynı konuyla ilgili olarak, Doç. Dr Eda Akyürek ŞAHİN ve yerel araştırmacı Sadi UYAR tarafından Almanya'da "**Ein neues Bleigewicht aus dem Territorium von Tios in Ostbithynien, Gephyra** 6, 2009, s.137-148, yayınlanan makalede aynı konuya ilişkindir. Bu makalede de bulunan bu yerin bir emporion'a (bağımsız pazar yerleşmesi) ait olduğu ayrıca *Emporion'ların da* (bağımsız pazar yerleşmesi) genelde yol kenarlarında ya da kavşak yakınlarında kurulmuş önemli bir ticaret merkezi olduğu düşünülmektedir.

Türkmen oymakları Bizans topraklarına saldırılar düzenlemeye başladı. Bunun üzerine Hüsameddin Çoban Bey, Kastamonu ve Zonguldak ilinin güneyinde Çobanoğulları beyliğini kurdu. Anadolu'daki iç karışıklıktan faydalanan ve İlhanlılarla birlik olan Candaroğulları, bölgede giderek güçlendi ve bağımsızlığını ilan etti. Zonguldak'ın güneyine hâkim oldu. Osmanlı Devleti döneminde, Candaroğulları arasındaki taht kavgasından yararlanmak amacıyla I. Murad, Kastamonu ve Zonguldak yöresini topraklarına katmak istemiş, ancak halk Osmanlı egemenliğine karşı çıkarak Candaroğulları'nın yanında yer almıştır. 1392'de Yıldırım Beyazıt döneminde Kastamonu ve Zonguldak yöresi Osmanlıların eline geçmiştir. Ankara Savaşı sonrasında Anadolu'da yaşanan karışıklıktan istifade eden Candaroğulları, eski topraklarını yeniden ele geçirdi. 1413'de Anadolu siyasi birliğini yeniden sağlayan Çelebi Mehmed döneminde Zonguldak'ın güneyi yeniden Osmanlıların eline geçti.⁷² Devrek ve çevresi özellikle Çelebi Mehmed döneminde iskânını sürdürmüş ve Fatih Sultan Mehmed'in Amasra'yı fethetmesiyle (1460) kuruluşunu tamamlamış olmalıdır.⁷³ Bu dönemlerde Karadeniz kıyısındaki kasaba ve köylere, saldırılar düzenleyen Kazak korsanları yöreye büyük zarar vermişlerdir. 1654 yılında bölge halkını Kazak korsanlardan kurtarmaya gelen yeniçeriler de amacından saparak yöreyi soyguna girişmişlerdir. XVIII. yüzyılda söz konusu bölgede ayanların güç kazanmaya başladığı görülür. Halka zarar veren bu ayanların türemesi, devletin bu durum karşısında etkisiz kalması sonucunda halk da çaresiz kalarak, eşkıya ve ayanların baskısıyla göç etmek zorunda kalmıştır.⁷⁴

⁷² Yurt Ansiklopedisi, **Zonguldak Tarihi**, 7724-7726.

⁷³ Güngör KARAUĞUZ, **Yerel Tarih Bakış Açısı ile Osmanlı Döneminde Devrek ve Çevresi Tarihi (Zonguldak, Krd. Ereğli, Çaycuma, Safranbolu, Bartın)**, 467.

⁷⁴ 1654'te Ereğli korsanlarca yağmalanınca devlet yöreye asker göndermeyi kararlaştırdı. Osmanlı donanması Girit'e gönderilmiş olduğundan tersanede gemi kalmamıştı. Üsküdar kayıklarıyla Mahmud Paşa komutasında Ereğli'ye gönderilen yeniçeriler, halkı kazaklardan korumak yerine soyguna giriştiler. Halk ise gördüğü zulümlerden yakınmaya başladı. Bunlardan başka yöredeki dağ ve ormanlarda gizlenen bazı zorbalar da yaşamlarını soygunla sürdürüyorlardı. Bunlardan bazıları ise Haydutoğlu, Hacı Ahmedoğlu, Pontuslu Lefter, Arzuman ve Erhan'dı. Kendini eşkıya saldırılarından koruyamayan halk ise toprağını bırakıp başka yerlere özellikle de İstanbul'a göç etmek zorunda kaldı. XVIII. yüzyılda ayanlar güç kazandılar. Bolu ve Bartın'da Çalık oğulları, Amasra'da ise Yirmibeşoğulları etkindi. Yurt Ansiklopedisi, **Zonguldak Tarihi**, c.10, İstanbul-1982-84. s.7726-7727. Mühimme defterinde, Kazak korsanlarla ilgili bölümler bulunmaktadır. Konuyla ilgili bkz. Fatma KAYTAZ; Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı **88 no'lu Mühimme Defter (Transkripsiyon ve Özet)** Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-

Cenevizlilerden sonra bölgenin Osmanlı egemenliğine geçmesiyle birlikte, bu yöre ekonomik ve ticari açıdan eski önemini kaybetmeye başlamıştır. Tefen kazasıyla ilgili rastladığımız en eski bilgi 1519 yılına aittir. Tefen kazası, 1519 tahririnde 60 hane, 13 mücerred, 4 muhassıl; 1568 tahririnde ise 73 hanelik nüfusuyla Yedidivan'a bağlı köyler arasında yer alır.⁷⁵ Osmanlı döneminde Tefen Kazası, yer adı olarak 1530 tarihli defterde, Viranşehir'e bağlı olarak geçer.⁷⁶ Osmanlı döneminde "Sancak Beyliği" şeklinde 368 sene Kütahya'ya bağlı olan Bolu, 1692 yılında sancak beyliğinin kaldırılması nedeniyle voyvodalık olmuştur.⁷⁷ 119 yıl süren bu voyvodalık yönetiminden sonra ikinci mutasarrıflık dönemi başlamıştır (1811-1864). 1811 tarihinde, II. Mahmud'un emriyle voyvodalık da kaldırılınca, Bolu sancağı ile Viranşehir sancağı birleştirilmiştir. 1857 Kastamonu vilayet salnamesine göre de Viranşehir livası içinde yer alan 19 kaza merkezinden biri de Tefen'dir. Yeni vilayetlerin teşkili nizamnamesiyle eski eyaletler kaldırılmış ve 1864 tarihinde Bolu, sancak olarak Kastamonu'ya bağlanmıştır.⁷⁸ 1908'de II. Meşrutiyetten sonra Bolu, mutasarrıflık olarak yönetilmiş ve bu durum Cumhuriyet dönemine kadar da devam

2006. **10,47 ve 328 numaralı** Hükümler konuyla ilgilidir ve şöyle denmektedir: Onikidivân ve Gölpazarı ve Zerzene, Yedidivân, Çarsamba ve Hisâröni kadılıklarına gönderilen hükümlerde zikr olunan kadılıklara yakın olan kurâ ve yalıların Kazak eskiyasına karşı dikkatli bir şekilde korunması, bu bahâne ile reayadan akçe talep edilmemesi hakkındadır. Karadeniz'deki Kazak Eskiyesi, Oniki divan, Gölbazarı, Zerzene, Yedidivan ve Hisarönü kadılıklarına yakın olan yalı ve karyelere saldırarak ele geçirdiklerini esir etmişler emval ve erzaklarını yağmalamışlardır. Kazaklara karşı bu bölgelerin çok dikkatli bir şekilde savunulması istenmektedir. Piyale Kethüda, Kazakları defetmekle görevlendirilmiştir.

⁷⁵ Bkz. (20), TAŞ, 271.

⁷⁶ T.C Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın Nu:20, Defter-i Hakâni Dizisi: I, **438 numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530) II**, Bolu, Kastamonu, Kengiri ve Koca-ili Livaları, Dizin ve Tıpkıbasım, Ankara-1994.s.103. Sekse karyesi de aynı kaynakta Mengen'e bağlı olarak aynı isimle yer almaktadır. s.102.

⁷⁷ **Voyvoda:** Başlangıçta has denilen gelir bölgelerinin yönetimini sahibi adına yüklenen kimseye "voyvoda" deniyordu. Daha sonraları "serbest tımarlar"ın vali ve mutasarrıflara verilen bazı gelirlerin de voyvoda gönderilerek yönetilmesi, tımar sisteminin giderek değişikliğe uğraması, iltimas ve mukataa usulünün yaygınlaşması bu kurumun gelişme ve yayılmasına neden olmuştur. Özellikle XVII. yüzyıl'dan itibaren hükümetin para sıkıntısı çekmesi, geliri fazla olan küçük bölgelerin doğrudan hazineye bağlanarak yönetilmesine yol açmıştır.XIX. yüzyıl başlarından itibaren birçok köy, kasaba ve şehrin voyvodalıkla yönetildiği anlaşılmaktadır. Voyvodalar iki grupta toplanabilir. Birincisi; vali ve mutasarrıfların kendi adlarına görevlendirdikleri voyvodalar. İkincisi ise geliri doğrudan hazineye bağlanmış yerlere hazine yöneticilerince atanan voyvodalardır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Musa Çadircı, Tanzimat Dönemi'nde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları, TTK. Basımevi, Ankara-1991, s.29.

⁷⁸ Yurt Ansiklopedisi, **Bolu Tarihi**, 1470-1471. M. Zekai Konrapa, **Bolu Tarihi**, 422-423.

etmiştir. XIX. yüzyılın ilk yarısına kadar köy gibi bir yerleşim yeri olan Zonguldak ili bölgede kömürün bulunmasıyla hızla gelişmeye başlamış ardından Zonguldak, 1899 tarihinde kaza merkezi olarak, Bolu sancağına ilave edilmiştir. Bu tarih Zonguldak'ın kuruluş tarihi olarak da kabul edilebilir. 1903 tarihinde ise Zonguldak'ta Belediye Teşkilatı kurulmuştur.⁷⁹ Cumhuriyet'in ilanından sonra 1 Nisan 1924 tarihinde kurulan ilk il, Zonguldak olmuştur. Tefen kazası da Zonguldak ili, Devrek ilçesine bağlanmıştır. 1924 tarihinde nahiye olarak geçen Tefenpazarı, Devrek ilçesine bağlı bir nahiyedir.⁸⁰ Tefen'e, 1 Temmuz 1964 tarihinde, yabancı kökten gelen ve iltibasa yer veren bucak adlarının Türkçeleştirilmesi kapsamında Gökçebey adı verilmiş ve 1972 yılında beldede, Belediye Teşkilatı kurulmuştur. Devrek ilçesine bağlı Gökçebey beldesi 3644 sayılı kanunla 1990 yılında ilçe statüsüne getirilmiştir.⁸¹ Tefen isminin anlamıyla ilgili kesin bir bilgi yoktur. Ancak araştırmalar Tefen isminin, dokumacılıkla ilgili veya yabancı kökenli bir isimden türetilmiş olabileceği yönündedir. Eski Anadolu Türkçesi sözlüğünde “Tefe” kelimesi “dokuma tezgâh tarağı” anlamına gelmektedir.⁸² Gökçebey, halen Zonguldak iline bağlı bir ilçe konumundadır.

⁷⁹ Bkz. (21), ŞAHİN, 18-19.

⁸⁰ Tahir Sezen Osmanlı Yer Adları isimli eserinde Tefen'i 1841 tarihinde Kastamonu Eyaleti'ne bağlı bir kaza olarak göstermiştir. Ancak diğer kaynaklarda Bolu ve Viranşehir'in Sancak merkezleri olarak 1864 tarihinde, Kastamonu Eyaletine bağlandığı ifade edilmiştir. Yine aynı kaynağa göre Tefen, 1924 tarihinde “Tefenpazarı Nahiyesi” olarak geçer. Tahir Sezen, **Osmanlı Yer Adları** (Alfabetik Sırayla), TC Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın No:21, Ankara-2006, s.484.

⁸¹ tr.wikipedia.org/wiki/**Gökçebey** ayrıca bkz. TBMM Resmi Gazete, S. 11750, 10 Temmuz 1964, s.9.

⁸² Tefe kelimesiyle ilgili kaynaklar: Tefe, “dokuma tezgâh tarağı” **Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü** Say Yay. İstanbul-2011, s.658. Defe[tefe], çulhaların mekik attıktan sonra ipi sıkıştırmak için kullandıkları tarak. Dokumacılıkta tarak vurma. Tefelü; tefelenmiş, dokunurken örgüleri tefe denilen tarakla sıkılaştırılmış anlamındadır, **Yeni Tarama Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları:503, Ankara Üniversitesi Basımevi, Düzenleyen: Cem Dilçin, Ankara-1983, s.61,206. Tefe kelimesi, içinde yirmi altın yaprak bulunan pakete verilen addır. Yerli altın varaklarının 10 yaprağına “deste” 10 desteye de “tefe” denir. Mehmed Zeki PAKALIN, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, MEB Yayınları, 2.Baskı, c.III, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul-1971, s.434. Tefe; eğerin iki taraflı müdevver eteği, ön kaşından boyuna varınca. Defe; tef gibi yuvarlak şey. Tefeli bez; ziyade vurarak dokunmuş sıkı bez. Tezgâh tefesi; tarağı kurdukları yay gibi anlamlara geldiği belirtilmiş. Ahmet Vefik Paşa **Lehçe-i Osmanî**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Haz. Recep Toparlı, Ankara-2000, s.374. “Tefe”, “dokuma tezgâhının bir parçasına verilen ad” olarak geçer. **Gagauz Türkçesinin Sözlüğü**, Rusçadan Aktaranlar: Abdülmecit Doğru-İsmail Kaynak. Sorumlu Redaktör: Prof. N. A. Baskakov, Kültür Bakanlığı Yayınları-1294, Türk Dünyası Edebiyat Dizisi-16, Ankara-1991, s.240. Tefe: Dokuma tezgâhlarında tarağı taşıyan ve mekik ipliklerini sıkıştırmaya yarayan ağaç yâda metal parça, Ali PÜSKÜLLÜOĞLU, **Türkçe Sözlük, Türkiye Türkçesinin En Büyük Sözlüğü, 100.000 Madde**, Can Yayınları, İstanbul-2008, s.1676.

3.1.1.Tefen Kazasında İskân Faaliyetleri

Toplu yerleşim birimi olarak köylerin kuruluş mahalleri genellikle yerleşen grupların sosyal ve ekonomik hayatlarıyla yakından alakalıdır. İskân için tercih edilen yerlerin ziraat yapmaya elverişli, verimli ve su kaynakları bakımından yeterli olması gerekliydi. Ayrıca iskân mahalli civarında hayvan sürüleri için otlak ve yaylak yerlerin bulunmasına da dikkat edilmekteydi.⁸³ Anadolu'da konar-göçer olarak yaşayan Türkmen/Yörük kitleleriyle ilgili bilgilere Osmanlı öncesi kayıtlarda da rastlanmaktadır. Arap coğrafyacısı İbn Said'e göre Sağ kol uç kol beylerbeyliğinin merkezi olan Kastamonu havalisinde, 100 bin çadırılık Türkmen bulunuyordu. Anadolu Selçuklu Devleti'nin dağılmasıyla Anadolu'da bozulmuş olan birlik XVI. yüzyılda Osmanlılar tarafından yeniden oluşturulmuştur. Türkmenler uç bölgeleriyle güneyde Torosların, kuzeyde ise Bolu'dan Trabzon'a kadar uzanan Karadeniz dağlarının yamaçlarındaki otlaklarda yoğunlaşıyordu. 1520'lerde Sinop-Antalya hattının batısında kalan Anadolu'da nüfusun yaklaşık % 27'sini konar-göçer Türkmen/Yörükler oluşturuyordu.⁸⁴

Bolu sancağı, Karadeniz bölgesine yakın eyaletlerden ve yörüklerin yoğun olarak yaşadığı yerlerin başında gelmektedir. Bu bölgedeki Yörükler 21 cemaat halinde yaşamaktaydılar.⁸⁵

Bolu ve çevresi XI. asrın sonlarında başlayan ve bir asırdan fazla süren Türkmen akınları sonucunda kısmen fethedilmiş, bilhassa da Çobanoğulları, Candaroğulları ve İsfendiyar oğullarının hâkimiyetine geçmiştir. Fatih Sultan Mehmed'in 1459'da Amasra'yı zaptı ile birlikte bölgenin tamamı Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir. Bolu sancağı XVI. yüzyılda Bolu (Bugünkü Bolu il merkezi), Çağa (Eski çağa), Mudurnu, Taraklıborlu (Safranbolu), Gere, Mengen, Benderereğli (K.Ereğli), Kıbrus (Kıbrısık), Konrapa (Düzce iline bağlı Konuralp ilçesi), Dodurga (Sakarya ilinin Akyazı ve Geyve ilçeleri ile Bolu il hududu arasındaki bölge ve civarındaki saha, Yenice (Karabük ilinin Yenice ilçesi ve çevresi), Hızırbey-ili nam-ı diğer Çarşamba (Zonguldak ilinin Çaycuma ve Devrek

⁸³ Bkz. (64), KOÇ, 36-37.

⁸⁴ Bkz. (2), SAKİN, 80.

⁸⁵ Orhan SAKİN, **Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler**, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 57.

ilçeleri) Ulus (Bartın ilinin Ulus, Bartın, Amasra ve Kurucaşile ilçelerinin yayıldığı bölge), **Yedidivan** (Zonguldak iline bağlı Devrek ilçesinin kuzeyi ile Çaycuma ilçesinin yayıldığı alan, merkezi de Devrek ilçesinin Gökçebey/Tefen bucağı idi), Onikidivan (Bartın şehir merkezi ve civarındaki saha), Viranşehir (Çankırı ilinin Ovacık ilçesi ile Eskipazar ilçesinin yayıldığı saha) kazaları olmak üzere 16 ayrı birimden oluşmaktaydı.⁸⁶ 1530 tarihli Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu defterine göre de Tefen, Yedi-divan'a bağlı olarak kaza-i idarede yevmi 20 akçalı bir kadılıktı.⁸⁷

Tefen kazasında bulunan konar-göçer grupların, birtakım konar-göçer boy, kabile ve cemaatlerden oluştuğu görülmektedir. XVI. Yüzyılda Bolu sancağına ait mufassal defterlerinde meskûn nüfustan ayrı olarak, defterlerin sonlarına “*Defter-i Kabail-i Yörükân der liva-yı Bolu*” başlığı ile kaydedilmiştir. Bu grupların bir kısmı “Cemaat-i Yörükân” olarak tavsif edilmiş, diğerleri de yalnızca “Cemaat” olarak kaydedilmiştir. İlk tahrirde bu cemaatlerin nüfusuna ait teferruatlı bilgilere yer verilirken son yapılan tahrirde sadece hane sayıları verilmiştir. Küçük çaplı da olsa bu cemaatlerin ziraat faaliyetleriyle meşgul oldukları anlaşılmaktadır.⁸⁸

Bolu Sancağı'nda XVI. yüzyılda Bolu Sancağı Yörükleri olarak nitelendirilen 22 ayrı konargöçer cemaat bulunmaktaydı. Bunlar *Yolbegiler cemaati* (3 ayrı cemaat), *Saslar*, *Yundlular*, *Sazaklar*, *Efteni*, *Tarakçılı*, *Targullu* (2 ayrı cemaat, biri Koyunlular olarak da adlandırılır), *Sebenlü*, *Mustafa* (Afşarlu), *Zeynel Fakı*, *İvaz Fakı cemaatleri*, *Kozağacı*, *Genclü*, *Koyunlu*, *Kiçibeglü*, *Sığırlu Yörükleri*, *Horasanlu Yörükleri* (2 ayrı cemaat, birinin diğer adı Soğanlı Yörükleri idi) ve *Horasanlu Yörüklerine* tabi *Hüseyinliler* cemaatinden meydana gelmekteydiler. Bu bahsedilen cemaatlerden olan **Yörükân-ı Horasanlu** cemaatinin Yedidivan nahiyesinin merkezinde, Tefen'de kışladıkları belirtilmiştir.⁸⁹ Viranşehir bölgesine Oğuz boylarından, Avşar, Beğdili, Karkın, Bayındır, Bügdüz boylarının yerleşmiş olduğu görülmektedir.⁹⁰ Yedidivan kazasında Çakallu, Danişmedlü, Kavaklu ve

⁸⁶ Hanefi BOSTAN, *Karadeniz'de Nüfus Hareketleri ve Nüfusun Etnik Yapısı*, 352.

⁸⁷ **438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937-1530) II. , Bolu, Kastamonu, Kengırı ve Koca-ili Livaları**, 52.

⁸⁸ Bkz. (20), TAŞ, 94-98.

⁸⁹ A.g.e., 95-98.

⁹⁰ Faruk SÜMER, **Oğuzlar (Türkmenler), Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları**, 434, 438, 439, 441, 456.

Nacaklu gibi Oğuz boy, oymak ve cemaatlerine de rastlanmaktadır.⁹¹ Ayrıca Viranşehir'e Yörükân Taifesinden Yörükvirân ve Gümüşler/Gümüşlü obasının yerleştiği de belirtilmektedir.⁹² Viranşehir Sancağı ve Yedidivan nahiyesine gelen Oğuz boy, oymak ve cemaatlerinin ayrıca diğer küçük konar-göçer grupların da bu yöreye yayıldıkları düşünülmektedir. Yedidivan nahiyesi, 1519 tahrir defterinde 41 köy; 1568 tahririnde ise 42 köy bağlı olup, meskûn mezrası bulunmamaktaydı. Yine 1519 tahririnde 60 hane, 13 mücerred, 4 muhassıl; 1568 tahririnde 73 hane nüfusu bulunmaktaydı.⁹³

Yukarıda da belirtildiği gibi Yedidivan nahiyesinin merkezi durumundaki Tefen kazası, *Horasanlı Yörüklerinin* kışlak mekânıydı. Başlangıçta geçici yerleşim alanları olan ve konar-göçer gruplar tarafından “Kışlak” olarak ikamet edilen bu yörenin gerek coğrafi yapısı, gerekse halkın sosyal hayat biçimi gibi nedenlerle zaman içerisinde daimi iskân yerleri haline geldiği görülmektedir. Bu boy ve cemaatler, nüfuzla bağlı olarak bir boy beyinin idaresinde yönetildikleri görülmektedir. Bu boy beyleri, başında buldukları grupların iskân edilmesinde de etkilidirler. Tefen kazasında da “bey” sıfatlı kişilerin öncülüğünde kurulmuş birçok köy vardır. Ayrıca şahıs adı ile kurulan çok sayıda köy de mevcuttur. Bazı köylerin daha önce yakındaki eski bir köyün obası, yaylası iken sonradan “karye” haline dönüştüğü görülmektedir. Bu yaylak veya kışlaklarda, iskânın daimileşmesi sonucu köy haline dönüşen yerlerde, nüfus genelde azdır. Diğer bir ifadeyle karye daha yeni kurulmuş durumdadır. Tefen kazasında 1837 tarihli nüfus yoklamasında Tefen kazası ve bu kazaya bağlı olan karyelerin yazımı yapılmıştır. 1840 yılında yeniden düzenlenen defterde karye olarak yazılan yerleşim yerleri, bu defterde farklı olarak *divan* olarak yazılmıştır. Bu divanlara bağlı yerlerde, karye olarak ifade edilmiştir. Tefen kazasının bağlı bulunduğu sancak merkezi olarak görülen Viranşehir⁹⁴ ismi ise “viran-ören” kelimeleri genellikle ahalisi dağılmış, boş kalmış veya harap olmuş

⁹¹ Bkz. (86), BOSTAN, 355.

⁹² Cevdet TÜRKAY, **Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatler**, 265.

⁹³ Bkz. (20), TAŞ, 58,98.

⁹⁴ XVI. yüzyılda Viranşehir nahiyesi; bugünkü Çankırı ilinin Ovacık ilçesi ile Eskipazar ilçesinin yayıldığı coğrafi mekânda yer almaktadır. Viranşehir nahiyesi XVI. yüzyılda köy sayısı bakımından sancağın en büyük nahiyesidir. Eskipazar ilçesi de merkez itibarıyla şu dönemde, Bolu iline bağlı bir ilçe olan Gerede'nin bir köyüdür. Bkz. (20), TAŞ, 59.

Bizans öncesi ve Bizans dönemine ait eski iskân yerlerini ifade ettiğini düşündürmektedir. Viran isimli yerlerin en azından ikinci defa iskân olan yerler olduğu düşünülebilir.⁹⁵

3.1.2. Tefen Kazasında Yerleşim Yeri Olarak Divanlar

Bölgede yerleşim yeri olarak görülen Divanlar daha çok Batı Karadeniz Bölgesinde, orman açmaları ile meydana getirilen “divan” adı altında toplanan küçük ve dağınık yerleşmeler olarak kabul edilir. Konuyla ilgili olarak "Evliya Çelebi, seyahatnamesinde Bolu ve çevresini anlatmış ve idari birim olarak divanla ilgili şunları söylemiştir: ... “evvela bu Etrâkin (Türklerin) divan dedikleri; Selçukludan Sultan Alâeddin zamanında, boy beyi iken kefere elinden bu dağları fethettikçe halkına rahatlık ve güven vermek için divan kurup, kös çaldırdığı yerlerdir ki hala divan kelimesiyle adlandırdıklarından yedi divan, yedi nahiye olmuştur”. ...Birdivan nahiyesi, İkidivan nahiyesi, Üçdivan nahiyesi, Dörtdivan nahiyesi, kısacası Yedidivan’a varıncaya kadar nahiye isimleridir ki cümlesi dağlar içinde sakindir” diye anlatmaktadır.⁹⁶ Bu yörede yerleşim yeri olarak görülen “**divan**”lar daha çok ülkenin kuzeyinde Bolu, Zonguldak, Adapazarı ve Sinop yörelerindeki dağlık alanlarda yoğun olarak görülmektedir. Osmanlı Devleti döneminde köylüler dağınık evlerde yaşadığında, 50-100 hane bir köy birimi sayılır, bunlara divan denir ve vergileri bir divan pusulası gereğince toplanırdı. Mesela Bolu’da bir kaza bölgesi 5 divan, Devrekâni bölgesi 8 divan, Bartın bölgesi 12 divandan oluşmaktaydı. Divanların başlangıcı XVI. yüzyıla kadar gitmekte, bu tarihlere ait tahrir defterlerinde bunların izlerine rastlanmaktadır. En eskisi 1431 tarihli olan bu defterlerden 1525 tarihli olanında divan’lara rastlıyoruz. Bu da bize terimin en azından XV. yüzyılın sonlarında bile kullanıldığını göstermektedir. Bu defterlerde “divan”lar Gerede, Taraklıborlu, Viransehir, Ulus, Onikidivan (Bartın), Yedidivan (Persenbe), Konurapa, Dodurga, Mudurnu ve Bolu sancağının Ereğli kazasında görülmektedirler. Bunlar arasında “Yedidivan” ve “Onikidivan” isimleri ilginçtir.

⁹⁵ Bkz. (64), KOÇ, 38-40.

⁹⁶ Evliya Çelebi, *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Bursa-Bolu-Trabzon-Erzurum-Azerbaycan-Kafkasya-Kırım-Girit*, 203, 204.

XVIII. yüzyılda Bolu ve Sinop divanlarının bir kısmı nahiye olmuştur. Mutlaka hatırlanmalıdır ki Yedi divan nahiyesi, Oniki divan nahiyesi, Dört divan nahiyesi gibi yer adlarının varlığı XVI. yüzyıl'ın başlarına kadar geriye gitmektedir. Divanlar içindeki çeşitli yerleşmeler daha sonraları bir köy olarak gelişme göstermişlerdir. Nitekim yaptığımız araştırmalarda elde edilen sonuçlara göre de divan; geçmişte tek tek meskenlerden meydana gelen coğrafi görünümün adı değil, o meskenlerin birliğinden doğan idarî yapının kendisidir. Dolayısıyla divan bir yerleşme şeklinin ismi değil; geçmişte kullanılan, bugün kullanılmayan bir idarî (ve malî) birimin adıdır. Karadeniz Bölgesi'nde var olduğu iddia edilen divanlar geçen yüzyılda çeşitli olaylar sonucu iskâna açılan sahalardaki dağınık meskenleri bir idarî çatı altında birleştirmek ve onlardan bu şekilde vergi almak amacıyla doğmuştur.⁹⁷

3.1.3. H.1246/M.1830 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı

3.1.3.1. Hane ve Nüfus Özellikleri:

Tefen kazasında H.1246 tarihli nüfus defterinde kayıt esnasında kişilerin boy, sakal ve bıyık gibi fiziki özellikleri belirtilmeden yazılmıştır. H.1253 ve H.1260 yılları arasında nüfus yazımında boy, sakal, bıyık gibi ayırt edici özelliklerinde yazılmaya başlandığı görülmektedir. Tefen kazasında 1830 tarihinde hane sayısı 177 toplam nüfus ise 637 kişidir. Ancak 1830/1831 sayımında Tefen kazasının toplam nüfusu Kemal Karpat'ın eserinde, 623 olarak belirtilmiştir.⁹⁸

Kaza	Hane sayısı	Erkek nüfus
Tefen Kazası	177	637
Genel Toplam	177	637

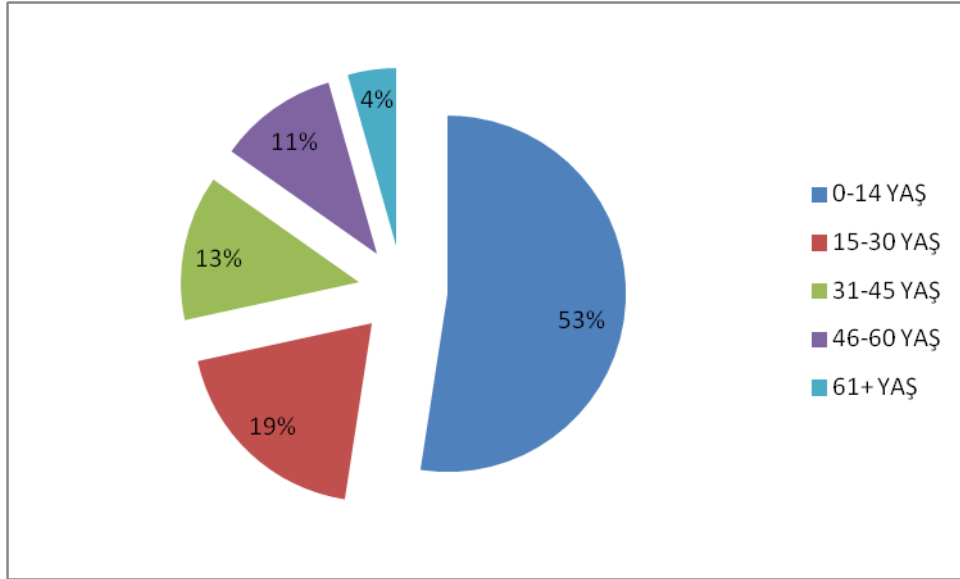
TABLO I: 1830 Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazası'nın Hane Sayısı ve Nüfusu

⁹⁷ Cevdet YILMAZ, **Türkiye'de Tarihçiler ve Coğrafyacılar Tarafından Farklı Anlamlarda Kullanılan Bir Terim: Divan**, "A Term Used Different Meanings by Historians and Geographers in Turkey; Divan", Historical Studies, Vol.2, 273-293.

⁹⁸ Bkz. (9), KARPAT, 237.

3.1.3.2. 1830 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları

1830 tarihinde kaza genelinde yaşayan toplam 637 erkek nüfusun büyük çoğunluğu % 53 oranıyla, 334 kişinin bulunduğu 0-14 yaş aralığındadır. İkinci olarak % 19 oranla 122 kişi, 15-30 yaş grubundadır. Üçüncü sırada ise % 13 oranıyla 31-45 yaşlarında 84 erkek nüfus ardından % 11 oranıyla 46-60 yaş aralığında da 69 kişi bulunmaktadır. Son olarak da % 4 oranıyla 61 yaş üstünde toplam 28 kişinin olduğu görülmektedir. Kaza genelindeki nüfus yoğunluğunun 0-14 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Nüfus ikinci ağırlık noktası da genelde askere alınacaklar için belirlenmiş olan 15-30 yaş aralığıdır. Genel nüfusun yaklaşık % 20'sini oluşturmaktadır.

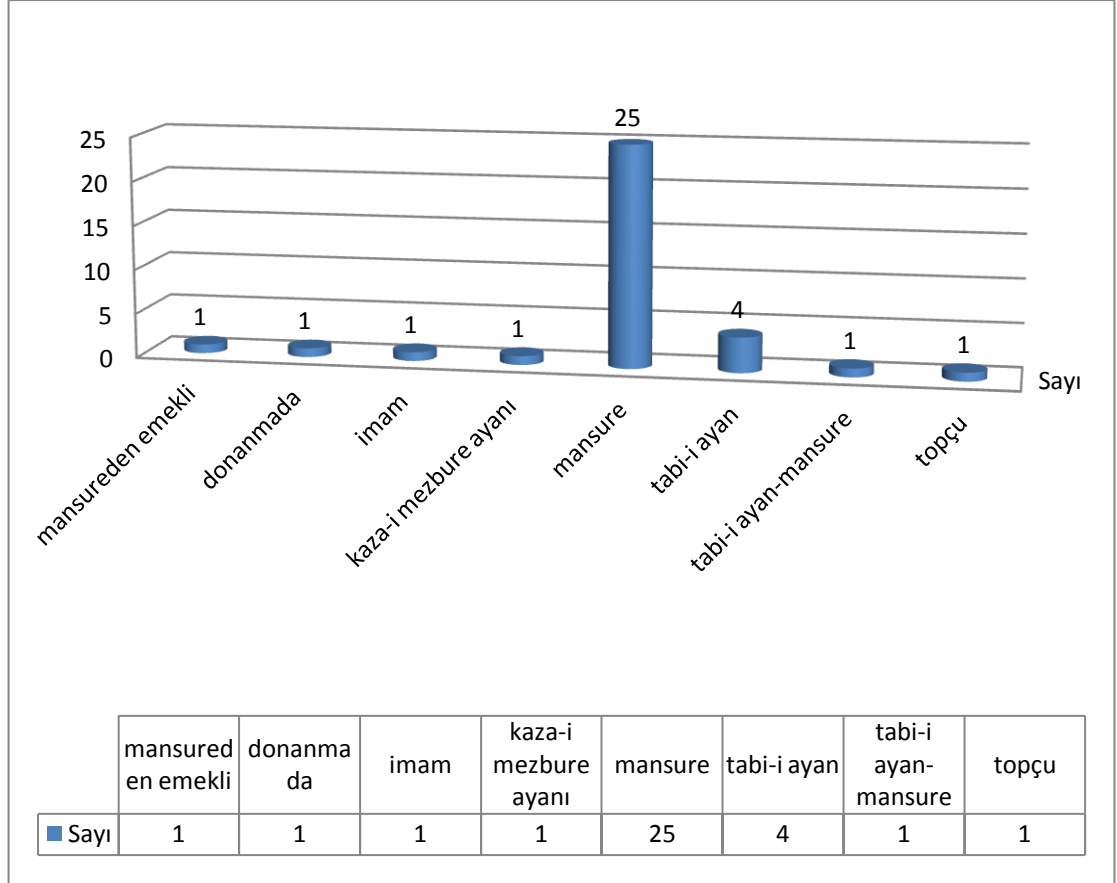
GRAFİK I: 1830 Tarihli Tefen Kazası Nüfus Sayımına Göre Yaş Ortalamaları

3.1.3.3. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları

Yörede daha çok askeri alanla ilgili meslekler görülür. Tefen kazası nüfus defterinde de diğer yerlerde olduğu gibi genel amaç askere alınacak nüfusu belirlemektir. Bölgede meslekler hakkında fazla bilgi olmadığından, kullandıkları

lakaplardan farklı meslek gruplarının da olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıda da değinildiği gibi kişilerin çoğu sahip oldukları meslek gruplarını, aile adı/lakap olarak kullandıkları görülmüştür. Tefen de yirmi beş kişi mansure askeri, bir kişi donanma askeri, bir kişi topçu, bir kişi asker emeklisi, bir kişi de hem ayan hem de mansure olarak kaydedilmiştir. Ayrıca kazada bir imam, dört kişi tabi-i ayan, yine bir kişi kaza-i mezbure ayanı⁹⁹ olarak toplam 35 kişiye ait bilgiler yer almaktadır.

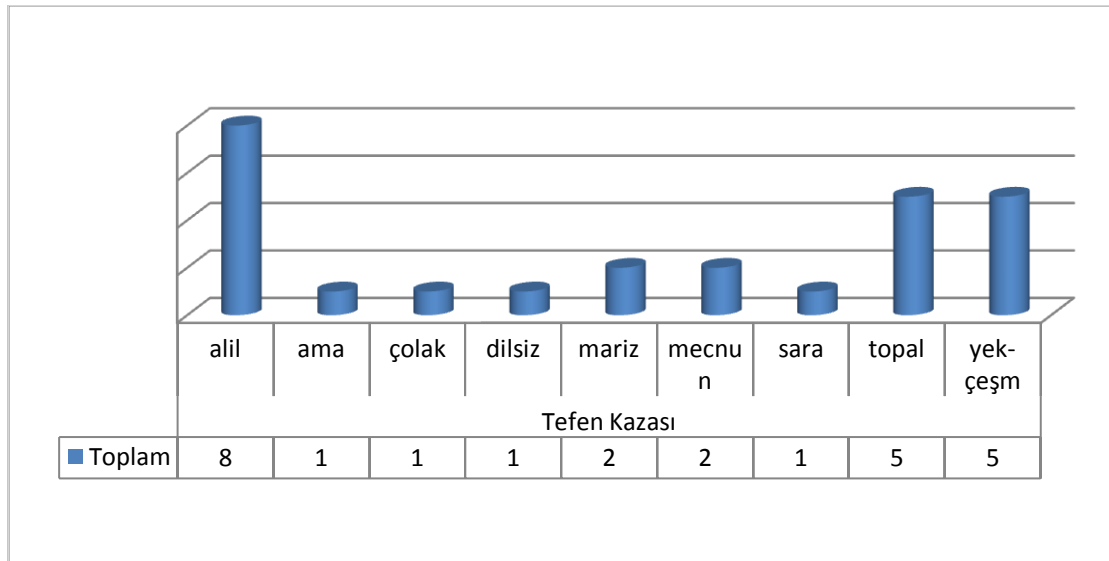
⁹⁹ Ayanlar; kazalarda, o mahallin idaresi ile ilgili olarak halk ile hükümet arasındaki işlerde aracılık yapıp kazanın asayışı, vergilerin tahsil edilmesi, askerin eğitimi ve sevki, erzak ve levazım tedariki gibi işleri görürlerdi. Bkz. Fuat KÖPRÜLÜ, “**Ayân**”, İslâm Ansiklopedisi, c.II, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1979, s. 40-42. Ayanlar, merkezi yönetimin taşrada gücünü kaybettiği dönemlerde feodal bir yapılanma şeklinde ortaya çıkmışlardır. Bkz. Özcan MERT, “**Osmanlı Devleti Tarihinde Ayânlık Dönemi**”, Osmanlı, c.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 174-180. XVIII. yüzyıl boyunca Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflamasıyla birlikte merkezden uzak olan bölgelerde, Anadolu ve Rumeli’de bazı eyalet ve livaların merkeze bağlılıkları zayıflamış ve bu bölgelerdeki ayanlar, keyfi bir yönetim kurarak merkezi idareye karşı gelmeye başlamışlardı. II. Mahmud tahta çıktığında, yaptığı reformlarla Batılı devletleri örnek alarak merkeziyetçi bir politika izledi. Bir taraftan bu amacını gerçekleştirecek reformlar yaparken, diğer taraftan da devletin siyasî bütünlüğünü tehdit eden ayanları itaat altına almaya çalıştı. Padişah, 1812-1820’li yıllar arasında kademeli bir şekilde, önce Balkanlar’da daha sonra Anadolu ve Ortadoğu’da devletin buyruklarını yerine getirmeyen âyanları ortadan kaldırdı. Bunlardan devletin buyruklarını yerine getirenler, vezirlik rütbesi verilerek, bazı vilâyetlere vali olarak tayin edildi ve hanedanlarına da dokunulmadı. Bu dönemde âyanlık, halkla devlet arasındaki ilişkilerde hâlâ önemli bir kurumdu. Bu yüzden büsbütün ortadan kaldırılmadı. Ayanları birden ortadan kaldırmanın yaratacağı boşluk düşünüldüğünden, bunların bazı görevleri, önce, 1826’dan sonra kurulan “Sandık Eminliği”ne aktarıldı. Daha sonra, İstanbul (1829) ve Anadolu’daki köy ve mahallelerde (1833) **muhtarlık** örgütü kurulunca, ayanların işlevleri tamamiyle ortadan kalktı. Görevleri kendiliğinden sona eren bu kişilere askeri “Redif” teşkilatında vazife verildi; böylece ayanlık kurumu tarihe karıştı. Bkz. Cabir DOĞAN, II. Mahmud Dönemi Osmanlı Merkezileşme Politikasının Doğu Vilayetlerinde Uygulanması **Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/4** Fall Isparta-2011, s.505-521,

GRAFİK II: 1830 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazasındaki Meslekler

3.1.3.4. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

Bu defterde divan veya karye (köy) gibi herhangi bir idari bölünme yapılmadan nüfus yazımı yapıldığı görülmektedir. Genel olarak kaza ve çevresinde görülen sağlık problemleri ve rahatsızlıklar şöyledir; sekiz kişi alil, bir âma, bir çolak, bir dilsiz, iki kişi mariz, iki kişi mecnun, bir sara hastası, beş kişi topal ve yine beş kişi de tek gözlü olarak toplamda 26 bedensel ve zihinsel engellerin görüldüğü kişiler, defterin genellikle sol üst köşesine kaydedilmiştir. Tablo şeklinde aşağıda gösterilmiştir.

GRAFİK III: 1830 Tarihli Nüfus DeFTERİNE GÖRE TEFEN KAZASINDA GÖRÜLEN ÇEŞİTLİ RAHATSIZLIKLAR

3.1.3.5. 1830 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar

Tefen kazasında şahısların kullandığı baba adından başka çeşitli sıfatlarla oluşturulmuş çok sayıda lakap vardır. Aile adları/lakapları içinde en çok rastlanan mesleklerle oluşturulmuş olanlarıdır. Mesleği imam olan biri imam oğlu ya da hızarıcı olan biri hızarıcı oğlu adını kullanmaktadır. Buna benzer, bardakçı, bostancı, çizmeci, cerrah, çoban, çukadar, tavukçu gibi yaptıkları mesleki işlerle ilgili adlara çokça rastlanmaktadır. Yine meslek bildiren sıfatlardan kethüda, beşe gibi adlar da görülmektedir. Beşe sıfatı “Paşa”nın hafifletilmiş şekli olup daha çok yeniçeriler için kullanılırdı.¹⁰⁰ Bu dönemde yeniçerilik kaldırılmış olmasına rağmen hala bu sıfatı kullanan ailelerin olduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra aksakal, buruşuk, bodur, ince, kel ve köse ve de çakır gibi kişilerin fiziki özelliklerinden türetilmiş aile adları dikkati çekmektedir. Ayrıca mevki ve sosyal hayattaki yeri belirleyen sıfatlardan *bey* sıfatıyla beş aile adı vardır. Bunlar Ali bey oğlu, Bekir bey oğlu, Bey oğlu, İbrahim bey oğlu ve Veli bey oğlu aileleridir. Dini sıfatlarla oluşturulmuş isimlerden Enbiya Halil oğlu, Hacı Kalfa oğlu, Hacı oğlu, Hatib oğlu, Hoca oğlu, Hacı İbrahim oğlu, İmam oğlu, Seyyid Ahmed oğlu gibi dini sıfatlar içeren aile adları da görülmektedir.

¹⁰⁰ Bkz. (24), KÜTÜKOĞLU, 107.

Ayrıca etnik köken belirten Arnavud oğlu gibi bir aile adı da bulunmaktadır. 1246 Tahririnde Tefen kazasında yaşayan yetmiş iki farklı aile adı bulunduğu görülmektedir. Bu aile adı/lakaplar alfabetik sıraya göre verilmiştir.

Abbas oğlu, Abdi oğlu, Ahmed oğlu, Aksakal oğlu, Ali bey oğlu, Ali oğlu, Anbarcı oğlu, Arif oğlu, Arnavud oğlu, Ayişe¹⁰¹ oğlu, Bardakçı oğlu, Baratlı oğlu, Bekir bey oğlu, Berat oğlu, Bey oğlu, Boduç oğlu, Bodur oğlu, Bostancı oğlu, Boz oğlu, Buruşuk oğlu, Cerrah oğlu, Çakır oğlu, Çalkır oğlu, Çizmeci oğlu, Çoban oğlu, Çukadar oğlu, Dalyan oğlu, Danacı oğlu, Davud oğlu, Deli İbrahim oğlu, Enbiya Halil oğlu, Eyüb oğlu, Ferhad oğlu, Gemalmaz oğlu, Hacı İbrahim oğlu, Hacı Kalfa oğlu, Hacı oğlu, Haram oğlu, Hatib oğlu, Hızarcı oğlu, Hoca oğlu, İbrahim bey oğlu, İmam oğlu, İnce oğlu, Kadıbaş oğlu, Kalender oğlu, Kamid oğlu, Kara İsmail oğlu, Karanlık oğlu, Keçibaşı oğlu, Kel İbrahim oğlu, Kelez oğlu, Kethüda oğlu, Kirli oğlu, Köse oğlu, Murtaza oğlu, Musa bey oğlu, Osman oğlu, Osmancı oğlu, Ömer oğlu, Ramazan oğlu, Sabır oğlu, Seyyid Ahmed oğlu, Süleyman Çelebi oğlu, Tahtabaş oğlu, Tavukçu oğlu, Tülübaş oğlu, Uzun Ahmed oğlu, Veli Beşe oğlu, Veli Bey oğlu, Veyis oğlu, Yahya oğlu ailelerinden oluşmaktadır.

3.1.4. H.1253/M.1837 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı

3.1.4.1. Hane ve Nüfus Özellikleri

Tefen Kazası 1837 Tarihli, 795 numaralı Müslim nüfus defterine göre bölgede toplam 181 hane ve 659 nüfus kaydedilmiştir. Bu defterde Tefen Kazası, Ahmedler karyesi, Demirciler karyesi, Sekse karyesi ve Tefen Deresi karyesi olarak dört ayrı yerleşim yeri olarak kaydedilmiştir. İdari olarak karyeler, köy tipi yeni yerleşmeler olarak görülür. Ahmedler karyesinde 37 hane, 132 nüfus görülmektedir. Demirciler karyesinde 49 hane 204 nüfus, Sekse karyesinde ise 25 hane, 91 nüfus kayıtlıdır. Tefen Deresi karyesi, kazadaki en kalabalık karye durumundadır. Tefen Deresi karyesinde toplam 70 hane, 232 nüfus bulunmaktadır. Bu defterde öncekinden farklı

¹⁰¹ "Ayşe" ismi nüfus defterindeki imlasiyle yazılmıştır.

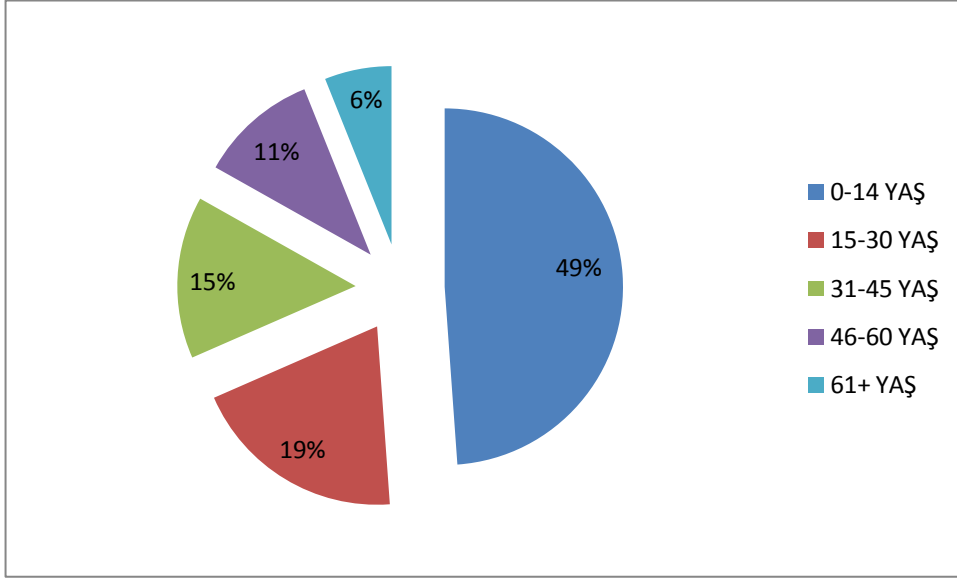
olarak boy, sakal, bıyık gibi ayırt edici fiziksel özelliklerin de yazılmaya başlandığı görülmektedir.

KARYE	HANE SAYISI	ERKEK NÜFUS
Ahmedler Karyesi	37	132
Demirciler Karyesi	49	204
Sekse Karyesi	25	91
Tefen Deresi Karyesi	70	232
Genel Toplam	181	659

TABLO II: 1837 Tarihli Nüfus Yoklama Defterine Göre Tefen Kazasının Hane ve Nüfus Sayıları

3.1.4.2. 1837 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları

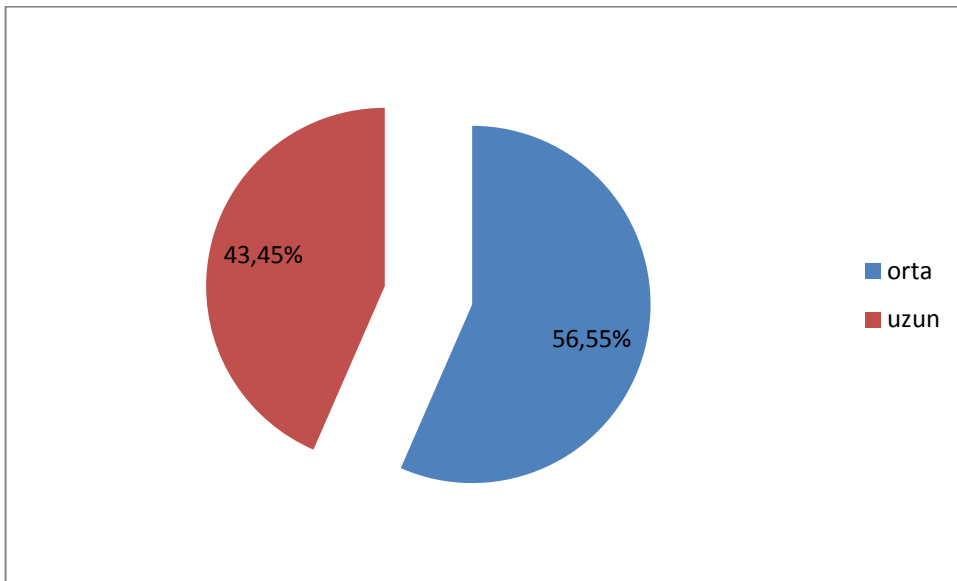
1837 tarihinde kaza genelinde yapılan nüfus yoklamasında toplam 659 erkek nüfusun büyük çoğunluğunu yine 0-14 yaş grubu oluşturur. Ancak bu yaş grubunda önceki sayıma göre yüzde dört oranında bir düşüş gözlenmektedir. 0-14 yaş grubunda % 49 oranıyla, 322 kişinin bulunduğu görülmektedir. İkinci olarak % 19 oranla 129 kişi, 15-30 yaş grubundadır. Üçüncü sırada ise önceki deftere göre yüzde iki oranında bir artış görülmektedir. % 15 oranıyla 31-45 yaşlarında 97 erkek nüfus bulunmaktadır. Dördüncü grup ise % 11 oranıyla 46-60 yaş aralığında da 71 kişi bulunmaktadır. Son olarak yaşlı nüfus oranında yüzde 2'lik bir artışla birlikte % 6 oranıyla 61 yaş üstünde toplam 40 kişinin olduğu görülmektedir. Kaza genelindeki nüfus yoğunluğunun yine 0-14 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Nüfusun ikinci ağırlık noktası da genelde askere alınacaklar için belirlenmiş olan 15-30 yaş aralığıdır. Bu yoklama defterinde de nüfusun yaklaşık % 20'sini oluşturmaktadırlar.

GRAFİK IV: 1837 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları

3.1.4.3. Boy Özellikleri

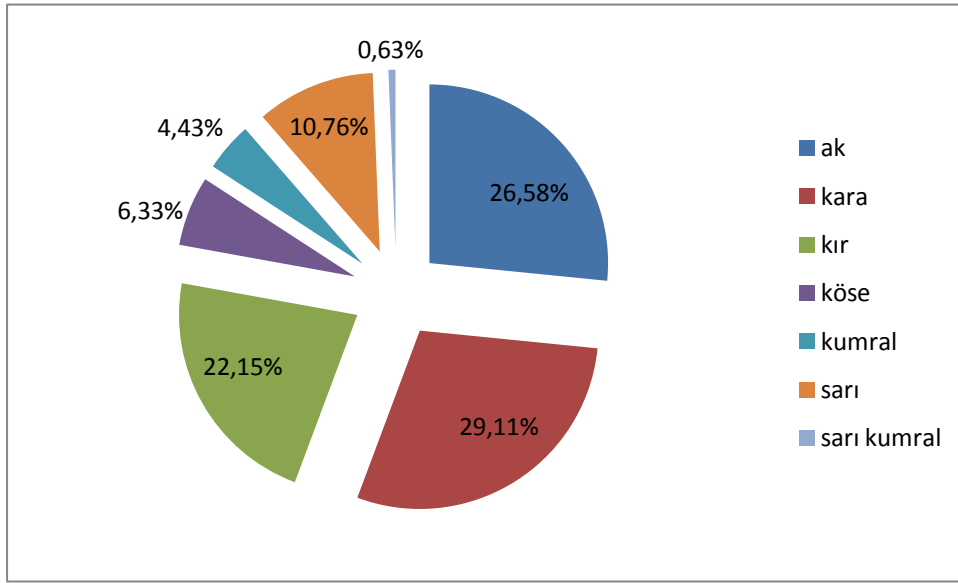
Türk insanının karakteristik özelliklerinden biri de orta boylu olmasıdır. Bu durum Tefen kazası genelinde de açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Tefen kazasında boy özellikleri yazılan toplam 336 kişiden % 56.55 oranıyla 190 kişi orta boylu olarak, % 43.45 oranıyla 146 kişi de uzun boylu olarak kaydedilmiştir. Boyla ilgili olarak orta ve uzun boylular dışında başka bir ayrıma gidilmemiştir. Konuyla ilgili grafik aşağıda gösterilmiştir.

GRAFİK V: 1837 Tarihli Nüfus Yoklamasına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Boy Oranları

3.1.4.4. Sakal Özellikleri

Tefen Kazasında 1837 yazımında toplam 659 nüfustan 158 kişi sakalına göre tarif edilmiştir. Sakallılar grubunda birinci sırada % 29.11 oran ve 46 kişide görülen kara sakallılar grubu görülmektedir. İkinci sırada % 26.58 oranla 42 kişide görülen aksakallılar grubudur. Üçüncü sırada % 22.15 oranıyla 35 kişide görülen, kır sakallılar grubu yer alır. Dördüncü sırada ise % 10.76 oranıyla 17 kişi sarı sakallı olarak kaydedilmiştir. Beşinci sırada % 6.33 oranıyla toplam 10 kişi köse sakallıdır. Altıncı sırada da % 4.43 oranıyla 7 kişide görülen kumral sakallılar grubu yer almaktadır. Son sırada ise % 0.63 oranıyla sadece 1 kişinin sakalı, sarı kumral olarak kaydedilmiştir. Konuyla ilgili grafik aşağıda verilmiştir.

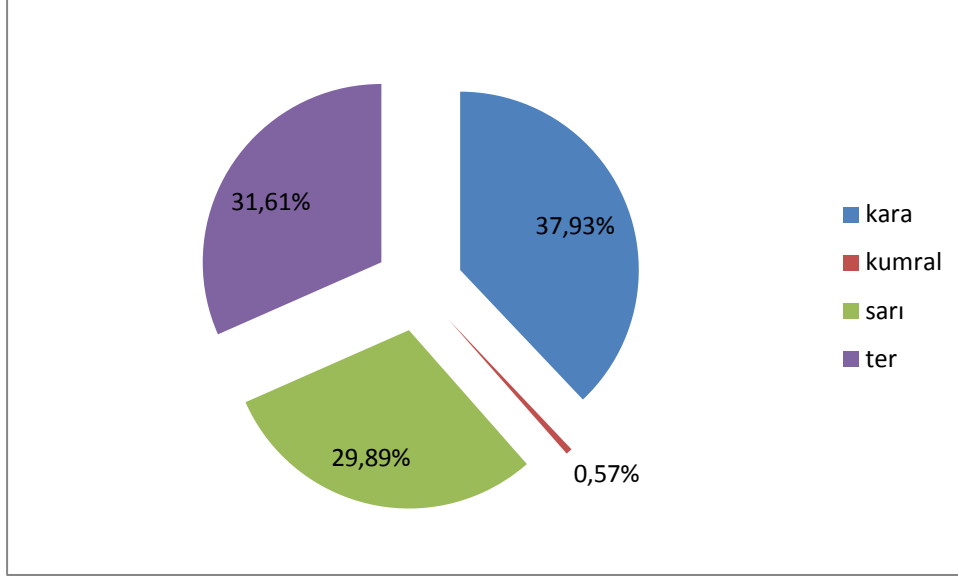

GRAFİK VI: 1837 Tarihli Nüfus Yoklamasına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Sakal Oranları

3.1.4.5. Bıyık Özellikleri

Tefen kazası genelinde yazımı yapılan toplam 659 nüfustan 174 kişi bıyık özelliğine bakılarak tarif edilmiştir. Bu 174 kişiden % 37.93 oranıyla toplam 66 kişi kara bıyıklıdır. İkinci sırada % 31.61 oranla toplam 55 kişi ter bıyıklı (henüz sakalı, bıyığı çıkmamış) olarak kaydedilmiştir. Üçüncü sırada ise % 29.89 oranıyla sarı

bıyıklı toplam 52 kişi kaydedilmiştir. Son olarak da % 0.57 oranıyla Tefende en az görülen grubun kumral bıyıklıların olduğu görülmektedir. Sadece bir kişi kumral bıyıklı olarak kaydedilmiştir.

GRAFİK VII: 1837 Tarihli Nüfus Yoklamasına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Bıyık Oranları

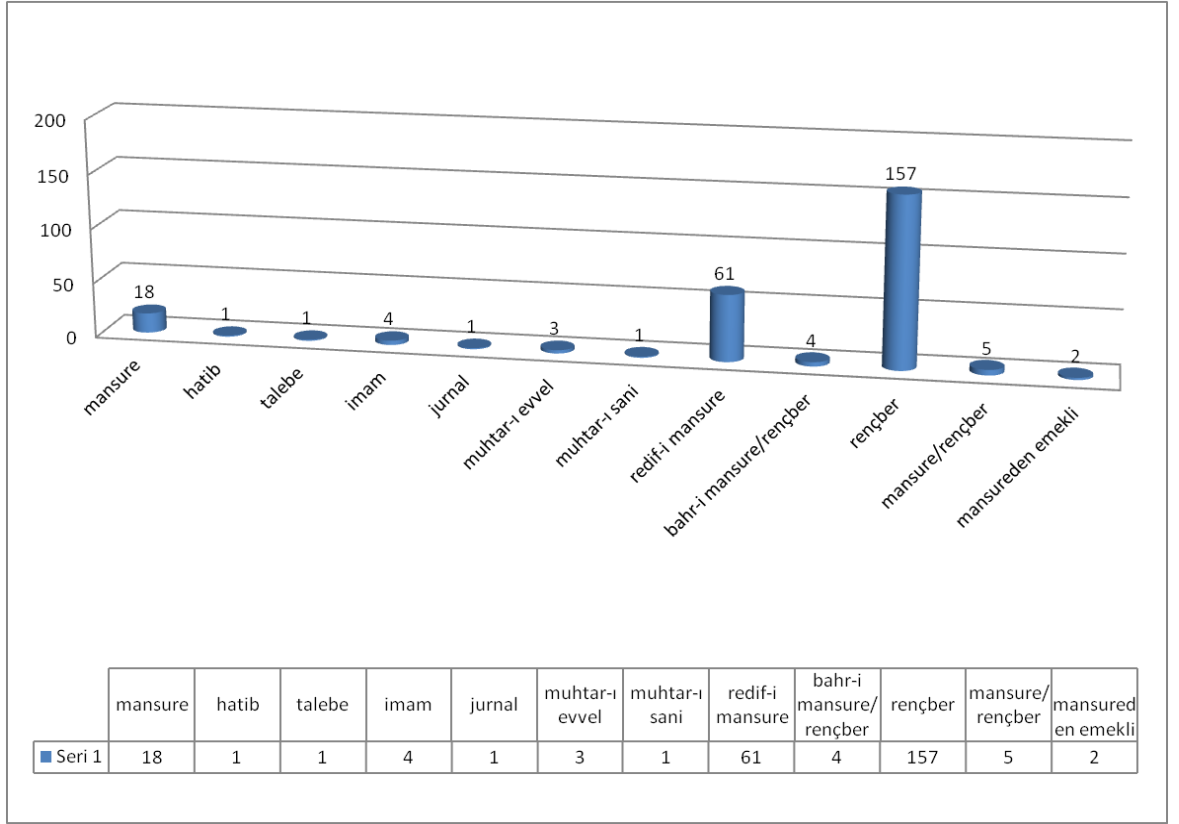
3.1.4.6. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları

Tefen kazasında 1837 tarihinde en fazla görülen meslek grubunun, tarım faaliyetlerinden dolayı rençberlikle uğraşanların olduğu görülür. Toplamda yüz elli yedi kişi sadece rençber olarak kaydedilmiştir. Halkın geçimini topraktan sağlamasından dolayı nüfusun çoğu karye/köylerde toplanmıştır. Tefen’de görülen ikinci sıradaki mesleki grup ise redif-i mansure askeridir. Redif teşkilatı (yedek) bu dönemde yeni başlanan bir uygulamadır. Ağustos 1834’ten başlanarak devletin bütün büyük şehirlerinde *Redif-i Asakir-i Mansure* adı ile yeni bir ordu kurulmaya başlanmıştır. Redif teşkilatının en önemli özelliği büyük bir kitleyi silâh altında tutmadan, askerlik çağına gelmiş olanları, kendi bölgelerinde az masrafla, kısa aralıklarla eğiterek savaş anında işe yarayacak yeterli asker bulma amacı ile kurulmuştur. Ayrıca barışta iç güvenliğin sağlanması, hükümet emirlerinin de eksiksiz uygulanması için bu askeri gruptan yararlanma yoluna gidilmiştir. Ülkenin

içinde bulunduğu zor şartların etkisiyle savunmaya yetecek sayıda asker bulundurmanın zorluğu bir yana, toprağından koparılan kimselerin isteyerek askerlik yapmaları da bu dönemde hemen hemen imkânsızdı. Bu durum da göz önünde tutularak redif usulüne başvurulmuş ve bunda da başarıya ulaşılmıştır.¹⁰² Tefen kazasında altmış bir kişi *Redif-i Mansure* olarak kaydedilmiştir. Ardından on sekiz kişi de *Mansure* askeridir. Burada hem rençberlik yapan hem de mansure olarak yazılan beş kişi bulunmaktadır. Bu kişilerin sayıları sadece rençber veya sadece redif-i mansure yazılı olanlara eklenmemiş ayrı olarak yazılması tercih edilmiştir. Yine rençberlik yapan dört kişi aynı zamanda *bahr-i mansure* (deniz askeri) olarak kaydedilmiştir. İki kişi de *tekaüd-ü mansure* (mansureden emekli) olarak kaydedilmiştir. Asker olarak yazılanların genel kuralın (15-30 yaş) dışında olan, Demirciler karyesinde Osman Beşe oğlu Mustafa b. Hasan ve Ahmedler karyesinden Cerrah oğlu Ahmed b. Hüseyin isimlerinde, 12 yaşındaki iki çocuk Mansure olarak kaydedilmiştir. Üst yaş grubunda, genel olarak askere yazılma çağı dışında kalan, 35 yaşlarında üç kişi hem rençber hem de mansure askeri olarak yazılmışlardır. 35 yaşındaki diğer bir kişi de yedek asker olarak yazılıdır. Yine 36 yaşlarında iki kişiden biri rençber ve deniz askeri olarak diğer kişinin de yedek asker olarak yazılmış olduğu görülmektedir. Bölgede ayrıca dört *imam*, bir *hatib*, bir *ilim talebesi*, üç kişi *muhtar-ı evvel*¹⁰³ bir kişi *muhtar-ı sani* ve son olarak da bir kişi *kaza-i mezbur jurnal* olarak kaydedilmiştir. Bir kişi de asakir-i mansureden *mefkud* yani kayıp olarak kaydedilmiştir. Bu kişi aşağıdaki tabloya dâhil edilmemiştir.

¹⁰² Musa ÇADIRCI, **Tanzimat Sürecinde “Türkiye” Askerlik**, Der. Tülay Ercoşkun, 51.

¹⁰³ Muhtarlık Teşkilatı, ilk olarak II. Mahmud döneminde kurulmuştur. İstanbul dışında kurulan muhtarlık teşkilatı 1833-1836 yılları arasındadır. Anadolu’da ilk defa Kastamonu’da uygulanmış başarılı olunca da bütün ülkede bu teşkilatın kurulması emredilmiştir. Buna göre her mahallede tanınmış, iyi huylu olan iki kişi oybirliği ile muhtar seçilecektir. Bunlardan birisine *muhtar-ı evvel*, diğerine de *muhtar-ı sani* denilecekti. Seçilenlerin isimleri de kadı tarafından sicile geçirilecek ve defter nazırına bildirilecekti. Nazırlar da muhtarların isim listesini hükümet merkezinde bulunan Ceride Nezareti’ne gönderecekti. Ayrıntılı bilgi için bkz. Musa Çadırcı, **Tanzimat Dönemi’nde Anadolu Kentleri’nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, 38-40.

GRAFİK VIII: 1837 Tarihli Nüfus Yoklamasına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Meslek Grupları

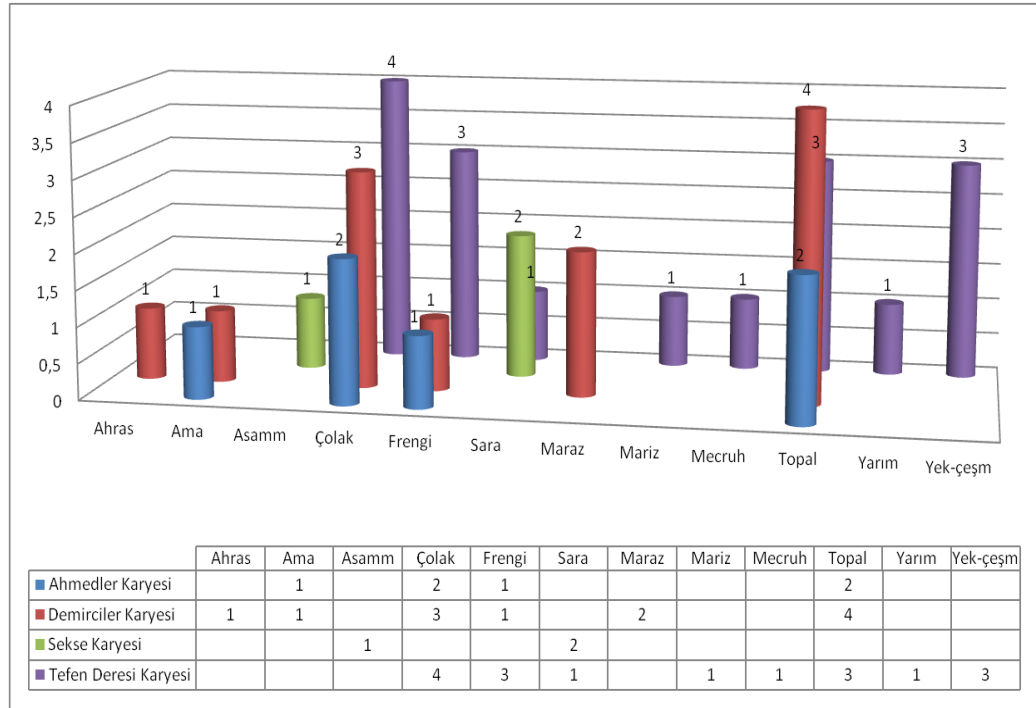
3.1.4.7. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

Tefen kazasında 1837 tarihinde en fazla görülen bedensel engel durumu dokuzar kişiyle çolak ve topaldır. Burada yeni görülmeye başladığı anlaşılan ve önceki defterde olmayan frengi hastalığı göze çarpmaktadır. Tefen kazasında toplamda beş frengi hastası bulunmaktadır. Ahmedler karyesinde toplam altı kişinin çeşitli rahatsızlıkları belirtilmiştir. Ahmedler karyesinde bir kişi âma (gözleri görmeyen), iki kişi çolak, bir kişi frengi, iki kişi de topaldır. Demirciler karyesinde toplam on iki kişinin rahatsızlıkları kaydedilmiştir. Bunlar bir kişi ahras (dilsiz), bir âma, üç çolak, bir frengi, iki kişi maraz ve dört kişi de topal olarak yazılmıştır. Sekse karyesinde toplam üç kişinin rahatsızlığı kaydedilmiştir. Bu rahatsızlıklar ise bir kişi asamm (sağır), iki kişi de sara hastası olarak kaydedilmiştir. Kaza genelinde hastalık veya bedensel engelinin en az görüldüğü karyedir. Tefen’de en fazla hasta veya

engelli sayısı Tefen Deresi'ndedir. Burada dört çolak, üç frengi, bir kişi sara hastası, bir mariz (hastalıklı), bir mecruh (yaralı), üç topal, bir yarım, üç kişi de tek gözlü olarak kaydedilmiştir. Tefen kazası genelinde toplam 38 kişinin çeşitli rahatsızlıklara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Konuyla ilgili ayrıntılı tablo ve grafik aşağıda verilmiştir.

KARYE	Ahras	Ama	Asamm	Çolak	Frengi	Sara	Maraz	Mariz	Mecruh	Topal	Yarım	Yek-çeşm	Toplam
Ahmedler		1		2	1					2			6
Demirciler	1	1		3	1		2			4			12
Sekse			1			2							3
Tefen Deresi				4	3	1		1	1	3	1	3	17
Toplam	1	2	1	9	5	3	2	1	1	9	1	3	38

TABLO III: 1837 Tarihli Nüfus Defterine Göre Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

GRAFİK IX: 1837 Tarihli Nüfus Defterine Göre Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

3.1.4.8. 1837 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar

1837 tarihinde önceki defterde görülen bazı ailelerin/aile adlarının bu yoklama defterinde olmadığı, onların yerine Tefen kazasına yeni gelen ailelerin yerleşmiş olduğu görülmüştür. Bu nedenle başlangıçta sadece yeni gelen aile adları yazılmış sonrasında yukarıda anlatılan durumdan dolayı ilgili tarihte o bölgede yaşayan bütün aile adları/sülale isimleri alfabetik sıraya göre yazılması tercih edilmiştir. 1837 yılı nüfus yoklama defterine göre Tefen kazasında 113 farklı aile adı bulunmaktadır. Burada yaşayan aileler şu isimlerden oluşmaktadır:

Abadi Çelebi oğlu, Abbas oğlu, Abdi bey oğlu, Ahmed oğlu, Aksakal oğlu, Ali Bey oğlu, Ali oğlu, Ali Usta oğlu, Anbarcı oğlu, Arefe oğlu, Arnavud oğlu, Ayişe oğlu, Bardakçı oğlu, Batlak oğlu, Benli oğlu, Bey oğlu, Bodur oğlu, Bostancı oğlu, Boşnak oğlu, Boz oğlu, Bozoklu oğlu, Buruşuk oğlu, Cerrah oğlu, Çakal oğlu, Çakır oğlu, Çatıbezik? oğlu, Çavuş oğlu, Çerçi oğlu, Çılkır oğlu, Çizmeci oğlu, Çoban oğlu, Çukadar oğlu, Dalyan oğlu, Danacı oğlu, Davud oğlu, Deli İbrahim oğlu, Enbiya oğlu, Eski oğlu, Eyüb oğlu, Ferhad oğlu, Feyzullah oğlu, Gemalmaz oğlu, Hacı İbrahim oğlu, Hacı Kalfa oğlu, Hacı oğlu, Hacı Osman oğlu, Hamza oğlu, Hasan Kethüda oğlu, Hasan oğlu, Hatib oğlu, Hızarcı oğlu, Hürrem oğlu, İbiş oğlu, İbrahim Beşe oğlu, İbrahim Bey oğlu, İmam oğlu, İnce Bölük oğlu, Kadı Beşe oğlu, Kadir oğlu, Kalaycı İsmail oğlu, Kalender oğlu, Kamid oğlu, Kapusus oğlu, Kara Ahmed oğlu, Kara Halil oğlu, Kara Hüseyin oğlu, Kara İsmail oğlu, Kara Mustafa oğlu, Kara Süleyman oğlu, Kara Veli oğlu, Karabacak oğlu, Karanlık oğlu, Kayış oğlu, Kaz oğlu, Kelez oğlu, Kethüda oğlu, Kirli oğlu, Koca Hüseyin oğlu, Kurteri oğlu, Küçük oğlu, Lafcı oğlu, Murtaza oğlu, Musa bey oğlu, Musa oğlu, Mustafa Beşe oğlu, Narin oğlu, Nasuf oğlu, Nuri Beşe oğlu, Odabaşı oğlu, Osman Beşe oğlu, Osman oğlu, Osmancı oğlu, Ömer oğlu, Ömerci oğlu, Ramazan oğlu, Resul oğlu, Sarı Ahmed oğlu, Seyyid Ahmed oğlu, Soytarı oğlu, Süleyman Çelebi oğlu, Tahtabaş oğlu, Tavukçu oğlu, Terzi oğlu, Tiraki oğlu, Turabi oğlu, Tülü oğlu, Tülübaş oğlu, Uzun Ahmed oğlu, Veli Beşe oğlu, Veyis oğlu, Yahya oğlu, Yolcu oğlu ve Zir oğlu aileleri yaşamaktadır.

3.1.5. H.1260/M.1844 Tarihinde Tefen Kazasının Demografik Yapısı

3.1.5.1. Hane ve Nüfus Özellikleri

1830 sayımından sonra 1844 tarihinde yeni bir nüfus sayımı yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. İdari birim olarak 1837 tarihinde Tefen kazası ve Tefen'e bağlı karyeler halinde yazılmış olan 1840 tarihli defterde yerleşim yeri olarak ilk kez **divan**'a rastlanmıştır. İdari birim olarak, dağınık yerleşim yerleri olarak ifade edilen divanlar 1840 tarihinde Demirciler Divanı, Ahmedler Divanı, Sekse Divanı ve Dere Divanı olarak kaydedilmiştir. 1837 tarihli defterde Tefen Deresi karyesi olarak yazılan yerin, bu defterde sadece Dere Divanı olarak yazılmaya başlandığı görülmektedir. Bu idari değişikliğin 1260/1844 tarihli ve 798 numaralı defterde de aynı şekilde devam ettirildiği görülür. Bu defterde ki divanlar da Demirciler Divanı, Ahmedler Divanı, Sekse Divanı ve Dere Divanı olarak aynı şekilde yer almışlardır. 1844 tarihinde Tefen Kazasında toplam hane sayısı 206, nüfus ise 787 kişidir. Bölgede Ahmedler karyesi 40 hane, 152 nüfustan oluşur. Ahmedler divanında en kalabalık nüfus sayısı 34 kişiyle Gaziler karyesindedir. Gaziler karyesinde hane sayısı ise altıdır. Ahmedler Divanında bulunan Bodaç ve Tepe karyelerinin 7 hanesi olmasına rağmen, nüfusu Gaziler karyesinden daha azdır. Bu divandaki en az hane ve nüfus ise Ali Beyler karyesindedir. Toplamda iki hane, 4 nüfusu bulunmaktadır. Demirciler Divanında toplam 66 hane, 247 nüfus kayıtlıdır. Demirciler divanında en kalabalık nüfus Üçburgu karyesinde görülmektedir. Üçburgu karyesinde 13 hane, 46 nüfus bulunmaktadır. Buradaki en az nüfus ise Abbas oğlu karyesinde görülür. Toplam 12 nüfusu vardır. En az sayıdaki hanenin Enbiya oğlu karyesinde olduğu görülmektedir. Enbiya oğlunda hane sayısı iki olmasına rağmen nüfusu 14 kişiden oluşmaktadır. Dere divanında 71 hane, 255 nüfus bulunmaktadır. Dere divanındaki en kalabalık hane ve nüfus Çekenez karyesindedir. Bu karyede toplam 18 hane, 81 nüfus görülmektedir. Dere divanında görülen en az nüfus ise 5 hane, 24 kişiyle Ali Usta karyesidir. Sekse divanında toplam hane sayısı 29, nüfusu ise 133 kişidir. Buradaki en kalabalık yer Aşağı karyesidir. Aşağı karyesinde 16 hane, 78 nüfus bulunmaktadır. En az nüfus ise Hacı Kalfa oğlu karyesindedir. Toplamda 2 hane, 7 nüfus kaydolunmuştur. Netice itibarıyla 1844 tarihinde Tefen kazası dâhilinde yer

alan, toplamda 71 hane, 255 erkek nüfusuyla en kalabalık divan, Dere divanıdır. En az hane ve nüfus ise Sekse divanıdır. Burada da toplam 29 hane 133 erkek nüfus bulunmaktadır. BOA'da bulunan belgelerde, Viranşehir sancağının nüfusu az olduğundan ziraat ve ticaretin zarar görmemesi için adı geçen sancaktan az sayıda asker alınması gerektiğini bildiren ve 1260 tarihli hüküm de arşiv kayıtlarında bulunmaktadır.¹⁰⁴ 1844 nüfus defterine göre ayrıntılı tablo aşağıda verilmiştir.

DİVAN	KARYELER	HANE SAYISI	ERKEK NÜFUS
Ahmetler Divanı	Abdi Bey Karyesi	5	17
	Ali Beyler Karyesi	2	4
	Ali Oğlu Karyesi	3	10
	Bodaç Karyesi	7	22
	Gaziler Karyesi	6	34
	Tepe Arkası Karyesi ¹⁰⁵	4	17
	Musa Bey Karyesi	6	27
	Tepe Karyesi	7	21
	Divan Toplamı	40	152
Demirciler Divanı	Abbas Oğlu Karyesi	4	12
	Çılkır Oğlu Karyesi	4	15
	Danacı Karyesi	6	17
	Enbiya Oğlu Karyesi	2	16
	Ferhad Oğlu Karyesi	6	18
	Hürremler Karyesi	6	16
	İbrahim Bey Karyesi	3	25
	Kelez Oğlu Karyesi	8	32
	Osman Oğlu Karyesi	8	29
	Üçburgu Karyesi	13	46
	Veyis Oğlu Karyesi	6	21
	Divan Toplamı	66	247
Dere Divanı	Ali Usta Karyesi	5	24
	Çekenez Karyesi	18	81
	Kethüda Oğlu Karyesi	6	29
	Saraçlar Karyesi	12	23
	Süleyman Çelebi Karyesi	9	31

¹⁰⁴ BOA; A.DVN. MHM 1A/92.

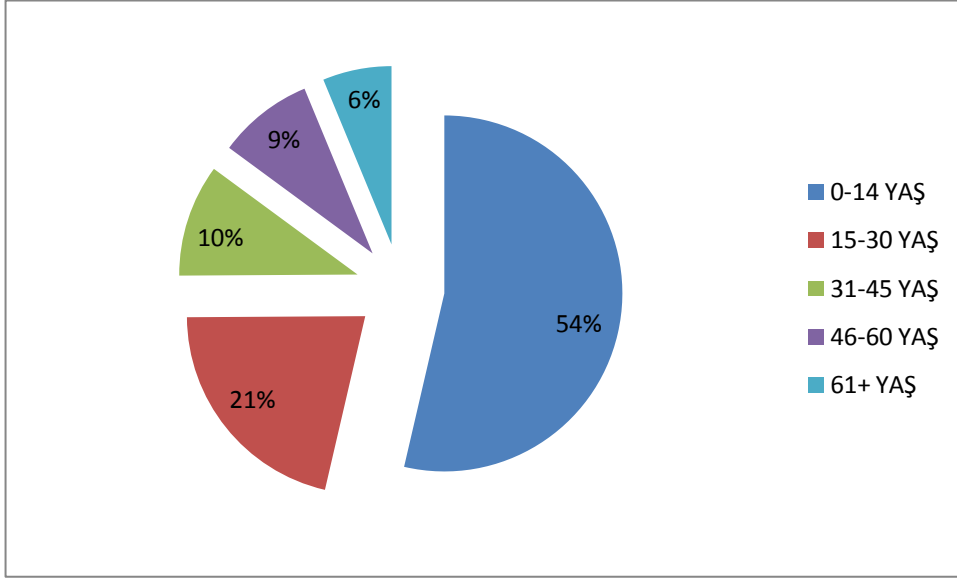
¹⁰⁵ Tepe Arkası olarak adı geçen karyenin ismi bazı defterlerde *Kır Arkası* olarak okunmaktadır.

	Şeyhler Karyesi	9	29
	Uzun Ahmed Oğlu Karyesi	12	38
	Divan Toplamı	71	255
Sekse Divanı	Aşağı Karyesi	16	78
	Hacı Kalfa Oğlu Karyesi	2	7
	Yukarı Karyesi	8	34
	Eyüb Oğlu Karyesi	3	14
	Divan Toplamı	29	133
GENEL TOPLAM		206	787

TABLO IV: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasının Hane ve Nüfus Sayıları

3.1.5.2. 1844 Tarihli Tefen Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları

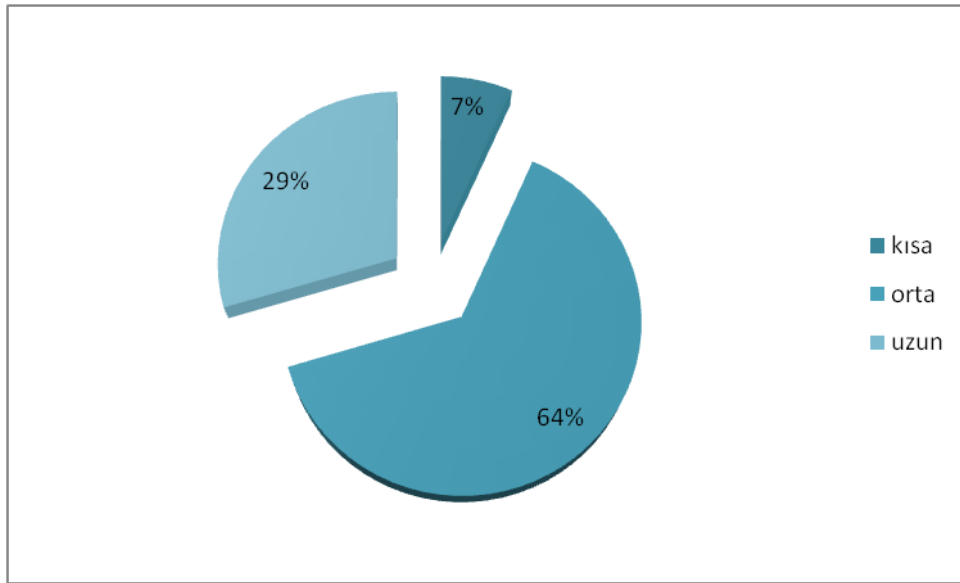
1844 tarihinde kaza genelinde yapılan nüfus sayımında toplam 787 erkek nüfusun büyük çoğunluğunu 0-14 yaş grubunun oluşturduğu görülmektedir. Ancak bu yaş grubunda önceki deftere göre yüzde beş oranında bir artış olduğu gözlenmektedir. 0-14 yaş grubundakilerin % 54 oranla, 421 kişiye ulaştığı görülmektedir. İkinci olarak yüzde iki oranında bir artışla % 21 oranla 167 kişi, 15-30 yaş grubundadır. Üçüncü sırada ise önceki deftere göre yüzde beş oranında bir düşüş görülen 31-45 yaş grubudur. Bu grup % 10 oranıyla 31-45 yaşları arasında 80 erkek nüfus bulunmaktadır. Dördüncü grupta da yüzde iki oranında bir düşüş yaşanmış ve % 9 oranıyla 46-60 yaş aralığında 68 kişi bulunmaktadır. Son olarak da % 6 oranıyla 61 yaş üstünde toplam 49 kişinin olduğu görülmektedir. Kaza genelindeki nüfus yoğunluğunun görüldüğü 0-14 yaş grubunda önemli bir artış olduğu görülmektedir. Nüfusun ikinci ağırlık noktası da genelde askere alınacaklar için belirlenmiş olan 15-30 yaş aralığıdır. Bu nüfus sayımında da nüfusun % 21'ini oluşturmaktadırlar.

GRAFİK X: 1844 Tarihli Tefen Kazası Nüfus Sayımına Göre Genel Yaş Ortalamaları

3.1.5.3. Boy özellikleri

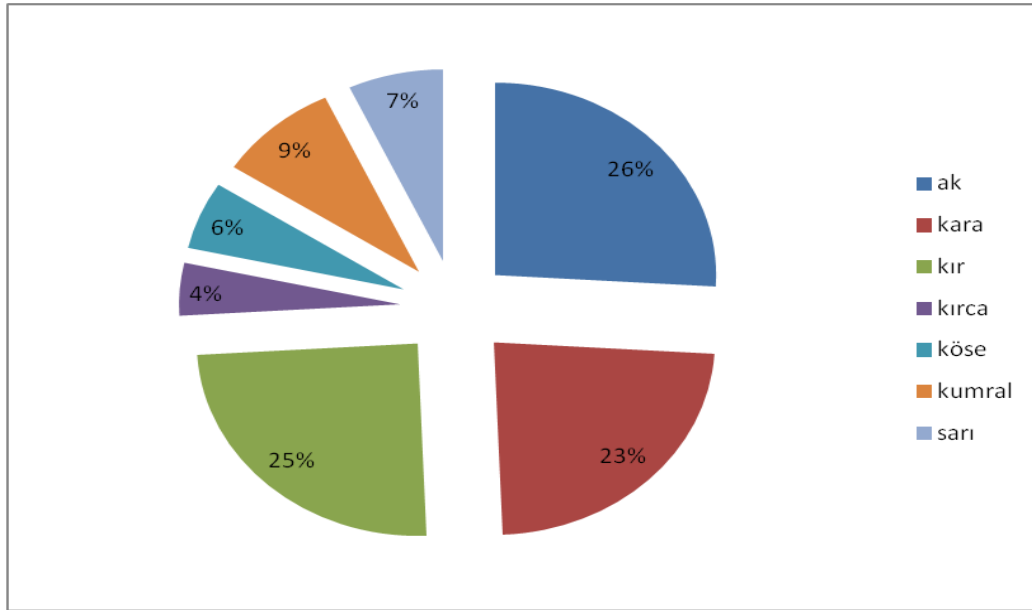
Tefen kazasında boy olarak, orta boylu olanlar çoğunluktadır. Kaza genelinde eşkâli yazılan 787 kişiden 358'inin boy özellikleri belirtilmiştir. Bunlardan orta boylular grubu % 64 oranla 228 kişiyle ilk sıradadır. İkinci sırada % 29 oranla 106 kişinin uzun boylu olduğu görülmektedir. Son olarak önceki defterde sadece orta ve uzun boylu olarak kaydedilen erkek nüfusun, 1844 sayımında, kısa boy tabirinin de kullanılmaya başlanmasıyla yazımı yapan kâtiplerin % 7 oranıyla 24 kişiyi de kısa boylu olarak kaydetmiş oldukları görülmektedir.

GRAFİK XI: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Boy Oranları

3.1.5.4. Sakal Özellikleri

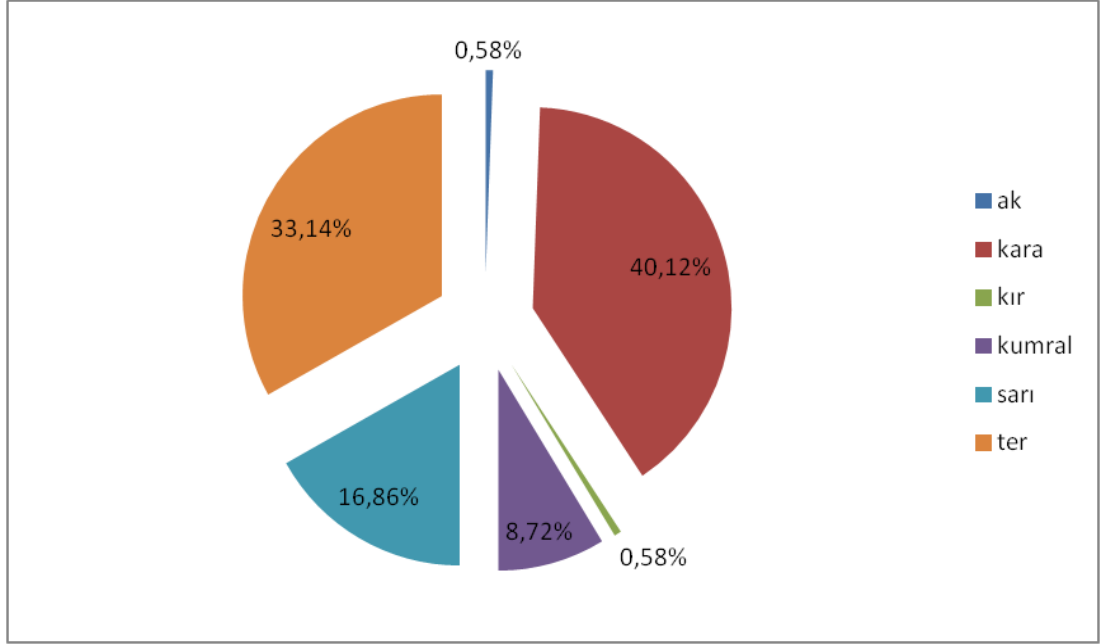
Tefen kazasında 1253 ve sonraki tarihlerde yapılan nüfus yazımında ayırt edici fiziki özellikler daha ayrıntılı olarak yazılmaya başlanmıştır. Kazada toplam nüfus içinde 158 kişinin eşkâli, sakalı belirtilerek kaydedilmiştir. Bunların içindeki en büyük grup 41 kişi ve % 26 oranıyla aksakallılar grubudur. İkinci sırada 39 kişiyle % 25 oranıyla kır sakallılar grubu, üçüncü sırada 37 kişi ve % 23 oranıyla kara sakallılar grubu, dördüncü sırada 14 kişi ve % 9 oranıyla kumral sakallılar grubu, beşinci sırada ise 11 kişi ve % 7 oranıyla sarı sakallılar grubu gelir. Ardından 9 kişiyle ve % 6 oranıyla köse sakallılar, son olarak da 7 kişi ve % 4 oranıyla da kırca sakallılar gelmektedir.

GRAFİK XII: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Sakal Özellikleri

3.1.5.5. Bıyık Özellikleri

Tefen kazasında 1837 ve sonraki tarihlerde yapılan nüfus yazımında fiziki özellikler ayrıntılı biçimde verilmiştir. Bu defterlerde ayırt edici bir özellik olarak görülen bıyıklarının rengi; kara, kumral, sarı, ak, kır ve ter bıyıklı olarak belirtilmektedir. Burada toplam 158 kişinin bıyık özellikleri belirtilmiştir. Kara bıyıklıların oranı 69 kişiyle % 40.12; ter bıyıklıların oranı 57 kişiyle % 33.14; sarı bıyıklılar % 16.86 oranla 29 kişi iken kumral bıyıklılar % 8.72 oranla 15 kişide görülür. Aksakallı olarak bir kişi kaydedilmiş oranı % 0.58'dir. Kır sakallı olarak da yine bir kişi kaydedilmiş ve oranı % 0.58'dir. Genel olarak sakalı, bıyığı çıkmamış 10-15 yaş arasındaki gençler için *şabb-ı emred* ifadesi kullanılmaktadır. Ancak Tefen kazasında 12-20 yaş arasındaki gençler için *şabb-ı emred* ifadesinin kullanılmış olduğu görülmektedir. Ayrıca 8-11 yaş arasındaki çocuklar için *nev-reside*, 39-40 yaş civarındaki kişiler içinse *müsin* ifadesi kullanılmıştır. Konuyla ilgili grafik aşağıda verilmiştir.

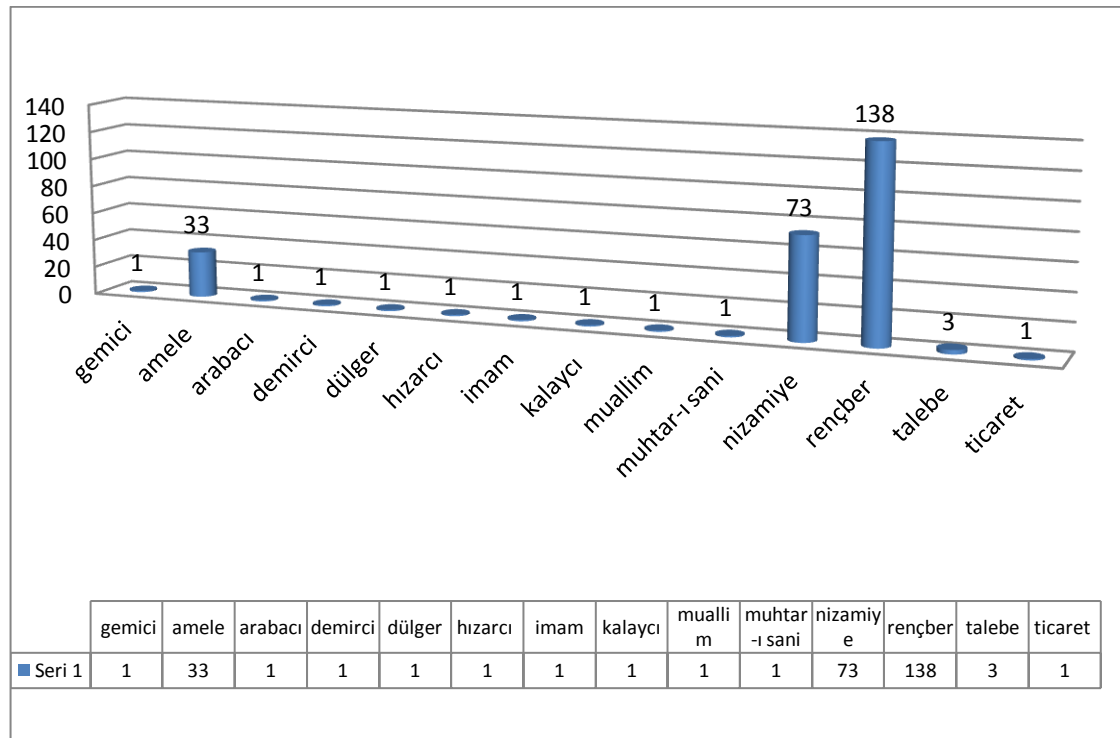
GRAFİK XIII: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Bıyık Oranları

3.1.5.6. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Meslek Grupları

Tefen kazasında 1844 tarihinde en fazla görülen meslek grubunun yine toprakla uğraşanlarda olduğu görülür. Kaza genelinde toplam yüz otuz sekiz kişi rençberlik yapmaktadır. Rençberlik mesleğinin ardından ikinci sırada yetmiş üç kişiyle nizamiye olarak yazılan ve ilk askerlik devresinde olan grup yer alır. Üçüncü olarak görülen meslek grubu amele¹⁰⁶ olarak kaydedilen gruptur. Kaza genelinde otuz üç kişi bu mesleği yapmaktadır. Tefen kazası, divan ve karye/köylerinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin çok az düzeyde olduğu görülmektedir. Tefen kazası ve çevresinde sadece üç talebe mevcuttur. Diğer meslek grupları ise sadece birer kişide

¹⁰⁶ Amele olarak yazılan bu kişilerin muhtemelen bölgede bulunan taşkömüründen dolayı madende veya orman işlerinde çalıştıkları düşünülmektedir. 1847'den sonra yazılmaya başlanan vilayet salnamelerinde Tefen kazasıyla ilgili bilgiler de yer almaktadır. Konuyla ilgili olarak Güray ÖNAL, eserinde şöyle demektedir. Yenice ve Tefen nahiyelerinin mezruatı hasbe'l-arz cüz'i olduğundan ahali nahiyeteyn-i merkumeyn namına mensup iki adet ormanlardan çıkan tersane-i amire'ye elverişli kereste imalatıyla ve ekserisi maden-i hümayunda amelelikle iştilal ve taayyüş etmektedirler. Bkz. Haz: Güray ÖNAL, **Osmanlı Devleti Kastamonu Vilayet Salnamelerinde Bolu Sancağı c.1 (1-14)**, Bolu Belediyesi Bolu Araştırmaları Merkezi, Baskı Polat Yayınevi, Ankara-2011, s.361.

görülmektedir. Bunlar bir kişi Akdeniz’de gemici, bir kişi arabacı, bir kişi demirci, bir kişi Rumeli’de gemi neccarı (dülger, marangoz), bir kişi hızarıcı, bir kişi imam, yine bir kişi kalaycı, bir kişi muallim, bir kişi muhtar-ı sâni ve son olarak yine bir kişinin Dersaadette ticaret yaptığı kaydedilmiştir. Kaza genelinde 1844 tarihinde, toplamda 257 kişiyle ilgili mesleki kayıt mevcuttur. Bu durumda yörede çok çeşitli meslek gruplarının olmadığını veyahut yazımı yapan kâtiplerin düzenli bir şekilde meslekleri yazmadığı düşünülebilir. Ancak Tefen Kazası genelinde görülen bu az sayıdaki meslekler, sonraki yıllarda vilayet salnamelerinde de kendini göstermektedir. Ayrıntılı tablo aşağıda gösterilmiştir.

GRAFİK XIV: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Yaşayanların Meslek Grupları

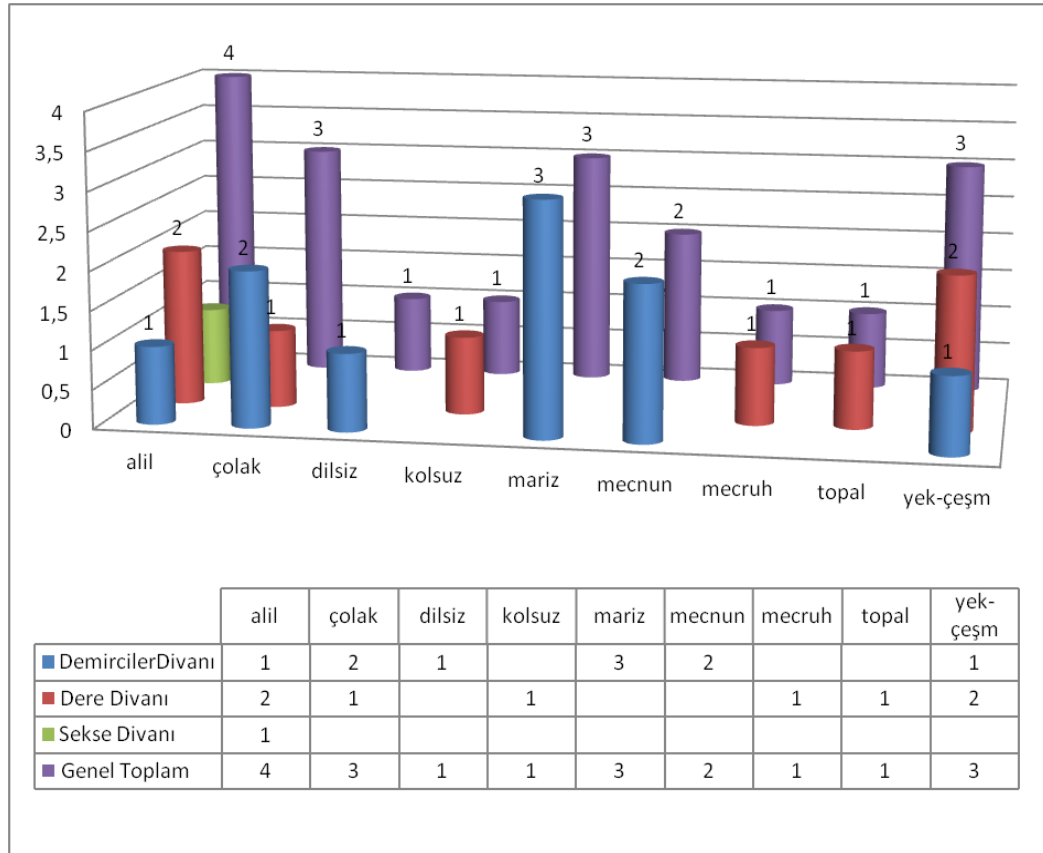
3.1.5.7. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

Bedensel engeli olanlar herhangi bir yaş sınırlaması yapılmadan defterin sol üst köşesine engel durumu belirtilerek nüfusa kaydedilmişlerdir. Çok çeşitli özürler olabildiğinden bunlar tek tek tasnif etme yoluna gidilmiştir. Tefen kazasında 1830 tarihli yazımda genel olarak görülen hastalıklar illet-i frengi olarak kaydedilen frengi

hastalığı bunun yanı sıra illet-i sara olarak yazılmış olan sara hastalığıdır. Ancak bu hastalıklara 1837 ve sonraki yazılan defterlerde rastlanmamıştır. Tefen kazasında görülen alil (sakat, hasta), mecnun ve mariz (hasta, hastalıklı) gibi yazılanlarla bedensel-el-kol özürlü olanlarda total, çolak, kolsuz, yek-çeşm (tek gözü olan), sağır, dilsiz olarak kaydedilmiştir. Demirciler divanında bir alil, iki çolak, bir dilsiz, üç mariz, iki mecnun ve bir kişide de tek gözlü olarak toplamda 10 kişi kaydedilmiştir. Dere divanında iki alil, bir çolak, bir kolsuz, bir kişi mecruh, bir kişi total ve iki kişi de tek gözlü olarak toplam 8 kişinin kaydedildiği görülmektedir. Dere divanında Kethüda oğlu karyesinde yaşayan Kethüda oğlu Selim b. Emin isimli 7 yaşındaki çocuk mecruh (yaralı) olarak kaydedilmiştir. Sekse divanı Aşağı karyesinde ise bir alil olduğu kaydedilmiştir. Yine bu karyeden Kayış oğlu Osman b. Abdullah adlı sekiz yaşındaki çocuk *kel* olarak kaydedilmiştir. Demirciler divanı, İbrahim Bey karyesinden Kısa Hüseyin oğlu üç yaşındaki Mehmed b. Hüseyin’de *başı kel* şeklinde kayıtlıdır. Ancak bu çocukların özellikle de üç yaşındaki çocuğun başı kel olarak ayrıca belirtilmesinin nedeni anlaşılamamıştır. Ahmedler divanında herhangi bir sağlık sorunuyla ilgili bilgi görülmemektedir. Kaza genelinde toplam 19 kişinin askerlik için pek elverişli durumda olmadığı aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak görülmektedir.

DİVAN	KARYE	HASTALIK									Genel
		Ali l	Çola k	Dilsiz z	Kolsuz z	Mari z	Mecnu n	Mecru h	Topa l	Yek- Çeşm	
Demirciler Divanı	Çalkır oğlu	1	1								2
	Danacı		1				1				2
	Osman oğlu					1	1			1	3
	Üçburgu			1		2					3
	Divan Toplamı	1	2	1		3	2			1	10
Dere Divanı	Çekenez	2								2	4
	Kethüda oğlu							1	1		2
	Şeyhler		1								1
	Uzunahmed oğlu				1						1
	Divan Toplamı	2	1		1			1	1	2	8
Sekse Divanı	Aşağı	1									1
	Divan Toplamı	1									1
Genel Toplam		4	3	1	1	3	2	1	1	3	19

TABLO V: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

GRAFİK XV: 1844 Tarihli Nüfus Sayımına Göre Tefen Kazasında Görülen Çeşitli Rahatsızlıklar

3.1.5.8. 1844 Tarihinde Tefen Kazasında Kullanılan Aile Adları/Lakaplar

Tefen kazasında şahısların kullandığı baba adından başka çeşitli sıfatlarla oluşturulmuş çok sayıda lakap vardır. Aile adları/lakapları içinde en çok rastlanan fiziksel sıfat, isim ve mesleklerle oluşturulmuş olanlarıdır. 1830 sayımından farklı olarak yeni aile adları/lakapların olduğu bazı ailelerin ise kaza nüfusu içinde yer almadığı görülmektedir. Bu nedenle kaza genelinde yaşayan bütün aile adları alfabetik olarak sıralanmıştır. 1844 tarihli nüfus sayımında 91 farklı aile adı olduğu görülmektedir.

Bu aileler Abbas oğlu, Abdal Hasan oğlu, Abdi bey oğlu, Ahmed oğlu, Aksakal oğlu, Ali bey oğlu, Ali oğlu, Ali Usta oğlu, Anbarcı oğlu, Arabacı oğlu, Arnavud oğlu, Bardakçı oğlu, Batlak oğlu, Batnuk oğlu, Bey oğlu, Boduç oğlu, Bodur oğlu, Bostancı oğlu, Boşnak oğlu, Boz oğlu, Bölük oğlu, Buruşuk oğlu, Cerrah oğlu, Çakır oğlu, Çavuş oğlu, Çerçi oğlu, Enbiya oğlu, Eyüb oğlu, Ferhad

oğlu, Gemalmaz oğlu, Hacı İbrahim oğlu, Hacı Kalfa oğlu, Hacı Osman oğlu, Hamza oğlu, Hatib oğlu, Hızarcı oğlu, Hürrem oğlu, İbiş oğlu, İbrahim Bey oğlu, İmam oğlu, Kadı Beşe oğlu, Kadir oğlu, Kalaycı oğlu, Kalemdar oğlu, Kalender oğlu, Kamid oğlu, Kapusuz oğlu, Kara Veli oğlu, Karabacak oğlu, Karanlık oğlu, Kayış oğlu, Kaz oğlu, Kelez oğlu, Kethüda, Kısa Hüseyin oğlu, Kirli oğlu, Kır Hasan oğlu, Kır oğlu, Köse oğlu, Köse Osman oğlu, Küçük oğlu, Malakçı oğlu, Menziliçi oğlu, Musa Bey oğlu, Narin oğlu, Nasuf oğlu, Osman oğlu, Osmancı(k) oğlu, Ömer Çelebi oğlu, Ömer oğlu, Ömerci oğlu, Paşa Bey oğlu, Ramazan oğlu, Sarı oğlu, Seyyid Ahmed oğlu, Soyтары oğlu, Suhte oğlu, Süleyman Çelebi oğlu, Tavukçu oğlu, Torun? oğlu, Turabi oğlu, Tülü oğlu, Tülübaş oğlu, Türtür/Tortor? oğlu, Uzun Ahmed oğlu, Üçburgulu oğlu, Veli Beşe oğlu, Veyis oğlu, Yahya oğlu, Yolcu oğlu, Zir oğlu ailelerinin kazada görülen nüfus artışına paralel olarak buraya gelen, yerleşen yeni aileler olduğu görülmektedir.

4. 1830-1844 TARİHLİ NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE TEFEN KAZASI, DİVAN VE KARYELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

1830-1844 tarihleri arasında bugünkü Gökçeşey ilçesi (Tefen) henüz yeni gelişmeye başlamış küçük bir yerleşim yeridir. 1830 sayımında Tefen kazasının toplam hane sayısı 177, nüfusu ise 637 kişidir. 1830 yılındaki nüfus yazımında Tefen kazası herhangi bir idari bölünmeye tabi tutulmadan genel olarak yazılmıştır. 1837 tarihli nüfus defterinde Tefen kazası, Tefen Deresi karyesi, Demirciler karyesi, Ahmedler karyesi ve Sekse karyesi olarak dört bölüme ayrılmış durumdadır. 1840 tarihli defterde Tefen kazası, yerleşim yeri olarak dört divana ayrılmıştır. Bu divanlar Demirciler, Ahmedler, Sekse ve Dere divanlarıdır. Demirciler Divanı: Abbasoğlu, Üçburgulu, Hürremler, Çılkır, Enbiya oğlu, Danacı oğlu, Veyis oğlu, Kelez oğlu, İbrahim bey oğlu, Osman oğlu, Ferhad oğlu köylerinden oluşur. Ahmedler Divanı: Gaziler, Boduç, Tepe, Musa bey, Abdi bey, Ali oğlu, Ali beyler ve Tepe arkası köylerinden oluşur. Sekse Divanı: Hacı Halife, Yukarı, Eyüb oğlu ve Aşağı köylerinden oluşur. Dere Divanı ise Uzun Ahmed, Şeyhler, Süleyman Çelebi, Saraçlar, Çekenez, Ali Usta, Kethüda oğlu köylerinden oluşmaktadır. 1844 tarihli nüfus defterinde Tefen kazasında köy isimleri aynı olmakla birlikte sadece Hacı

Halife olarak geçen köyün adı bu defterde Hacı Kalfa olarak okunmaktadır. Bu defterde Ahmedler divanı 8 karye, 40 hane ve 152 nüfustan oluşur. Bu divanda en kalabalık karye 34 erkek nüfusla Gaziler karyesidir. En az nüfusa sahip karye 4 kişiyle Ali Beyler karyesidir. Demirciler divanında, 11 karye, 66 hane, 247 nüfus görülür. Demirciler divanında, Üçburgu karyesi 46 nüfusla en kalabalık olan yerdir. En az nüfus ise 12 nüfusla Abbas oğlu karyesidir. Dere divanı, 7 karye, 71 hane ve 255 nüfustan oluşur. En kalabalık karye 81 nüfusla birlikte Çekenez karyesidir. En az nüfus ise 24 nüfustan oluşan, Ali Usta karyesinde görülür. Sekse divanı ise 4 karye, 29 hane ve 133 nüfustan ibarettir. En kalabalık karye 78 nüfusla birlikte Aşağı karyesidir. En az nüfus ise 7 kişiden oluşan önceki defterlerde Hacı Halife olarak görülen Hacı Kalfa oğlu karyesidir. Bu karyedeki isim benzerliği bir yazım yanlışlığı olduğunu düşündürmektedir. Bu dönemde sayım memurlarının nüfus yazımını esnasında, kurallara çok dikkat etmediği görülmektedir. Sonuç olarak Tefen kazasında en kalabalık divan, 255 kişiyle Dere Divanıdır. En az nüfusa sahip olan divanın da Sekse Divanı olduğu görülmektedir. Osmanlı iskân politikasında önemli etkileri olan derviş, şeyh gibi dini karakterlerle oluşturulan isimler bulunmaktadır. Yerleşim yeri olarak Şeyhler isimli bir karye kurulduğu görülmektedir. Çeşitli nedenlerle göç ederek bölgeye yerleşen, geldikleri yerlerinin isimlerini taşıyan Arnavud oğlu ve Boşnak oğlu aileleri bulunmaktadır. Bu da Balkan ülkelerinden az da olsa farklı grupların Tefen kazasına gelmiş olduklarını gösterir. Kaza genelindeki yer isimlerinin çoğu muhtemelen kurucularının veya atalarının ismiyle kurulmuş olan karyelerdir. Hacı, hoca, hafız, hatib, imam, kadı gibi dini sıfatlar içeren birçok aile adı olduğu görülmektedir. Ayrıca aksakal, buruşuk, ince, kara, kel, köse gibi kişilerin fiziksel özelliklerine bakılarak oluşturulmuş çok sayıda aile adının da olduğu görülmektedir.

4.1. 1830-1844 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazası, Divan ve Karyeleri Yaş Grupları

727 numaralı 1830 tarihli defterde kayıtlı 637 kişiden Hatip oğlu, Kalender oğlu, Musa bey oğlu ve Ali oğlu mahallelerinde birer aylık olarak yazılan Hüseyin, Mustafa, Hamza ve Hasan isimlerinde toplam 4 çocuk vardır. 1830'da yaşayan en

yaşlı kişi Kethüda oğlu Mehmed b. İsmail'dir. Ayrıca bu defterde 7 yaşındaki bir çocuk tüvana (askerlik için elverişli, güçlü, kuvvetli) olarak yazılmıştır. 21 çocuk nev-reside (yeni yetişmiş, genç) olarak yazılmış bunlardan 3 çocuk 9 yaşında, diğerleri ise 8 yaşındadır. Müsin (askerlik için yaşı geçmiş olan, yaşlı) olarak yazılan 5 kişi de 35 yaşındadır. Ancak burada ilginç olan henüz 35 yaşında olan insanlara müsin ifadesinin yazılmış olmasıdır. İncelediğimiz diğer nüfus defterlerinde genel olarak 40-42 yaş grubunda olanlar için bu ifadenin kullanılmış olduğunu görülmektedir. Yaşlı olan ve emekliliği gelmiş kişiler için de amel-mande ifadesi kullanılmaktaydı. Ayrıca Tefen Kazasında 1830 sayımında 637 kişiden 57 kişi fevt (ölmüş) olarak kaydedilmiştir. Bu ölümlerin 1 yaş grubunda ölen çocuk sayısı 6'dır. 0-4 yaş grubunda ölen çocuk sayısı ise 10'dur.

795 numaralı 1837 nüfus yoklama defterindeki en küçük birey, Ahmedler karyesi Çerçi oğlu Mustafa b. Ahmed 20 günlük olarak yazılmıştır. Tefen kazasının yaşayan en yaşlı kişileri olarak, 80 yaşında olan 6 kişi bulunmaktadır. Bu kişiler, Ahmedler karyesinden, Musa oğlu, orta boylu, aksakallı, Hasan b. Abdullah (amel-mande); Ali oğlu, orta boylu, aksakallı, Ali b. Veli (amel-mande); Resul oğlu, orta boylu, aksakallı, İbrahim b. İsmail (âma). Tefen Deresi karyesinden Süleyman Çelebi oğlu, orta boylu, Hasan b. Abdullah (amel-mande); Aksakal oğlu, uzun boylu, aksakallı Hüseyin b. Ahmed (amel-mande); Dalyan oğlu, uzun boylu, aksakallı, Abdullah b. Halil (amel-mande). Burada bahsedilen *amel-mande* ifadesi, askerlik için uygun olmayan-emekli kişiler için kullanılan bir tabirdir. 795 numaralı 1837 tarihli defterde 12-14 yaş arasındaki 12 çocuk şabb-ı emred olarak yazılmıştır. Bir kişi meçhul yine bir kişi de mefkud (kayıp) olarak kaydedilmiştir.

798 numaralı 1844 tarihli defterde Ahmedler Divanı, Tepe karyesinde Hızarcı oğlu, Hasan b. Hasan 1 aylık olarak kaydedilmiştir. Bu tarihte kaza genelindeki yaşayan en yaşlı kişi ise Dere Divanı, Çekenez karyesinden Yolcu oğlu orta boylu, aksakallı, Halil b. Ahmed (amel-mande), 90 yaşındaydı. 798 numaralı bu defter, diğer defterlere göre en ayrıntılı yazılmış olanıdır. 7- 11 yaş arasında 64 çocuk nev-reside; 12-20 yaş arası 29 kişi şabb-ı emred; 38-40 yaş arasında bulunan toplam 22 kişinin de müsin olarak yazıldığı görülmektedir. Müsin olarak yazılanlardan 1 kişi 38 yaşında diğeri ise 39 yaşındadır. Geri kalan 20 kişi de 40 yaşındadır. Yine bu

defterde 1 kişinin askeriye den ihraç edildiği, 1 kişinin nizamiye den ihraç, 1 kişinin mefkud olarak yine 9 kişinin çeşitli hastalıklar (alil, mecnun) nedeniyle ordudan ihraç edildiği görülmektedir. 5-9 yaş arasında bulunan 5 çocuk yetim olarak kaydedilmiştir. 29 yaşındaki 1 kişi de yetim olarak yazılmıştır. Tefen Kazasında 1844 sayımında 787 kişiden 91 kişi fevt olarak kaydedilmiştir. Bu ölümlerin 0-1 yaş grubunda ölen çocuk sayısı 24'tür. 0-4 yaş grubunda ise ölen çocuk sayısı 31'dir. 1830-44 arasında Tefen nüfusu yaş dağılımıyla ilgili bilgiler aşağıda ayrıntılı olarak verilmiştir. Genel olarak 0-10 yaş grubunda olan nüfusun her dönemde fazla olduğu görülmektedir. Bu da çocuk doğum oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Ayrıca yaş gruplarında görülen en fazla değişikliklerden biri 1830'da 108 olan çocuk sayısı 1837 yazımında 85'e düşmüş olan 5-9 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda, 1844 sayımında önemli oranda bir artış olduğu görülmektedir. Diğer bir önemli bir düşüşte 30-34 yaş grubundadır. 1830 tarihinde 51 kişi olan bu yaş grubu 1837'de 14 kişiye düşmüştür. Bu önemli nüfus kaybının muhtemelen askerlik hizmeti esnasında ya da salgın hastalık sebebiyle yaşandığı düşünülebilir.

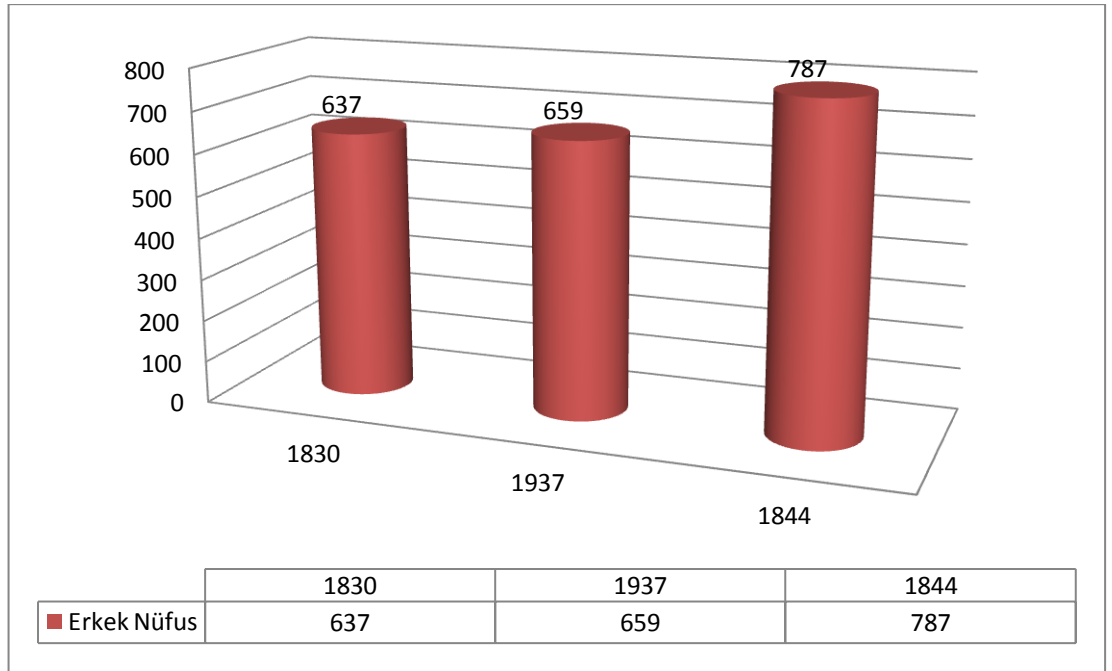
YAŞ GRUPLARI	1830 sayımı	1837 yazımı	1844 sayımı
0-4	200	199	226
5-9	108	85	137
10-14	26	38	58
15-19	25	28	41
20-24	26	62	51
25-29	26	31	50
30-34	51	14	34
35-39	31	43	21
40-44	29	29	32
45-49	19	25	27
50-54	28	26	26
55-59	13	15	21
60-64	27	31	17
65+	28	33	46
TOPLAM	637	659	787

TABLO VI: 1246-1260 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazası Genel Nüfusu

4.2. 1830-1844 Tarihleri Arasındaki Hane Ortalamaları ve Nüfus Artış Oranları

Tefen kazasında 1830 tarihli nüfus sayımında, hane başına düşen erkek nüfus ortalamasının 3,5786 olduğu görülmektedir. 1837 tarihinde yapılan nüfus yoklama defterinde kaza genelinde, hane başına düşen erkek nüfus ortalaması 3,6208 iken 1844 nüfus sayımında ise hane başına erkek nüfus ortalamasının 3,8203'e yükseldiği görülmektedir.

1830 tarihinde 637 olan Müslüman erkek nüfus 1837 tarihinde 1,034 oranında bir artış göstererek 659'a yükselmiştir. 1837 tarihli nüfus yoklamasından sonra 1,194 oranında bir artış görülmüş ve 1844 tarihinde erkek nüfus 787'ye yükselmiştir. 1830 ve 1844 nüfus sayımları arasında görülen nüfus artışının da 1,235 oranında olduğu görülmektedir.

GRAFİK XVI: 1830-1844 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Tefen Kazasında Nüfus Artışı

4.3. 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Kullanılan İsimler

Türklerin İslâmiyeti kabulünden sonra zaman içerisinde kullandıkları isimlerde de bunu etkisi görülmeye başlanmış ve çoğunlukla Arapça kökenli isimler tercih edilir olmuştur. Nitekim XV. yüzyıl tahrir defterlerinde Türkçe adların ağırlıkta olduğu görülmektedir. XV. yüzyıldan itibaren ise artık Türkçe adlar pek fazla kullanılmamaya başlamış, XIX. yüzyılda da aynı durum görülmektedir.¹⁰⁷ Tefen kazası 1830 nüfus sayımında toplam 637 nüfustan, 46 farklı tek isim olduğu ve bu isimlerden en çok kullanılan ilk beş ismin Mehmed, Ahmed, Ali, Hüseyin ve Hasan olduğu görülmüştür. Mehmed, 73 kişinin ismi olarak en çok kullanılan isim olmuştur. Mehmed ismi toplam nüfusun % 11.81'i tarafından tercih edilen bir isimdir. İkinci sırada % 11 oranıyla 68 kişinin kullandığı Ahmed ismi yer almaktadır. Üçüncü olarak 46 kişinin kullandığı Ali ismi gelir. Ali isminin genel nüfus içinde kullanım oranı ise % 7.44 olarak görülür. % 7.28 oranla Hüseyin ismi 45 kişide, % 6.96 oranla Hasan ismi de 43 kişide görülür. 1830 yazımında, çift isimlerle oluşturulan adlar da vardır. Bu isimler Mehmed Ali, İsmail Feyzullah, Derviş Mustafa, Memiş Hüseyin ayrıca dini sıfatlarla oluşturulan Hacı Hüseyin, Hacı Osman ve Hafız İsmail, fiziki özelliklerine binaen verilen Koca Hüseyin ve İnce Mehmed isimleri Tefen Kazası genelinde sadece birer kişide görülmektedir. Çift isimlerden ve çeşitli sıfatlardan oluşturulan isimler yukarıda yazılan tek isimler toplamına dâhil edilmemiştir.

1837 yoklama defterinde yazımı yapılan toplam 659 kişiden 50 birbirinden farklı tek isim yer almaktadır. Bu defterde en çok kullanılan ilk beş isim Ahmed, Mehmed, Hasan, Hüseyin ve Ali olduğu ve en çok tercih edilen erkek isim sıralamasının da değişikliğe uğradığı görülür. Ahmed ismi % 10.17 oranla 66 kişide, Mehmed ismi % 9.55 oranla 62 kişide, Hasan ismi % 8.17 oranla 53 kişide, Hüseyin ismi % 7.86 oranla 51 kişide ve Ali ismi de % 7.70 oranıyla 50 kişinin kullandığı isimlerdendir ve sayılarda birbirine çok yakındır. Bu defterde iki isimle veya herhangi bir sıfatla oluşturulmuş çift isimler bulunmamaktadır.

¹⁰⁷ Bkz. (24), KÜTÜKOĞLU, 79.

1844 nüfus sayımında, yazımı yapılan toplam 787 nüfusun kullandığı 58 farklı tek isim vardır. Tefen kazasında 1844 tarihinde en çok kullanılan ilk beş ismin Mehmed, Ahmed, Mustafa, Hüseyin ve İsmail olduğu görülmektedir. Türk toplumunda en çok kullanılan isimlerin başında gelen Mehmed ismi Tefen kazasında yine başı çekmektedir. Bu dönemde % 10.73 oranla 82 kişi Mehmed ismini kullanmaktadır. İkinci sırada % 8.51 oranla 65 kişinin kullandığı Ahmed ismi gelmektedir. Üçüncü olarak % 7.46 oranıyla Mustafa ismi 57 kişinin kullandığı bir isimdir. Ardından genel nüfus içinde kullanım oranı % 7.33 olan Hüseyin isminin 56 kişi tarafından kullanıldığı görülmektedir. Tefen kazasında en çok kullanılan ilk beş ismin sonuncusu da % 7.07 oranıyla 54 kişinin kullandığı İsmail'dir. Ayrıca dini sıfatla oluşturulmuş Hacı Ali ismini kullanan bir kişi daha vardır. Bunun haricinden başka çift isimlere rastlanmamıştır. Tez konumuzu oluşturan ve istatistikî değerlendirmeye aldığımız 1246 (1830), 1253 (1837) ve 1260 (1844) tarihli nüfus defterlerinde, incelenen yıllara göre bu tarihlerde Tefen kazasında en çok tercih edilen isimler ve bu isimlerin genel nüfus içindeki kullanım oranları yüzde olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İsimler	1830 Sayımı	Yüzde %	İsimler	1837 Yazımı	Yüzde %	İsimler	1844 Sayımı	Yüzde %
Mehmed	73	11,81	Ahmed	66	10,17	Mehmed	82	10,73
Ahmed	68	11,00	Mehmed	62	9,55	Ahmed	65	8,51
Ali	46	7,44	Hasan	53	8,17	Mustafa	57	7,46
Hüseyin	45	7,28	Hüseyin	51	7,86	Hüseyin	56	7,33
Hasan	43	6,96	Ali	50	7,70	İsmail	54	7,07
Halil	40	6,47	İsmail	43	6,63	Hasan	54	7,07
Osman	36	5,83	Osman	41	6,32	Osman	51	6,68
İbrahim	34	5,50	Halil	38	5,86	Ali	49	6,41
İsmail	33	5,34	Mustafa	36	5,55	Halil	42	5,50
Mustafa	31	5,02	İbrahim	32	4,93	İbrahim	40	5,24
Süleyman	20	3,24	Süleyman	19	2,93	Süleyman	27	3,53
Abdullah	18	2,91	Ömer	16	2,47	Ömer	19	2,49
Veli	17	2,75	Abdullah	15	2,31	Veli	15	1,96
Ömer	16	2,59	Veli	15	2,31	Abdullah	12	1,57
Hamza	13	2,10	Hamza	10	1,54	Selim	12	1,57
Emin	8	1,29	Receb	9	1,39	Receb	11	1,44
Yusuf	8	1,29	Yusuf	9	1,39	Hamza	11	1,44
Musa	7	1,13	Musa	7	1,08	Yakub	10	1,31
Satılmış	6	0,97	Satılmış	7	1,08	Yusuf	10	1,31
Memiş	6	0,97	Derviş	6	0,92	Durmuş	10	1,31
Durmuş	6	0,97	Selim	6	0,92	Salih	8	1,05
Yakub	5	0,81	Yakub	6	0,92	Şakir	8	1,05
Salih	4	0,65	Salih	6	0,92	Satılmış	7	0,92
Davud	4	0,65	Emin	5	0,77	Emin	7	0,92
Selim	4	0,65	Kadir	4	0,62	Nuri	6	0,79
Murad	4	0,65	Reşid	4	0,62	Memiş	5	0,65
Kalender	4	0,65	Kalender	3	0,46	Musa	5	0,65
Kadir	3	0,49	Davud	3	0,46	Hurşid	5	0,65
Abbas	2	0,32	Abbas	3	0,46	Kadir	4	0,52
Arif	2	0,32	Arif	3	0,46	İslam	3	0,39
Cafer	2	0,32	Memiş	3	0,46	Davud	3	0,39
Feyzullah	2	0,32	Şakir	3	0,46	Eyüb	3	0,39
Numan	2	0,32	Hurşid	3	0,46	Numan	3	0,39
Nureddin	2	0,32	Feyzullah	2	0,31	Abbas	2	0,26
Receb	2	0,32	Eyüb	2	0,31	Arif	2	0,26
Mahmud	2	0,32	Cafer	2	0,31	Cafer	2	0,26
			Nurullah	2	0,31	Şaban	2	0,26
			Numan	2	0,31	Veyis	2	0,26
			Murad	2	0,31			
TOPLAM:	36 farklı isim		TOPLAM:	39 farklı isim		TOPLAM:	38 farklı isim	

TABLO VII: 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Kullanılan İsimler

4.3.1. 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Bir Defa Geçen İsimler

Tefen kazası genelinde 1830 sayımında sadece bir defa kullanılan isimler aşağıda verilmiştir. Tefen kazasında en çok kullanılan isimlerden olan Mehmed, İsmail ve Ali gibi isimlerle çift isimlerin kullanıldığı görülmektedir. 1830 sayımında hacı, hafız, koca ve ince gibi sıfatlarla oluşturulmuş birer ismin kullanıldığı görülmektedir. Bu tarihte fazla tercih edilmeyen 19 isim mevcuttur. 1837 tarihli nüfus yoklama defterinde yine birer kişinin kullandığı 10 isim bulunmaktadır. Çift isimden oluşan isim bulunmamaktadır. 1844 nüfus sayımında ise sadece 19 kişinin kullandığı tek ismin yanı sıra hacı sıfatıyla oluşturulmuş bir isimle birlikte toplam 20 kişi bulunmaktadır.

İsimler (1830)		İsimler (1837)		İsimler (1844)	
Raşid	1	Durmuş	1	Said	1
Nurullah	1	Hamid	1	Abdülaziz	1
Şaban	1	Himmet	1	Tahir	1
Şakir	1	İslam	1	Yahya	1
Veyis	1	Nureddin	1	İlyas	1
Yahya	1	Şaban	1	Kalender	1
Bekir	1	Tahir	1	Mikdas	1
Hamid	1	Üveys	1	Murad	1
İslam	1	Yahya	1	Abdurrahman	1
Kasım	1	Veyis	1	Abdülkadir	1
Mehmed Ali	1			Sefer	1
Hacı Hüseyin	1			Bekir	1
İsmail Feyzullah	1			Feyzullah	1
Derviş Mustafa	1			Reşid	1
Memiş Hüseyin	1			Hidayet	1
Hacı Osman	1			Himmet	1
Hafız İsmail	1			Samed	1
Koca Hüseyin	1			Ramazan	1
İnce Mehmed	1			Raşid	1
				Hacı Ali	1
Toplam:	19	Toplam:	10	Toplam:	20

TABLO VIII: 1830-1844 Tarihlerinde Tefen Kazasında Bir Defa Kullanılan İsimler

5. SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren toprak yazımı amacıyla tahrirler yapılmaya başlanmıştır. XVII. ve XVIII. yüzyıllarda düzenli yazımlar azalmaya başlamış, sadece yeni fethedilen topraklar yazılır olmuştur. Vergi verecek hane sayısını belirleme amaçlı yapılan, bu yazımlarda sadece hane reisi olan erkek nüfusun sayımı yapılmıştır. Bu nedenle Osmanlı nüfusu hakkında ancak tahmin yürütülebilmektedir. Osmanlı Devleti'nde toprak yazımı haricinde yapılan ilk genel nüfus sayımı II. Mahmud döneminde ülkenin ancak belli bölgelerinde uygulanabilmiştir. Vaka-i Hayriyye'nin sonrasında askere alma amaçlı yapılan bu nüfus sayımlarında yeni doğan erkek çocuklar dâhil bütün erkek nüfusun yazıldığı görülmektedir.

1830 tarihinde yapılan nüfus sayımı, Osmanlı topraklarında yaşayan Müslim ve Gayrimüslim nüfusu kısmen de olsa ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Ancak bu sayımda kadın nüfusun sayılmamış olması XIX. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı genel nüfusuyla ilgili kesin sonuçlara ulaşılmasını zorlaştırmaktadır. 1830 nüfus sayımı, Osmanlı Devleti'nin toprak yazımı amaçlı olmadan yapılan ilk genel nüfus sayımı olduğundan büyük önem teşkil eder. Tanzimat sonrası, nüfus sayımlarıyla ilgili önemli bir dönüm noktasıdır. Bu dönemde Osmanlı ülkesinde yaşayan kadın-erkek bütün nüfus ayrıntılı olarak yazılmaya başlanmış ve Osmanlı nüfusu hakkında net rakamlar elde etmek olanaklı hale gelmiştir. Nüfus defterleri sayesinde XIX. yüzyıl, Osmanlı Devleti'nin demografik yapısı hakkında daha fazla bilgi sahibi olduğumuz bir dönem olmuştur. Erken dönemde yapılan sayımların aksine özellikle Tanzimat sonrasında bütün nüfusu kapsayan ve daha güvenilir sayımlar yapılmış olması, nüfus defterlerinin Osmanlı nüfusu ile ilgili önemli birer veri kaynakları olduğunu göstermektedir.

1830-1844 tarihli Tefen kazası nüfus defterleri, Tefen kazasının demografik yapısı ile birtakım sonuç ve yargılara ulaşmamıza imkân sağlamıştır. Tefen kazasının nüfus defterlerinden hareketle 1830-1844 yılları arasında kaza, divan ve karyelerinin nüfusu, hane ve yaş ortalamaları, nüfus artış hızı, yörede kullanılan aile ve şahıs adları/lakapları, meslekleri, fiziksel özellikleri ayrıca kaza genelinde görülen çeşitli

hastalık ve özür durumları ayrıntılı olarak çıkarılmış, tablo ve grafik şeklinde ortaya konulmuştur. Tefen kazası genelinde 1837 tarihinde yaşayan erkek nüfusun daha çok orta boylu, kara sakallı ve kara bıyıklı oldukları şeklinde bir profil ortaya çıkmaktadır. Ancak 1844 nüfus sayımında bu sıralamada bir değişiklik görülür. Sayımda eşkâli belirtilen erkek nüfus özellikleri içinde orta boylu ve kara bıyıklılar grubu çoğunluktadır. Ancak sakal özelliklerine bakılırsa bu sefer aksakallılar grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Tefen kazasının iskânıyla ilgili olarak Viranşehir sancağına ve yöreye gelen Oğuz boy, oymak ve cemaatleri ayrıca diğer konar-göçer grupların bölgeye yoğun olarak yerleşmiş olduğu görülmektedir. Yedidivan kazasının merkezi olan Tefen kazası, başlangıçta Horasanlı Yörüklerinin kışlak mekânıydı. Yörüklerin geçici ikametgâhı olan Tefen ve civarının değişen şartlar gereği, zaman içerisinde daimi yerleşim yeri haline geldiği görülmektedir. Bölgedeki iskân sürecinin genellikle boy, oymak ve cemaatlerin başında bulunan liderlerin, beylerin önderliğinde gerçekleştiği, kaza genelinde görülen “bey” sıfatıyla oluşturulmuş çok sayıda köy adından anlaşılmaktadır. Tefen kazasındaki iskân faaliyetlerinin zaman içerisinde kendiliğinden bu şekilde gerçekleşmiş olması bölgenin coğrafi yapısı gereği daha çok kırsal hayat anlayışıyla oluşturulduğu düşünülmektedir. XVIII. yüzyılda bölgede güçlü durumda olan ayanlar ve eşkıyaların çeşitli baskılarına maruz kalan yöre halkı XIX. yüzyılda da aynı baskı ve zulümle karşı karşıya kalarak bölgeden göç etmek zorunda kalmıştır. Tefen kazasının bağlı olduğu Viranşehir sancağında ve çevredeki yerleşim yerlerinde de bu etki görülmektedir. Aynı zamanda bu yüzyıl, Osmanlı devletinin sınırlarının da büyük değişikliğe uğradığı hem iç hem de dış göçlerin yoğun olarak yaşandığı bir dönem olmuştur. Bunun küçük bir örneği olarak kazada görülen Arnavud ve Boşnak oğlu aile adlarıdır. Balkanlardan Tefen kazasına az sayıda da olsa göçlerin olduğunu göstermektedir.

Bölgede idari olarak, yeni yerleşim yerleri küçük köy/karyeler oluşturulmuş ardından yöreye gelen yeni boy, oymak ve cemaatlerin ayrıca konar-göçerlerin etkisiyle nüfusta belli bir artış yaşanmış bu da iki hane dört nüfustan oluşsa da yeni karyeler kurulmasını sağlamıştır. Yaşanan bu nüfus hareketliliği sonucunda karyeler ve karyelerin birleşiminden doğan, özellikle Batı Karadeniz Bölgesi gibi dağlık ve

engebeli arazi şartlarında görülen ve “dağınık yerleşim yerleri” olarak ifade edilen *Divan*’lar kurulmuştur. Tefen kazasında divanlar ve ona bağlı karyeler şeklinde bir idari yapılanmanın mevcut olduğu görülmüştür.

Tefen kazası genelinde çocuk ve genç nüfus oranının yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum ise yörede askerlik yapabilecek çağda, dinamik yaş gruplarının çoğunlukta olduğu göstermektedir. Ancak Viranşehir Sancağının ve haliyle Tefen kazasının genel nüfusunun az olmasından dolayı tarım ve ticaret hayatının aksamaması için sancak genelinden sayıca daha az asker alınması gerektiğiyle ilgili belgeler arşiv kayıtlarında mevcuttur. Bu durum her dönemde olduğu gibi tarımsal faaliyetlere önem verildiğini göstermektedir.

Nüfusla ilgili defterlerin kesin sonuçlar içerdiğini söylemek çok mümkün değildir. Yakın dönemlerde yapılan, teknolojik açıdan gelişmiş imkânlarla rağmen, sayımlarda yine de hataların olduğu bilinmektedir. Bu durum göz önüne alındığında incelediğimiz defterlerin karşılaştırılmasında özellikle yaşla ilgili olarak önemli farklılıklar görülmektedir. Bir örnek vermek gerekirse 1840 tarihli nüfus yoklamasında Demirciler divanı Abbas oğlu karyesinde yaşayan ve nüfusa *orta boylu ak sakallı Abbas oğlu Ahmed bin Ali. Sin 75* olarak kaydedilen kişi 1844 sayımında 90 yaşında ve 1261 tarihinde fevt olduğu şeklinde kaydedilmiştir. Bir başka örnek yine 1840 tarihli defterde Demirciler divanı Veyis oğlu karyesinde *uzun boylu kumral sakallı Veyis oğlu İbrahim bin Memiş. Sin 50* olarak kaydedilen kişi 1844 sayımında nüfusa *kır sakallı* ve 62 yaşında olarak kaydedildiği görülmektedir. Ayrıca bazı nüfus kayıtlarında da yaşlar aynı kalmıştır. Görülen bu tutarsızlıkların yanı sıra yaş olarak aynı yazılanlar da vardır. 1840 defterinde Dere divanı Saraçlar karyesinde *uzun boylu sarı sakallı Çoban oğlu Veli bin Osman. Sin 40* olarak kaydedilen bu kişi 1844 sayımında da yine 40 yaşında olarak kaydedilmiştir. Bunun gibi çeşitli örneklerle rastlamak mümkündür. Genel olarak, özellikle yaşların %100 doğru olamayacağı açıktır. Bugün bile kırsal kesimde yaşayan insanların tam olarak yaşlarını bilmediği mevsimsel ya da tarımsal örneklerle ifade etmeye çalıştıkları görülmektedir. Tüm bunlar düşünüldüğünde bu durumun, o dönem şartları altında belki de normal sayılabileceğini düşündürmektedir. Ancak nüfusun saç, sakal, bıyık ve boy gibi fiziksel özellikleriyle ilgili önemli bilgilere ulaşma imkânı vermesi

bakımından nüfus defterleri, önemli birer veri kaynağıdır. Ayrıca yaş konusunda da en azından hangi yaş aralığında nüfusun yoğunlaştığı, bu defterlerden tespit edilebilmektedir. 183 yıl önceki verilere başka türlü ulaşma imkânı olmaması da nüfus defterlerinin önemini daha iyi ortaya koymaktadır.

1830 tarihinde Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı'na bağlı Tefen kazasında 1830 sayımında 177 hane, 637 erkek nüfus bulunmaktadır. Bu sayımda kişilerin fiziki özellikleri belirtilmeden yazım işlemi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kaza genelinde 72 farklı aile adı bulunmaktadır. Hane başına düşen ortalama erkek nüfus oranı 3.57'dir.

1837 tarihli nüfus yoklamasında Tefen kazasında idari olarak ilk defa karyeler yazılmaya başlanmıştır. Bu karyelerin Tefen Deresi, Demirciler, Ahmedler ve Sekse karyeleri olduğu görülmektedir. Toplam hane sayısı 181, erkek nüfusu ise 659 kişiden ibarettir. Bu defterde kişiler fiziki özellikleri belirtilerek, ayrıntılı şekilde kaydedilmeye başlanmıştır. Kaza genelinde 113 farklı aile adı görülmektedir. Hane başına düşen ortalama erkek nüfus ise bu dönemde 3.62 civarındadır.

1840 tarihli nüfus yoklama defterinde yerleşim yeri olarak divanların kurulduğu ve 1837 defterinde Tefen Deresi olarak yazılan karyenin, artık Dere divanı olarak kaydedilmeye başlandığı görülmektedir. Diğer divanlar da Demirciler, Ahmedler ve Sekse divanlarıdır. Bu tarihten itibaren divanlar ve divanlara bağlı olarak karyeler yazılmaya başlanmıştır. Sonraki defterlerde de idari yapılanma bu şekilde devam ettirilmiştir. 1840-1842 tarihli nüfus yoklama defterleri mükerrer yazılmış olup her birinde erkek nüfus olarak 646 kişinin kayıtlı olduğu görülmektedir. Bütün defterler karşılaştırıldığında 1830 ve 1840 tarihleri arasında nüfus sayısında önemli bir değişiklik görülmez. Ancak 1840 tarihli nüfus yoklamasında 646 olan erkek nüfusun 1844 tarihinde 787'ye yükseldiği ve yaklaşık 140 kişilik bir nüfus artışının meydana geldiği görülmektedir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Tefen kazasına ait son nüfus defteri, 1844 tarihli Müslim nüfus defteridir. Bu tarihte kaza genelinde toplam 206 hane, 787 erkek nüfus kaydı bulunmaktadır. 1844 sayımında birbirinden farklı 91 aile adı olduğu görülmektedir. 1844'de hane başına düşen erkek nüfus öncekine göre az bir farkla 3.82'ye yükselmiştir. 1830-1844 yılları arasında nüfus artış hızı ise 1.23

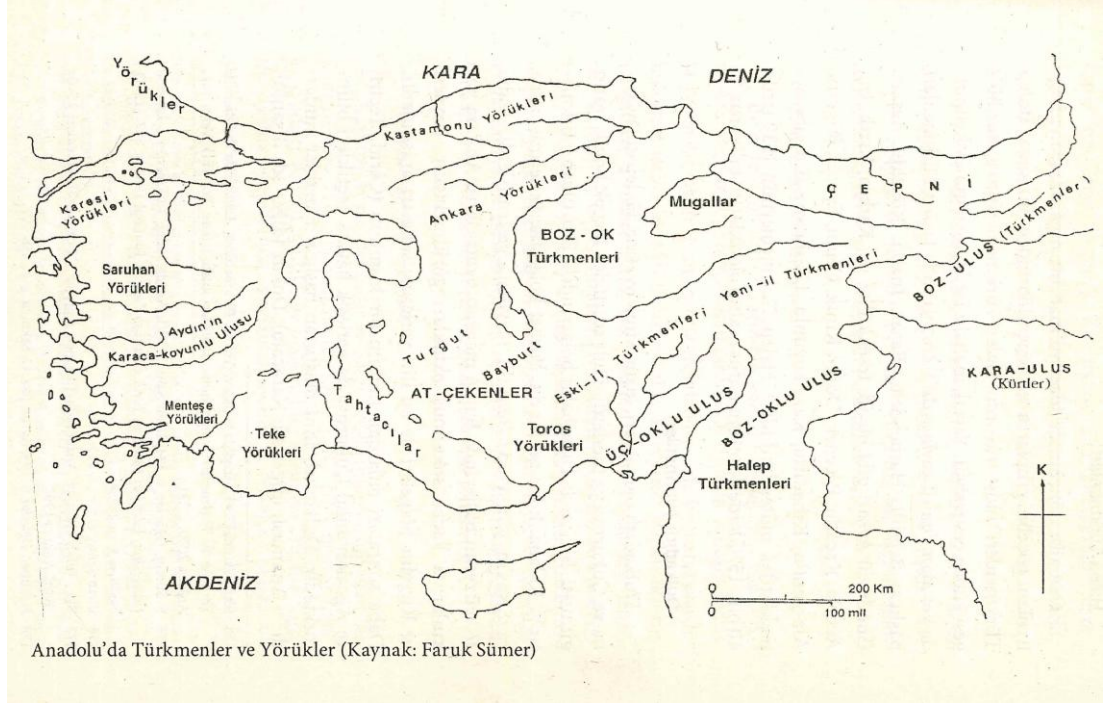
olmuştur. Bu defterde yerleşim yeri olarak yine 4 divan görülmektedir. Bu divanlara bağlı olarak da 30 karye bulunmaktadır. Ancak 1880'lere kadar kadın nüfusun sayım dışında bırakılması, Osmanlı nüfusu hakkında kesin sonuçlara ulaşılmasını güçleştirmektedir. Bazı tarihçiler, erkek nüfus sayısını ikiyle, dörtle bazıları da beş gibi farklı sayılarla çarpıp bu eksik yönü kapatarak, Osmanlı genel nüfusu hakkında fikir yürütmektedirler. Böyle bir uygulama yapıldığı takdirde, son defterde 787 olan erkek nüfus sayısı 4 rakamıyla çarpıldığında Tefen kazasının 3000'in üzerinde bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir. 1844 tarihinde yapılan nüfus sayım işlemleri H. 27 Şevval 1260 (M. 9 Kasım 1844) tarihinde tamamlanmıştır.

Tefen kazası nüfus icmal defterinde de Tefen kazası 4 divan, 30 karye ve 206 hane olarak kaydedilmiştir. Tefen'in demografik yapısında göze çarpan en önemli unsur, ahalinin tamamının Müslüman nüfustan oluşmasıdır. Tefen'de Osmanlı döneminde bulunan karyelerden çoğunun günümüzde de köy ve mahalle olarak varlığını sürdürdüğü görülmektedir. Ancak değişen idari sınırlardan dolayı yerleşim yerlerinin bir kısmı (Sekse divanı ve karyeleri) Karabük ili sınırları içerisinde bulunmaktadır.

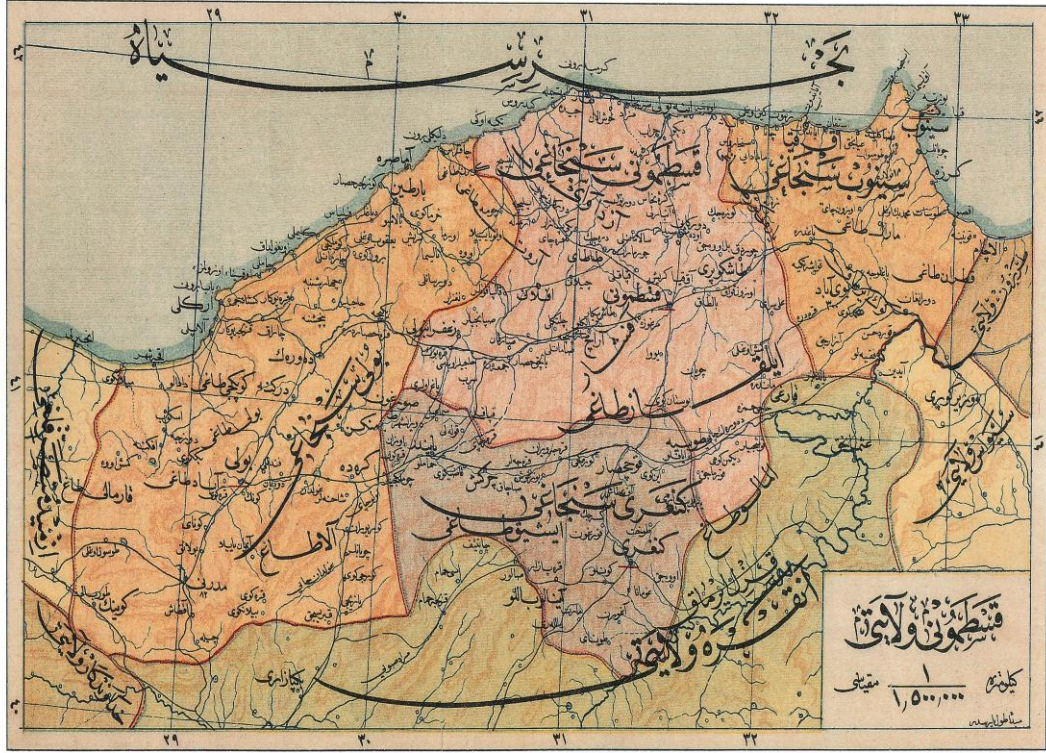
Sonuç olarak XIX. yüzyılda başlanan genel nüfus sayımları çerçevesinde yapılan tüm sayım ve yoklama faaliyetleri; bütün aksaklıklara, eksik yönlerine ve hatalı bilgilerine rağmen yine de 100-150 yıl öncesinde, Osmanlı ülkesinde yaşayan nüfusun yapısını, mesleklerini, bedensel engel ve özür durumlarını, etnik köken ve dinlerini, diğer bütün özelliklerini Müslim ve gayrimüslim nüfus başta olmak üzere bütün toplumun genel profilini gözler önüne sermesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Nüfus defterleri bu açıdan bizlere önemli bilgiler sunmaktadır.

Tefen kazası hakkında sosyal ve ekonomik açıdan daha kapsamlı ve net sonuçlara ulaşmak için bu kazaya ait Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Temettuat defterleri üzerinde de ayrıntılı çalışmalar yapılması gerekmektedir.

6. EKLER

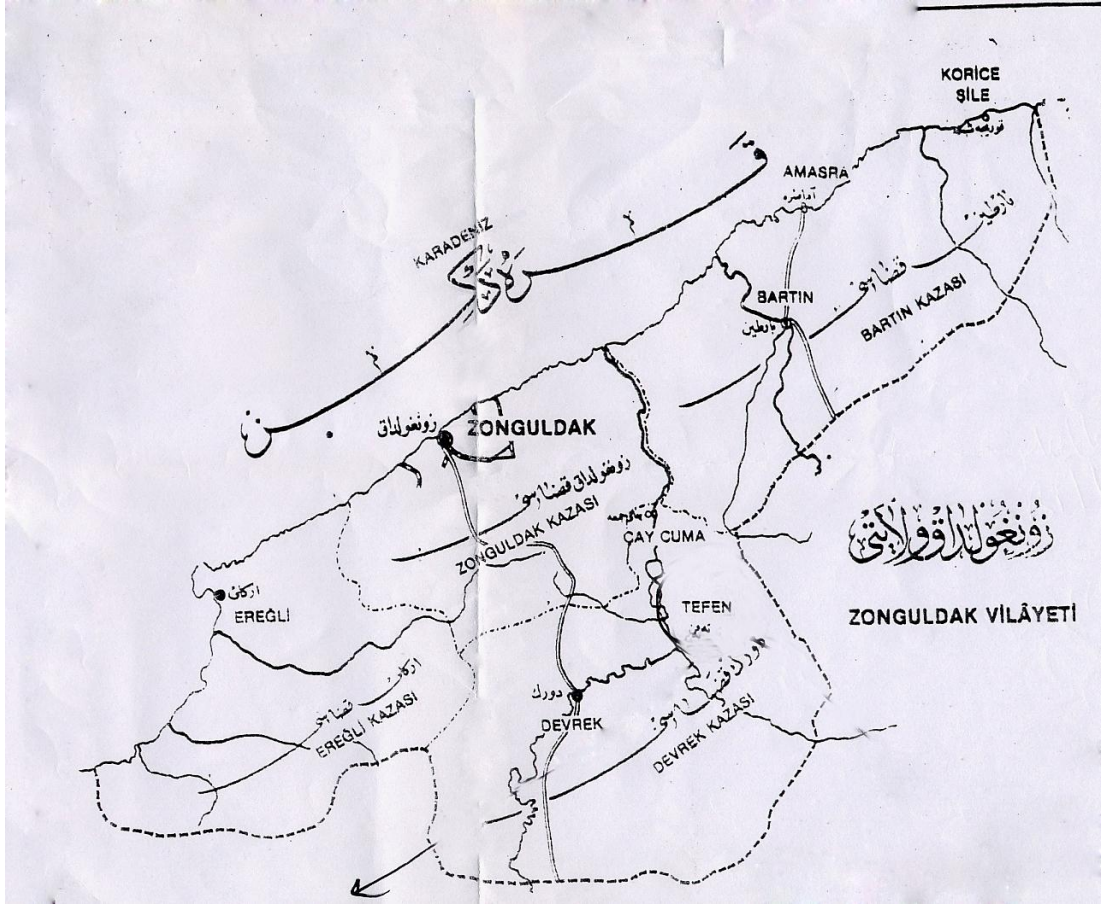

EK-1: XVI. ve XVII. Yüzyıl Osmanlı Kayıtlarına Göre Anadolu'daki Türkmen ve Yörüklerin Dağılımı (Kaynak: Orhan SAKİN, Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler, s. 81).

Harita 16: Kastamonu Vilayeti

EK-2: XX. Yüzyıl Başında Kastamonu Vilayeti İdari Taksimat (Kaynak: Osmanlı Atlası XX. Yüzyıl Başları, Binbaşı M.Nasrullah, Kolağası M.Rüşdü, Mülazım M.Eşref, Hazırlayanlar: Rahmi Tekin-Yaşar Baş. Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, s.63).

EK-3: XX. Yüzyılda Zonguldak Vilayeti ve İlçeler Haritası (Pars TUĞLACI, Osmanlı Şehirleri, Milliyet Gazetesi Yayınları, s. 310).

EK-4: 1830 Tarihli 0727 Numaralı Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazası Müslim Nüfus Defteri Transkripsiyon

Hane 1 Kethüdaoğlu İsmail bin Mehmed. Sin 90	Oğlu İsmail bin Mustafa. Sin 30	Diğer oğlu Ali. Sin 40	Oğlu Mehmed. Fevt 5 Rebiül-ahir 1249	Oğlu İsmail. Tevellüd 7 Zilhicce 1247	Oğlu Ahmed. Tevellüd 27 Muharrem 1247	Torunu Mehmed bin Mustafa. Sin 3
Hane 2 Kethüdaoğlu İbrahim bin Mustafa. Sin 70	Oğlu Hüseyin. Sin 45	Diğer oğlu Mehmed. Sin 40	Oğlu Osman. Tevellüd 11 Muharrem 1247	<i>Alil</i> Torunu Süleyman bin Mehmed. Sin 12	Hane 3 Kethüdaoğlu Hasan bin Mehmed. Sin 60	Oğlu Ömer. Sin 35
Oğlu Ahmed. Tevellüd 15 Receb 1251	Diğer oğlu Emin. Sin 20	Hane 4 <i>Ayan</i> Tavukçuoğlu Osman bin Feyzullah. Fevt 5 Rebiül-evvel 1252	Oğlu Şakir.	Karındaşı Ahmed bin Feyzullah. Sin 50	Oğlu İsmail. Sin 25	Hane 5 <i>Ayan</i> Haramoğlu Mehmed bin Süleyman. Sin 25
Hane 6 <i>Ayan</i> Çakıroğlu Ahmed bin Ahmed. Sin 20	Hane 7 <i>Ayan-Mansure</i> Kalenderoğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 20	Hane 8 Barathoğlu Veli bin Ali. Sin 35	Oğlu Ömer.	Oğlu İbrahim. Tevellüd 7 Zilhicce 1247	Oğlu Ali. Sin 3	Hane 9 Tahtabaşoğlu Abbas bin Mustafa. Sin 30
Oğlu Mehmed. Tevellüd 17 Zilkade 1247	Hane 10 Buruşukoğlu İbrahim bin Halil. Sin 30	Oğlu Mehmed. Tevellüd 7 Zilkade 1250	Hane 11 Beratoğlu Yetim Ali bin Ali. Sin 8	Hane 12 <i>Asakir-i Mansure Tekaiüdlerinden</i> Boduçoğlu Mehmed bin Halil. Sin 20	Hane 14 Murtazaoğlu Mehmed bin Osman. Sin 30	Oğlu Hüseyin. Tevellüd 13 Cemaziyel-ahir 1247
Hane 15 Ferhadıoğlu İsmail bin Salih. Sin 54	Oğlu Yakub. Sin 23	Diğer oğlu Yusuf. Sin 9	Hane 16 Beratoğlu Ali bin Ahmed. Sin 60	Oğlu Ahmed. Sin 6	Diğer oğlu Hüseyin. Sin 4	<i>Alil</i> Diğer oğlu Yusuf. 6 aylık
Karındaşı Mehmed bin Ahmed. Sin 50	<i>Mariz</i> Oğlu Hasan. Sin 8	Diğer karındaşı Halil bin Ahmed. Sin 66	Diğer torunu Süleyman bin Derviş. Sin 4	Diğer torunu Yakub bin Durmuş. Sin 2	Hane 17 Ömeroğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 50 Reft: Rumeli 29 Şaban 1251	Hane 18 Çalkıroğlu Halil bin Halil. Sin 90 Fevt 11 Şevval 1248
Oğlu Durmuş. Sin 45	Oğlu Ahmed. Tevellüd 2 Şevval 1252	Torunu Mehmed. Sin 9 Samsunda Fevt 4 Zilhicce 1257	Hane 19 <i>Topal</i> Çalkıroğlu Abdullah bin Hasan. Sin 20	Hane 20 Danacioğlu Abdullah bin Hasan. Sin 60	Oğlu Ali. Sin 20	Diğer oğlu Osman. Sin 8
Hane 21 Çalkıroğlu Memiş bin Ahmed.	Oğlu Ahmed. Tevellüd 19 Rebiül-ahir 1250	Oğlu İsmail. Sin 20	Karındaşı Hüseyin bin Mehmed. Sin 40	Oğlu Mustafa. Sin 9 Fevt 4 Rebiül-ahir 1253	<i>Çolak</i> Diğer oğlu Süleyman. Sin 8	Diğer oğlu Osman. Sin 4
Hane 22 Osmanoğlu Hüseyin bin Ahmed. Sin 3	Osmanoğlu Mehmed bin Ahmed. Sin 33	Oğlu Arif. Sin 8	Osmanoğlu Hamdullah bin Mehmed. Sin 30	Karındaşı oğlu yetim Ömer bin Osman. Sin 8 Fevt 7 Muharrem 1251	<i>Dilsiz</i> Karındaşı yetim Süleyman bin Osman. Sin 6	Diğer karındaşı yetim Ali bin Osman. Sin 5

Diğer karındaşı yetim Musa bin Osman. Sin 2	Hane 23 Kelezoğlu Osman bin Mehmed. Sin 60	Oğlu İsmail. Sin 40	Diğer oğlu Mehmed. Sin 32	Oğlu Raşid. Tevellüd 5 Muharrem 1249	Diğer oğlu Mustafa. Sin 7 Tevellüd 1254	Hane 24 Kelezoğlu Mehmed bin Ahmed. Sin 30
Hane 25 Kelezoğlu Ali bin Ali. Sin 60	Oğlu Hüseyin. Sin 45	Diğer oğlu Hasan. Sin 40	<i>Mansure</i> Diğer oğlu Süleyman. Sin 3	Torunu Ali bin Hüseyin. Sin 6	Diğer torunu İbrahim bin Hasan. Sin 3	Hane 26 Haramoğlu Süleyman bin Mehmed. Sin 55
Oğlu Ali. Sin 25	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 safer 1247	Diğer oğlu Süleyman. Sin 2	Torunu İbrahim bin Ali. Sin 3	Hane 27 Arnavudoğlu Hüseyin bin Ali. Sin 40	Oğlu Ahmed. Sin 8	Hane 28 Alibeyoğlu Ali bin İsmail. Sin 83
Hane 29 Abbasoğlu İbrahim bin Ali. Sin 50	Oğlu Yusuf. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1254	Oğlu Ali. Sin 25	Torunu Osman bin Ali. Sin 4	Hane 30 Abbasoğlu Ahmed bin Ali. Sin 65	Hane 31 Danacioğlu Halil bin Mustafa. Sin 45	Oğlu Musa. Tevellüd 15 Rebiül-evvel 1247
Oğlu Veli. Sin 8	Diğer oğlu Hasan. Sin 4	Karındaşı İbrahim bin Mustafa. Sin 50	Oğlu Mehmed. Sin 18	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Şaban 1247	Diğer oğlu Hüseyin. Sin 6	Hane 32 <i>Mecnun</i> Danacioğlu Halil bin Mustafa. Sin 35
Oğlu Memiş. Tevellüd 25 Rebiül-ahir 1252	Hane 33 Abbasoğlu Süleyman bin Mehmed. Sin 30	Oğlu Mehmed. Tevellüd 5 Rebiül-evvel 1249	Diğeri Ahmed. Tevellüd Safer 1250	Emmisi oğlu İsmail bin Hüseyin. Sin 60 Fevt 14 Rebiül-ahir 1247	Oğlu Selim. Sin 25	Oğlu Selim. Tevellüd 7 Rebiül-evvel 1247
Alil Diğer oğlu Mehmed. Sin 5	Hane 34 <i>Asitanede</i> Osmanoğlu İbrahim bin Osman. Sin 50	Oğlu Ahmed. Sin 35	Diğer oğlu Mustafa. Sin 12	Oğlu Mehmed. Tevellüd 21 Ramazan 1247	Diğer oğlu İsmail. Sin 4	Torunu Selim bin Ahmed. Sin 7
Oğlu Kasım. Tevellüd 27 Ramazan 1250	Hane 35 Bostancıoğlu Hüseyin bin Salih. Sin 35	Oğlu İbrahim. Sin 7 Tevellüd 1251	Diğer oğlu Halil. Sin 4	Hane 36 Alibeyoğlu Bekir bin İsmail. Sin 60	Oğlu Ahmed. Sin 40	Torunu Mustafa bin Ahmed. Sin 6
Diğer torunu Derviş bin Ahmed. Sin 1	Hane 37 Alibeyoğlu Memiş bin Musa. Sin 20	Hane 38 <i>Alil</i> Davudoğlu Veli. Sin 30	Oğlu Halil. Sin 3	Hane 39 <i>Alil</i> Bostancıoğlu Ali bin Salih. Sin 60	Oğlu Hamza. Sin 16	Oğlu Selim. Tevellüd 9 Zilkade 1247
Diğer oğlu Durmuş. Sin 6	Koca Hüseyin bin Süleyman. Sin 50	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Zilhicce 1239	Oğlu Hasan. Sin 16	<i>Alil</i> Diğer oğlu Osman. Sin 3	Diğer oğlu Süleyman. Sin 2	Hane 40 Alibeyoğlu Mehmed bin Ömer. Sin 45
Oğlu Ali. Sin 7 Tevellüd 1251	Hane 41 Veyisoğlu Memiş bin İbrahim. Sin 70 Fevt Şaban 1247	Oğlu İbrahim. Sin 35	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Cemaziyel-ahir 1247	Torunu Mehmed bin İbrahim. Sin 11	Diğer torunu Süleyman bin İbrahim. Sin 4	Hane 42 Veyisoğlu Kalender bin Mehmed. Sin 35 Fevt 5 Rebiül-ahir 1247

Oğlu Abdullah. Sin 12 Reft: Asakir-i Mansurede 15 Şevval 1250	Diğer oğlu Ahmed. Sin 7 Tevellüd 1251	Diğer oğlu Ali. Sin 5	Hane 43 Veyisoğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 16	Hane 44 Veyisoğlu Hüseyin bin Salih. Sin 30	Karındaşı Halil bin Salih. Sin 18	Oğlu Ali. Tevellüd 25 Zilhicce 1250
Hane 45 Veyisoğlu Satılmış bin Veli. Sin 8	Hane 46 Bozoğlu Receb bin Mustafa. Sin 35	Karındaşı Hasan bin Mustafa. Sin 50	Hane 47 Bozoğlu İsmail bin Hüseyin. Sin 32	Hane 48 Velibeşeoğlu Abdullah bin Mehmed. Sin 50	Oğlu İsmail. Sin 5	Diğer oğlu Abdullah. Sin 2
Hane 49 Köseoğlu Veli bin Osman. Sin 30	Karındaşı Mehmed bin Osman. Sin 30	Oğlu Ali. Tevellüd 11 Zilhicce 1252	Hane 50 Hacioğlu Hüseyin bin Mehmed. Sin 35	Oğlu Hüseyin. Tevellüd 5 Zilhicce 1247	Oğlu Mehmed. Sin 8	Diğer oğlu Ahmed. Sin 5
Diğer oğlu Mustafa. Sin 3	Hane 51 Enbiyahalioğlu Ali bin Ali. Sin 50	Oğlu Osman. Sin 25	Oğlu Ahmed. Tevellüd 1250	Torunu Mehmed bin Osman. Sin 8	Diğer Torunu Ali bin Osman. Sin 4	Hane 52 Kirlioğlu Osman bin Hüseyin. Sin 50
Oğlu Hamza. Sin 30	Diğer oğlu Memiş. Sin 20	Oğlu Davud. Tevellüd 5 Zilkade 1248	<i>Mansure</i> Diğer oğlu İbrahim. Sin 18	Torunu Hüseyin bin Memiş. Sin 2	Diğer Torunu Hamza bin Hamza. Sin 1	Hane 53 Karaismailoğlu Feyzullah bin İsmail. Sin 70 Fevt 1251
Oğlu Ahmed. Tevellüd 8 Rebiül-ahir 1249 Fevt 11 Rebiül-evvel 1250	Hane 54 Çukadaroğlu Osman bin Mehmed. Sin 30	<i>Mariz</i> Oğlu Osman. Sin 15	Oğlu Ömer. Tevellüd 6 Şaban 1248	Diğer oğlu Halil. Sin 8	Hane 55 Kirlioğlu Hasan bin Hüseyin. Sin 55	Oğlu Hasan. Sin 6 sene 1252
Karındaşı Ali bin Hüseyin. Sin 35 Safer 1252	Hane 56 AyiŐeođlu İbrahim bin İsmail. Sin 12	Hane 57 AyiŐeođlu Yetim Mustafa bin Mustafa. Sin 12	Hane 58 Ramazanoğlu Veli bin Veli. Sin 45	<i>Nev-reside</i> Oğlu Halil. Sin 8	Hane 59 Ramazanoğlu Ahmed bin Veli. Sin 40 Fevt 7 Cemaziyel-ahir 1250	Oğlu Mehmed. Sin 5
Karındaşı İsmail bin Veli. Sin 55	Diğer Karındaşı Ali bin Veli. Sin 45	Oğlu Şaban. Tevellüd 7 Rebiül-evvel 1247	Oğlu Satılmış bin Ali. Sin 3	Diğer oğlu Süleyman. Sin 2	Hane 60 Abdioğlu Ali bin İbrahim. Sin 40	Karındaşı oğlu yetim Ahmed bin Halil. Sin 3 Fevt 29 Zilkade 1251
Hane 61 Aliustaoğlu Mustafa bin Habib. Sin 30	Oğlu Ömer. Sin 3	<i>Nev-reside</i> Karındaşı İbrahim bin Habib. Sin 8	<i>Çolak</i> Karındaşı İbrahim. Sin 25	Hane 62 Aliustaoğlu Ali bin İbrahim. Sin 40	Oğlu İsmail. Sin 10 sene 1248	Diğer oğlu Mehmed. Sin 6 sene 1252
Diğer oğlu Emin. Sin 2	Diğer oğlu Musa. Sin 1	Hane 63 Aliustaoğlu Veli bin Veli. Sin 45	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249	Oğlu Satılmış. Sin 3	<i>Yek-çeşm</i> Karındaşı Süleyman bin Veli. Sin 7	Diğer karındaşı Veli bin Veli. Sin 30

Hane 64 Ahmedoğlu Hasan bin İbrahim. Sin 40	Oğlu Ahmed. Tevellüd 7 Muharrem 1250	Oğlu Mustafa. Sin 6 Fevt Samsunda. 17 Zilhicce 1251	Diğer oğlu İsmail. Sin 3	Hane 65 Aliustaoğlu Mehmed bin Durmuş. Sin 30	Oğlu Osman. Tevellüd 9 Zilhicce 1249	Karındaşı oğlu yetim Mehmed bin Durmuş. Sin 5
Hane 66 Aliustaoğlu Hasan bin Ömer. Sin 40	Oğlu Ahmed. Sin 8 Tevellüd 1251	<i>Asakir-i Mansure</i> Diğer oğlu Kadir. Fevt 15 Cemaziyel-evvel 1250	Diğer oğlu Abdullah. Sin 4	Hane 67 Aliustaoğlu İsmail bin Ahmed. Sin 60	Oğlu Ahmed. Sin 25 Fevt 1 Safer 1250	Hane 68 Alibeyoğlu İsmail bin Ahmed. Sin 4
Oğlu Mehmed. Tevellüd 11 Muharrem 1248	Oğlu Mustafa. Tevellüd 5 Zilhicce 1249	Oğlu Halil. Sin 7	Hane 69 Boduroğlu Nureddin bin Halil. Sin 30	Emmisi Nurullah bin Osman. Sin 60	Oğlu Osman. Sin 3	Diğer oğlu Mustafa. 6 aylık
Hane 70 Boduroğlu İsmail bin Osman. Sin 45	Oğlu İsmail. Sin 16 Fevt 5 Rebiül-ahir 1249	Diğer oğlu Ali. Sin 40	Diğer oğlu Mehmed. Sin 2	Hane 71 <i>Nev-reside</i> Boduroğlu yetim Osman bin İbrahim. Sin 8	Hane 72 <i>Müsin</i> Boduroğlu Mehmed bin İbrahim. Sin 35	Oğlu Veyis. Sin 2
Hane 73 Barathoğlu Ali bin Musa. Sin 80 Fevt 5 Rebiül-ahir 1257	Oğlu Veli. Sin 40	Oğlu Ömer. Tevellüd 7 Muharrem 1247	Diğer oğlu İsmail. Sin 35	Torunu Ali bin Veli. Sin 6	Diğer torunu Ahmed bin İsmail. Sin 5	Hane 74 Barathoğlu Osman bin Musa. Sin 65
Oğlu Mustafa. Sin 5	Hane 75 Barathoğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 25	Oğlu Mehmed. 6 aylık	Hane 76 Sabıroğlu Halil bin Abdullah. Sin 65 Fevt Muharrem 1257	Hane 77 Sabıroğlu Hüseyin bin Hüseyin. Sin 35	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Cemaziyel-evvel 1247	Hane 78 Uzunahmedoğlu Hasan bin Hasan. Sin 30
Oğlu Numan. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249	Hane 79 Uzunahmedoğlu Abdullah bin Halil. Sin 30	Oğlu Ali. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1248	Karındaşı Mehmed bin Halil. Sin 40 Fevt 1 Zilhicce 1248	Oğlu Halil. Sin 1	Hane 80 Bardakçioğlu İbrahim bin Mehmed. Sin 35	Oğlu Hüseyin. Tevellüd 7 Zilhicce 1247
Oğlu Satılmış. Sin 4	Karındaşı Abdullah bin Mehmed. Sin 40 Fevt 15 Zilhicce 1252	<i>Nev-reside</i> Oğlu Osman. Sin 8	Hane 81 Sabıroğlu Hüseyin bin Halil. Sin 45	Hane 82 Süleymançelebioğlu Hasan bin Abdullah. Sin 80	Oğlu Abdullah. Sin 30	Oğlu Ali. Tevellüd 9 Zilhicce 1247
Diğer oğlu Mustafa. Sin 20 Fevt 7 Şevval 1251	Hane 83 Süleymançelebioğlu Ahmed bin Abdullah. Sin 45	Oğlu Mehmed. Sin 5	Hane 84 Süleymançelebioğlu Halil bin Hüseyin. Sin 50 Fevt 7 Ramazan 1249	Oğlu Osman. Tevellüd 11 Zilkade 1247	Oğlu Mehmed. Sin 30	Oğlu Veli. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249
Hane 85 Süleymançelebioğlu İsmail bin Feyzullah. Sin 30	Oğlu Numan. Tevellüd Zilhicce 1252	Diğeri Mehmed bin İsmail. Tevellüd Muharrem 1252	Hane 86 Tavukçuoğlu Hasan bin Nasuh. Sin 45	<i>Mansure</i> Oğlu Ali. Sin 25	Diğer oğlu Ali. Sin 2	Hane 87 Tavukçuoğlu Mustafa bin Nasuh. Sin 50

Oğlu Huseyin. Sin 30	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Ömer. Sin 9	Hane 88 Dalyanoğlu Abdullah bin Ali. Sin 60 Fevt 9 Şevval 1250	Oğlu İbrahim. Sin 40 Fevt 5 Rebiül-ahir 1249	Torunu Halil bin İbrahim. Sin 5	Diğer torunu Osman bin İbrahim. 6 aylık	Hane 89 ... oğlu Huseyin bin Ahmed. Sin 40 Fevt 27 Cemaziyel- evvel 1248
Oğlu Mehmed. Sin 7	Alil Diğer oğlu Ahmed. Sin 5	Hane 90 Anbarcioğlu Salih bin Abdullah. Sin 50	Oğlu Ömer. Sin 15	Diğer oğlu Ahmed. Sin 5	Hane 91 Aksakaloğlu Huseyin bin Ahmed. Sin 60	Oğlu Mehmed. Tevellüd Rebiül-ahir 1249
Karındaşı Mehmed bin Ahmed. Sin 65	Diğer karındaşı Hasan bin Ahmed. Sin 50	Oğlu Ahmed. Sin 30	Diğer oğlu Halil. Sin 9	Diğer oğlu İbrahim. Sin 7 Tevellüd 1254	Torunu Hasan bin Ahmed. Sin 2	Diğer torunu Mehmed bin Ahmed. Sin 1
Hane 92 Aksakaloğlu Fezullah bin Ahmed. Sin 70	Oğlu Veli. Sin 30	Torunu Ali bin Veli. Sin 4	Hane 93 Tülübaşoğlu Ali bin Osman. Sin 40	Oğlu Huseyin. Sin 6	Torunu Hasan bin İsmail. Sin 15	Diğer torunu yetim Yakub bin İsmail. Sin 4
Diğer torunu yetim Yusuf bin İsmail. Sin 3	Diğer torunu yetim Mehmed bin İsmail. Sin 2	Hane 94 Çakıroğlu Abdullah bin Ali. Sin 58 Fevt 7 Cemaziyel-evvel 1258	Oğlu Ali. Sin 10	Diğer oğlu Davud. Sin 7	Hane 95 Çakıroğlu Mehmed bin Cafer. Sin 9 Fevt 17 Zilkade 1251	<i>Donanma-yı Hümayunda</i> Emmisi Hasan bin Ahmed. Sin 30
Hane 96 Çakıroğlu İsmail bin Osman. Sin 45	Oğlu Osman. Sin 5	Hane 97 Çakıroğlu Hamza bin Hamza. Sin 56	<i>Mansure</i> Oğlu Yakub. Sin 30	Diğer oğlu Yusuf. Sin 15	Hane 98 Çizmecioğlu Satılmış bin Halil. Sin 20	Oğlu Mehmed. Sin 2
Hane 99 Çobanoğlu Halil bin Abdullah. Sin 60 Fevt Selh-ı Muharrem 1250	Karındaşı Hasan bin Abdullah. Sin 50	Hane 100 Osmanoğlu Ali bin Halil. Sin 58	<i>Mansure</i> Oğlu Ahmed. Sin 35	Hane 101 Osmanoğlu Mehmed bin Halil. Sin 65	Oğlu Hasan. Sin 18	<i>Topçu</i> Diğer oğlu Halil. Sin 25
Diğer oğlu Huseyin. Sin 9	Diğer oğlu Yusuf. Sin 7	Hane 102 <i>Topal</i> Deliibrahimoğlu İbrahim bin Halil. Sin 40	<i>Nev-reside</i> Oğlu İsmail. Sin 8	Hane 103 Deliibrahimoğlu Ömer bin Abdullah. Sin 30	Hane 104 Kalenderoğlu Mehmed bin Ali. Sin 80	Oğlu Mehmed. Sin 40
Diğer oğlu Abdullah. Sin 30	Oğlu Huseyin. Tevellüd 27 Ramazan 1249	Torunu İbrahim bin Halil. Sin 10	Diğer torunu Hasan bin Halil. Sin 5	Diğer torunu Huseyin bin Halil. Sin 3	Diğer torunu Mehmed bin Halil. Sin 1	Diğer torunu Hamza bin Abdullah. Sin 1
Hane 105 Kalenderoğlu Mustafa bin Mustafa. Sin 20	Oğlu Huseyin. 4 aylık	Karındaşı yetim İsmail bin Mustafa. Sin 4	Hane 106 Kalenderoğlu Veli bin Huseyin. Sin 30	Oğlu Osman. Sin 4 Fevt 5 Rebiül-ahir 1251	Hane 107 Kalenderoğlu Huseyin bin Hasan. Sin 40	Oğlu Abdullah. Sin 20
<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Ahmed. Sin 8	Hane 108 Kalenderoğlu Halil bin Hasan. Sin 35	Oğlu Mehmed. Tevellüd 19 Muharrem 1257	Oğlu Ali. Tevellüd 5 Zilkade 1247	Hane 109 Kalenderoğlu Ali bin Süleyman. Sin 60	Oğlu Hasan. Sin 20	Oğlu İsmail. Tevellüd 9 Şaban 1247

Diğer oğlu Hüseyin. Sin 15	Diğer oğlu Davud. Sin 10	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu İbrahim. Sin 8	Diğer oğlu Mustafa. Sin 2	Hane 110 Kalenderoğlu Halil bin Süleyman. Sin 45	<i>Mansure</i> Oğlu Mustafa. Sin 20	Diğer oğlu Osman. Sin 10
Diğer oğlu Mehmed. Sin 6	Diğer oğlu Süleyman. Sin 3	Hane 111 <i>Mansure</i> Kalenderoğlu Yusuf bin Süleyman. Sin 20	Hane 112 Kalenderoğlu Kalender bin İbrahim. Sin 30	Oğlu Halil. Tevellüd 25 Muharrem 1251 Fevt 27 Muharrem 1252	Hane 113 <i>Mansure</i> Gemalmazoğlu Hüseyin bin Abdullah. Sin 20	Oğlu Musa. Tevellüd 5 Zilkade 1247
Karındaşı Hasan bin Abdi. Sin 15	Diğer Karındaşı yetim İbrahim bin Abdi. Sin 5	Hane 114 Kalenderoğlu yetim Salih bin Hamza. Sin 10	Hane 115 Kalenderoğlu İsmail bin İbrahim. Sin 25	Oğlu Ahmed. Tevellüd 9 Cemaziyel-evvel 1257	Karındaşı Osman bin İbrahim. Sin 50	<i>Mansure</i> Oğlu Ali. Sin 7 Fevt 4 Zilkade 1257
<i>Mansure</i> Diğer oğlu Mustafa. Sin 15	Diğer oğlu Hüseyin. Sin 4	Karındaşı Hasan bin Ömer. Sin 30 Fevt Zilhicce 1257	<i>Mansure</i> Diğer karındaşı Halil bin Ömer. Sin 10 Fevt 4 Zilkade 1251	Hane 116 Kalenderoğlu İbrahim bin Abbas. Sin 35	Oğlu Mehmed. Tevellüd 7 Zilhicce 1251	Oğlu Abbas. 2 aylık
Karındaşı Mustafa bin Abbas. Sin 28	Diğer karındaşı Hasan bin Abbas. Sin 22	Oğlu Ömer. Tevellüd Zilkade 1257	<i>Mansure</i> Diğer karındaşı Hüseyin bin Abbas. Sin 16 Fevt 30 Zilkade 1251	Diğer karındaşı İsmail bin Abbas. Sin 18	Diğer torunu Hasan bin Ahmed. Sin 6	Diğer torunu Ahmed. Sin 3
Hane 117 Kalenderoğlu Halil bin Ahmed. Sin 70	Karındaşı Hamza bin Ahmed. Sin 65	Oğlu Ahmed. Sin 35 Fevt 7 Ramazan 1251	Torunu Mehmed. Sin 7 Fevt 15 Ramazan 1251	Diğer torunu Kalender bin Ahmed. Sin 5	Hane 118 Hatiboğlu İsmail bin Hüseyin. Sin 35	Oğlu İsmail. Tevellüd 17 Şaban 1247
Oğlu Süleyman. Tevellüd 17 Şaban 1247	Oğlu Osman. Sin 7	Diğer oğlu Ömer. Sin 6	Karındaşı Cafer bin Hüseyin. Sin 25	Oğlu Mehmed. Tevellüd 5 Zilhicce 1249	Oğlu Ahmed. Tevellüd 9 Şaban 1247	Oğlu Hasan. Sin 3
Diğer oğlu Hüseyin. Sin 2	Diğer karındaşı Hasan bin Hüseyin. Sin 20	Oğlu Hüseyin. 1 aylık	Hane 119 Eyüboğlu Süleyman bin Süleyman. Sin 55	Oğlu Süleyman. Sin 30	Oğlu Mehmed. Tevellüd 5 Cemaziyel-ahir 1247	Hane 120 Kalenderoğlu Hacı Osman bin Hüseyin. Sin 80
Oğlu Hacı Hüseyin. Sin 50	Torunu Hasan bin Hüseyin. Sin 7	Diğer torunu Mehmed Ali bin Hüseyin. Sin 4	Diğer torunu Mustafa bin Hüseyin. 1 aylık	Hane 121 Hacıkalfaoğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 45	<i>Nev-reside</i> Oğlu İbrahim. Sin 8	Diğer oğlu Hüseyin. Sin 6
Diğer oğlu Hasan. Sin 4	Diğer oğlu Mustafa. Sin 2	Hane 122 Hacıkalfaoğlu Hüseyin bin Hüseyin. Sin 20	Oğlu Halil. Tevellüd 27 Ramazan 1251	Oğlu Hasan. 6 aylık	Hane 123 Eyüboğlu Süleyman bin Süleyman. Sin 55	Oğlu Süleyman. Sin 30
Oğlu Mehmed. Tevellüd 5 Şevval 1247	Hane 124 Eyüboğlu Ahmed bin İsmail. Sin 40	Oğlu Ahmed. Sin 2	Diğer oğlu Mehmed. Sin 1	Hane 125 <i>Sara'ıdır.</i> Eyüboğlu Osman bin İsmail. Sin 35	Hane 126 Eyüboğlu Veli bin Halil. Sin 25	Oğlu Veli. 6 aylık

Hane 127 <i>Yek-çeşm</i> Yahyaoglu Murad bin İsmail. Sin 60	Oğlu İsmail. Sin 25	Oğlu Satılmış. Tevellüd 5 Şevval 1251 Fevt 1252	<i>Yek-çeşm</i> Diğer oğlu Hüseyin. Sin 7	Diğer oğlu Yahya. Sin 5	Diğer oğlu Osman. Sin 3	Hane 128 İnceoğlu Ali bin İbrahim. Sin 60 Fevt 19 Şevval 1247
Oğlu Hasan. Sin 30	Diğer oğlu Süleyman. Sin 15	<i>Mansure</i> Diğer oğlu Mustafa. Sin 20	Torunu Hüseyin bin Hasan. Sin 4	Diğer torunu Osman bin Hasan. Sin 2	Hane 129 Ömeroğlu Abdullah bin Mehmed. Sin 70 Fevt 9 Zilkade 1247	Oğlu Halil. Sin 40
<i>Müsin</i> Diğer oğlu İbrahim. Sin 35	Hane 130 Ömeroğlu Osman bin Mehmed. Sin 65	Hane 131 <i>Yek-çeşm</i> Ömeroğlu Ahmed bin Hüseyin. Sin 60	Oğlu Ali. Sin 25	Hane 132 <i>Âma</i> Ömeroğlu İbrahim bin İsmail. Sin 80	Torunu yetim Hamza bin Ali. Sin 6	Hane 133 Ömeroğlu Halil bin Ömer. Sin 50
Oğlu Emin. Sin 14	Hane 134 Tahtabaşoğlu Mustafa bin Hasan. Sin 40	Oğlu Ahmed. Tevellüd 15 Ramazan 1251	Karındaşı oğlu yetim İbrahim bin Selim. Sin 6	Hane 135 Musabeyoğlu Halil bin Musa. Sin 60	Oğlu İbrahim. Sin 40	Diğer oğlu Ahmed. Sin 35
Diğer oğlu Mehmed. Sin 30	Diğer oğlu Musa. Sin 25	Torunu Salih bin İbrahim. Sin 10	Diğer torunu Arif bin İbrahim. Sin 5	Diğer torunu Mahmud bin Ahmed. Sin 5	Diğer torunu Emin bin Ahmed. Sin 3	Diğer torunu Mustafa bin Ahmed. Sin 2
Diğer torunu Mehmed bin Hamza. 1 aylık	Hane 136 Musabeyoğlu Mustafa bin Ali. Sin 50	Karındaşı İsmail bin Ali. Sin 40	<i>Mansure</i> Oğlu Hüseyin. Sin 15 Fevt 5 Cemaziyel-evvel 1249	Diğer oğlu Halil. Sin 10	Hane 137 Karanlıkoğlu Halil bin Feyzullah. Sin 50	Oğlu Mehmed. Sin 12
<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Durmuş. Sin 9	Oğlu Ömer. Tevellüd 5 Cemaziyel-ahir 1248	Diğer oğlu Ahmed. Sin 7 Tevellüd 1251	Diğer oğlu İsmail. Sin 5	Hane 138 <i>Alil</i> Karanlıkoğlu İbrahim bin Feyzullah. Sin 30 Fevt 7 Safer 1250	Karındaşı Osman bin Feyzullah. Sin 28	Oğlu Mehmed. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249
Oğlu Ahmed. Tevellüd 15 Muharrem 1248	Oğlu Osman. 5 aylık	Hane 139 Boduçoğlu Hüseyin bin Hasan. Sin 55	Karındaşı Halil bin Hasan. Sin 45	Hane 140 Boduçoğlu Hasan bin Hasan. Sin 30	<i>Mansure</i> Karındaşı Hasan bin Ahmed. Sin 35	Hane 141 Ferhadoglu Osman bin Hasan. Sin 30
Oğlu Abdullah. Sin 13	Diğer oğlu Halil. Sin 7	Diğer oğlu Mehmed. Sin 4	Hane 142 Ferhadoglu Durmuş bin Hüseyin. Sin 30	Oğlu Hüseyin. Tevellüd 13 Safer 1247	Oğlu Durmuş. Sin 5	Hane 143 Ferhadoglu Derviş Mustafa bin Salih. Sin 60
Hane 144 Boduçoğlu Ahmed bin Ali. Sin 50	Hane 145 Hızarcıoğlu Abdullah bin Hüseyin. Sin 60	Oğlu Hasan. Sin 35	Oğlu Ahmed. Tevellüd 5 Cemaziyel-ahir 1248	Torunu Hasan bin Hasan. Sin 5	Hane 146 <i>Yek- çeşm</i> Hızarcıoğlu Mehmed bin Hüseyin. Sin 70 Fevt Cemaziyel-ahir 1250	Oğlu Ali. Sin 45 Fevt 7 Zilkade 1251

Diğer oğlu Halil. Sin 30	Torunu Receb bin Ali. Sin 2	Hane 147 <i>Alil</i> Hızarcıoğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 60 Fevt 1250	Oğlu İslam. Sin 25	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Hamza. Sin 8	Hane 148 Hızarcıoğlu Ahmed bin Ali. Sin 50	Oğlu Murad. Sin 12
Oğlu Hasan bin Murad. Tevellüd 9 Cemaziyel-ahir 1252	Diğer oğlu Hüseyin bin Murad.	Diğer oğlu Ali. Sin 2 Fevt 5 Rebiül-ahir 1251	Diğer oğlu Salih. Sin 5	Hane 149 Cerrahoğlu Hüseyin bin Ahmed. Sin 70 Fevt 9 Safer 1250	Oğlu Ahmed. Sin 7	Diğer oğlu Mehmed. Sin 2
Hane 150 Alioğlu Halil bin Hasan. Sin 60 Fevt 13 Safer 1247	Oğlu Musa. Sin 6	Veled-i maneviyyesi İbrahim bin Halil. Fevt 17 Cemaziyel-evvel 1252	Oğlu Veli. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249	İnce Mehmed bin Mehmed. Sin 55 Reft: Asitane 7 Cemaziyel-ahir 1250	Oğlu Mahmud. Sin 12	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Mehmed. Reft: Asakir-i Mansure 7 Ramazan 1250
<i>Müsin</i> Karındaşı oğlu Hüseyin bin Nureddin. Sin 38	Oğlu Hasan. 1 aylık	Hane 151 Bekiroğlu Mehmed bin Salih. Sin 56	Oğlu Hasan. Sin 36	Oğlu Mustafa bin Beyoğlu Memiş Hüseyin. Tevellüd 7 Muharrem 1252	Torunu Ali bin Hüseyin. Sin 3	Hane 152 <i>Müsin</i> İmamoğlu İbrahim bin Mehmed. Sin 35
<i>Nev-reside</i> Oğlu Mehmed. Sin 8	Diğer oğlu İbrahim. Sin 6	Diğer oğlu Emin. Sin 3	Diğer oğlu Halil. Sin 2	Diğer oğlu Ahmed. Sin 1	Hane 153 Seyyidahmedoğlu Veli bin Ahmed. Sin 40	Oğlu İsmail. Sin 18
Diğer oğlu Ali. Sin 5	Hane 154 Hocaoğlu Hasan bin Ali. Sin 70	Oğlu İbrahim. Sin 40	Oğlu Veli. Tevellüd 29 Şevval 1251	Oğlu Mehmed. Tevellüd 21 Muharrem 1253	Diğer oğlu Ahmed. Sin 30	Oğlu Mehmed. Tevellüd 7 Zilhicce 1247
<i>Topal</i> Diğer oğlu İsmail. Sin 25	<i>Mansure</i> Torunu Mustafa bin İbrahim. Sin 15	Diğer Torunu Ali bin İbrahim. Sin 4	Diğer torunu Osman bin İbrahim. Sin 2	Diğer torunu Nureddin bin Ahmed. Sin 4	Hane 155 Hocaoğlu Hüseyin bin Ali. Sin 35	Oğlu Hüseyin bin Ali. Sin 35
Oğlu Hüseyin. Sin 4	Hane 156 Hocaoğlu Mehmed bin Veli. Sin 40 Fevt 9 Zilhicce 1251	Oğlu Osman. Sin 4	Diğer oğlu Mehmed. Sin 1	Hane 157 Kadıbaşoğlu Hamza bin Mehmed. Sin 34	Oğlu Davud. Tevellüd 3 Zilhicce 1247	Oğlu Cafer. Tevellüd 5 Cemaziyel-ahir 1248
Oğlu Emin. Sin 4	Hane 158 Arifoğlu Ahmed bin Hasan. Sin 40	Oğlu Ahmed. Tevellüd 15 Safer 1247	Oğlu Mehmed. Sin 18 Fevt 15 Cemaziyel-ahir 1248	Oğlu Hasan. Tevellüd 3 Şaban 1248	Diğer oğlu Ahmed. Sin 1	Hane 159 Seyyidoğlu Hasan bin Ali. Sin 20
Oğlu Mehmed. Tevellüd 15 Ramazan 1248	Oğlu Memiş. Sin 3	Diğer oğlu Ali. Sin 1 Fevt 15 Zilhicce 1250	Diğer oğlu Ahmed. 2 aylık	Hane 160 Seyyidahmedoğlu Ahmed bin Süleyman. Sin 60	Oğlu Hamza. Sin 5	Hane 161 Alioğlu Ali bin Ali. Sin 70

Oğlu Hamid. Sin 48	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Ahmed. Sin 8	Diğer oğlu Mehmed. Sin 5	Diğer torunu Halil bin Hamid. Sin 6	Diğer torunu Hüseyin bin Hamid. Sin 4	Hane 162 Alioğlu Osman bin Nurullah. Sin 20	<i>Mecnun</i> Emmisi Abdullah bin Hasan. Sin 50
Hane 163 Alioğlu Musa bin Salih. Sin 55	Oğlu Hamza. Sin 33	Oğlu Emin. Tevellüd 7 Zilkade 1247 Fevt 2 Zilhicce 1249	Torunu Osman bin Hamza. Sin 2	Hane 164 Alioğlu Kadir bin Salih. Sin 60	<i>İmam</i> Oğlu İsmail. Sin 35	Diğer oğlu Mehmed. Sin 6
Torunu Mustafa bin İsmail. Sin 3	Hane 165 Hacıbrahimoğlu Ömer bin Abdullah. Sin 80	Oğlu Hasan. Sin 25	<i>Ayan</i> Diğer oğlu Kalender. Sin 50	Torunu Ömer bin Kalender. Sin 4	Diğer torunu Osman bin Kalender. Sin 3	Diğer torunu Abdullah bin Kalender. Sin 1
Hane 166 Kelibrahimoğlu Halil bin İbrahim. Sin 80 Fevt 5 Safer 1247	<i>Topal</i> Oğlu İbrahim. Sin 25	Hane 167 Tavukçuoğlu İbrahim bin Hüseyin. Sin 45	Oğlu Hüseyin. Sin 5	Diğer oğlu Ahmed. Sin 18 Reft: Mansure 5 Rebiül-ahir 1251	Hane 168 Bozoğlu Halil bin Veli. Sin 50	Oğlu Ömer. Sin 4
Hane 169 Bozoğlu Kadir bin Veli. Sin 40	Oğlu Ahmed. Sin 30	Oğlu İsmail. Tevellüd 5 Rebiül-ahir 1249	Diğer oğlu Veli. Sin 20	Diğer oğlu Hüseyin. Sin 4 Reft: Mansure 5 Rebiül-ahir 1252	Hane 170 <i>Mansure</i> Kamidoğlu Halil bin Halil. Sin 14	Hane 171 Süleymançebioğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 60 Fevt 5 Safer 1252
Oğlu Ali. Tevellüd 7 Zilhicce 1249	Oğlu Mehmed. Sin 15	Diğer oğlu Ömer. Sin 10	Hane 172 <i>Mansure</i> Keçibaşoğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 16	Karındaşı Ahmed bin Hüseyin. Sin 10	Diğer karındaşı Emin bin Ali. Sin 50	Oğlu Hasan. Sin 4
Hane 173 Velibeyoğlu Mehmed bin Ahmed. Sin 12	Karındaşı yetim Süleyman bin Ahmed. Sin 6	Hane 174 İbrahimbeyoğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 55	Oğlu Mehmed. Tevellüd 11 Şaban 1247	Oğlu Hüseyin. Sin 14	Diğer oğlu Hasan. Sin 9	Hane 175 Tavukçuoğlu Ahmed bin Ahmed. Sin 20
Hane 176 Veyisoğlu İsmail bin Feyzullah. Sin 25	Oğlu Yakub. Tevellüd 15 Zilkade 1247	Hane 177 Dalyanoğlu Mustafa bin Mustafa. Sin 50	Oğlu Mustafa. Tevellüd 5 Muharrem 1248	Hafiz İsmail bin İbrahim. Sin 30 Amed-Asitane 5 1248 Reft: 1249		

EK-5: Tefen Kazası 1830 Tarihli 0727 Numaralı Nüfus Defteri

267

The image shows a two-page spread of a handwritten musical manuscript. The left page is numbered '267' in the upper left corner. The right page is numbered '268' in the upper right corner. Each page contains ten horizontal staves of musical notation. The notation is written in black ink and includes various symbols, lines, and characters, possibly representing a specific musical system or notation. The manuscript is heavily annotated with red ink, including small marks, lines, and characters scattered throughout the staves. The paper is aged and yellowed. At the bottom center of the image, there is a small black box containing the text 'NFS.d.00727'.

269

T.C. BASBAKANLIK GENELI KİTAP VE DAFNE BAKANLIĞI BOH ©

The manuscript is a handwritten musical score on two pages. The left page is numbered '269' at the top. The right page has a faint number '104' at the top right. The music is written on multiple staves, with black ink for the notes and red ink for annotations and corrections. The notation includes various rhythmic values and melodic lines. The pages are aged and show some staining.

T.C. BASINCAKLIK GENELI ARSIVI DARE BASINCLIGI BOM-0

271

The image shows two pages of a handwritten musical manuscript. The notation is written on five-line staves. The text is in Arabic script, with some words appearing to be "استغفر الله" (I seek forgiveness from Allah) and "اللهم صل على محمد" (O Allah, bless Muhammad). The manuscript is heavily annotated with red ink, including underlines, arrows, and small numbers (e.g., 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100). There are also some larger red markings and a vertical line drawn through the text in the lower middle section of the left page. The paper is aged and yellowed.

273

The manuscript consists of two pages of handwritten musical notation. The left page is numbered '273' at the top. Both pages contain approximately eight staves of music. The notation is written in black ink, with significant use of red ink for corrections, annotations, and markings. Some staves have large red 'X' marks or other symbols indicating corrections or deletions. The handwriting is in a cursive style, and the paper shows signs of age, including yellowing and some staining.

T.C. BAKANLIK KÜTÜPHANESİ VE DİJİTALİZASYON BİRİMİ

275

The image shows a handwritten musical manuscript spread across two pages, numbered 275. The manuscript is written in black ink on aged, yellowish paper. It consists of multiple staves of music, each containing various notations such as notes, rests, and clefs. Red ink is used extensively for annotations, corrections, and markings throughout the score. The manuscript is organized into several systems, with each system containing multiple staves. The handwriting is clear and legible, and the overall appearance is that of a well-used and carefully documented musical score.

Handwritten musical notation on two pages, featuring staves with notes and red annotations. The notation is written in a style characteristic of early manuscript notation, possibly for a lute or similar stringed instrument. The left page is numbered '277' at the top. The right page contains several lines of text in Arabic script interspersed with the musical notation, likely representing lyrics or performance instructions. The manuscript shows signs of age, including some staining and ink bleed-through.

279

The image shows two pages of a handwritten manuscript, numbered 279 and 280. The notation is written on horizontal lines and consists of various symbols, including dots, lines, and arrows, in black and red ink. The notation is organized into several rows on each page. There are some annotations in red ink, including the word "TAK" at the top left of page 279 and "T." at the top right of page 280. The manuscript is identified by the number "279" at the top left of the first page and "NFS.d.00727" at the bottom center of the image.

281

The image shows two pages of a handwritten musical manuscript. The left page is numbered '281' at the top. Both pages contain several lines of musical notation on staves. The notation includes notes, stems, and beams, with some parts crossed out or annotated in red ink. The right page has a red '4' in the top right corner. The manuscript is written in a style characteristic of Ottoman or early modern Turkish music notation.

**EK-6: 1844 Tarihli 0798 Numaralı Bolu Eyaleti Viranşehir Sancağı Tefen Kazası
Müslim Nüfus Defteri Transkripsiyon**

DERE DİVANI						
Uzun Ahmed Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Ömerçelebioğlu Orta boylu kara sakallı Osman bin Ali. Sin 55	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Osman. Sin 33	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Ali bin Osman. Sin 20	Diğer oğlu Osman bin Osman. Sin 7	Diğer oğlu Ömer bin Osman. Sin 5	Oğlu Osman bin Osman. Sin 1	Oğlu Şakir bin Mehmed. Sin 1
Hane 2 Uzunahmedoğlu Orta boylu kır sakallı Hasan bin Hasan. Sin 60	Hane 3 Uzunahmedoğlu Orta boylu kır sakallı Mehmed bin Halil. Sin 65	Karındaşı orta boylu kır sakallı Ahmed bin Halil. Sin 75	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Abdullah bin Halil. Sin 50	<i>Mefkud</i> Diğer karındaşı uzun boylu kara sakallı Osman bin Halil. Sin 40	Hane 4 Ziroğlu Yetim Halil bin Halil. Sin 8	Oğlu Halil bin Halil. Tevellüd 1278
Hane 5 <i>Kolsuz</i> Ziroğlu Kısa boylu kara sakallı Hüseyin bin Hasan. Sin 50	Oğlu şabb-ı emred Süleyman bin Hüseyin. Sin 12	Hane 6 <i>Muallim</i> Ziroğlu Kısa boylu kır sakallı Mustafa bin Halil. Sin 59	Oğlu Halil bin Mustafa. Sin 3	Hane 7 Batnukoğlu Uzun boylu kumral sakallı Mehmed bin Mehmed. Sin 45	Oğlu Musa bin Mehmed. Sin 9	Diğer oğlu Hüseyin bin Mehmed. Sin 2
Hane 8 <i>Amel-mande</i> Batnukoğlu Kısa boylu ak sakallı Osman bin Mehmed. Sin 75	Oğlu Mehmed bin Osman. Tevellüd 1276	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mustafa bin Osman. Sin 25	Torunu Osman bin Mustafa. Sin 4	Hane 9 <i>Amele</i> Batnukoğlu Orta boylu kır sakallı İsmail bin Ali. Sin 52	Oğlu Ali bin Mehmed. Tevellüd 1276	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Ahmed bin İsmail. Sin 25
Torunu Mehmed bin Ahmed. Sin 5	Hane 10 <i>Rençber</i> Batlakoğlu Orta boylu ter bıyıklı Ali bin Veli. Sin 25	Karındaşı İbrahim bin Veli. Sin 8	Oğlu Hasan bin Ali. Sin 1	Hane 11 <i>Rençber</i> Narinoğlu Orta boylu sarı sakallı Veli bin Ali. Sin 46	Oğlu Durmuş bin Veli. Sin 3	<i>Nizamiye</i> Karındaşı oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Hasan. Sin 20
Hane 12 <i>Nizamiye</i> Anbarcioğlu Orta boylu kara bıyıklı Ömer bin Salih. Sin 35	<i>Rençber</i> Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ahmed bin Salih. Sin 23	Diğer karındaşı şabb-ı emred Süleyman bin Salih. Sin 12				
Şeyhler Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Ramazanoğlu Uzun boylu kır sakallı İsmail bin Veli. Sin 70	<i>Rençber</i> Çukadaroğlu Uzun boylu kara sakallı Osman bin Mehmed. Sin 55	Hane 2 Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Osman bin Osman. Sin 28	<i>Rençber</i> Diğer oğlu orta boylu kara bıyıklı Halil bin Osman. Sin 25	Torunu Mehmed bin Osman. Sin 2	Oğlu Mehmed bin Mehmed. Tevellüd 1261	Hane 3 <i>Rençber</i> Kirlioğlu kısa boylu kara sakallı Hacı Ali bin Hüseyin. Sin 55
Oğlu Ramazan bin Hacı Ali. Sin 9	Diğer oğlu Mustafa bin Hacı Ali. Sin 3	Hane 4 <i>Amel-mande</i> Kirlioğlu kısa boylu ak sakallı Osman bin Hüseyin. Sin 80	<i>Rençber</i> Oğlu Uzun boylu kara bıyıklı Memiş bin Osman. Sin 40	Torunu Mehmed bin Osman. Sin 2	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu uzun boylu Kara bıyıklı İbrahim bin Osman. Sin 28	<i>Nizamiye</i> Torunu orta boylu şabb-ı emred Hüseyin bin Memiş. Sin 18
Diğer torunu Hasan bin Memiş. Sin 8	Oğlu Hasan bin Hüseyin. Tevellüd 1278	Hane 5 <i>Amel-mande</i> Kirlioğlu	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı	Oğlu Hasan bin Hasan. Sin 1	Hane 6 <i>Rençber</i> Sarioğlu	Oğlu İbrahim bin İbrahim. Sin 4

		Kısa boylu ak sakallı Hasan bin Hüseyin. Sin 85	Hasan bin Hasan. Sin 25		Uzun boylu kara bıyıklı İbrahim bin İsmail. Sin 35	
Diğer oğlu Hüseyin bin İbrahim. Sin 2	Diğer oğlu İsmail bin İbrahim. Sin 1	Hane 7 <i>Amele-Çolak Sarioğlu</i> Orta boylu ter bıyıklı Hasan bin Hasan. Sin 16	Hane 8 <i>Amele Ramazanoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Mehmed bin Veli. Sin 55	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Mehmed. Sin 28	Hane 9 <i>Rençber Ramazanoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Ali bin Veli. Sin 70	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu ter bıyıklı Satılmış bin Ali. Sin 20
Diğer oğlu Süleyman bin Ali. Sin 12	Diğer oğlu Receb bin Ali. Sin 8					
Süleyman Çelebi Karyesi						
Hane 1 Osmancıoğlu Uzun boylu şabb-ı emred Nuri bin Ahmed. Sin 16	Karındaşı Ali bin Ahmed. Sin 10	Diğer karındaşı Ahmed bin Ahmed. Sin 4	Hane 2 <i>Rençber Osmancıoğlu</i> orta boylu kara sakallı Hamza bin Osman. Sin 50	Oğlu Ahmed bin Hamza. Tevellüd 1276	Oğlu Hamza bin Hamza. Sin 11	Oğlu Şakir bin Hamza. Sin 1
Diğeri Mustafa bin Hamza Sin 1 Tevellüd. 1271 Fevt 1274	Hane 3 <i>Rençber Süleyman çelebioğlu</i> Uzun boylu kara sakallı Abdullah bin Hasan. Sin 40	Oğlu şabb-ı emred Osman bin Abdullah. Sin 12	Diğer oğlu Ali bin Abdullah. 5 aylık	Oğlu İslam. Tevellüd 1262 Fevt 1278	Hane-4 <i>Rençber Süleyman çelebioğlu</i> Uzun boylu kara bıyıklı Mustafa bin Hasan. Sin 36	Hane5 <i>Rençber Ömercioğlu</i> Orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Ahmed. Sin 20
Karındaşı Ahmed bin Ahmed. Sin 3	Hane 6 <i>Rençber Süleyman çelebioğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Halil. Sin 35	Oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 8	Diğer oğlu Halil bin Mehmed. Sin 6	Diğer oğlu İbrahim bin Mehmed. Sin 5	Karındaşı Osman bin Halil. Sin 9	Oğlu Veli bin Osman. Tevellüd 1276
Hane 7 <i>Rençber Nasufoğlu</i> Orta boylu kara sakallı Hüseyin bin Mustafa. Sin 45	Oğlu Hasan bin Hüseyin. Sin 10	Diğer oğlu Ömer bin Hüseyin. Sin 8	Diğer oğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 4	Hane 8 <i>Rençber Süleyman çelebioğlu</i> Orta boylu köse sakallı İsmail bin Feyzullah. Sin 38	Oğlu Ahmed bin İsmail. Sin 9	Diğeri Abdülaziz bin Ahmed. Tevellüd 1272 Fevt 1274
Hane 9 Menzilcioğlu Yetim Ömer bin Ömer. Sin 6	Karındaşı Mehmed bin Ömer. Sin 5	Diğer karındaşı Ahmed bin Ömer. Sin 3				
Çekenez Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber Boduroğlu</i> Uzun boylu kara sakallı Nuri bin Halil. Sin 40	Oğlu Ahmed bin Nuri. 6 aylık	<i>Amel-mande</i> Emmisi orta boylu ak sakallı Nuri bin Osman. Sin 70	<i>Dersaadet Ordusu'nda.</i> Oğlu orta boylu Ter bıyıklı Mustafa bin Nuri. Sin 21	<i>Yek-çesm</i> Diğer oğlu kısa boylu şabb-ı emred Osman bin Nuri. Sin 15	Diğer oğlu Receb bin Nuri. Sin 8	Diğer oğlu Mehmed bin Nuri. Sin 5
Oğlu Ahmed bin Mustafa.	Oğlu Nuri bin Mustafa. Sin 1	Hane 2 <i>Rençber Ahmedoğlu</i>	<i>Nizamiye</i> Oğlu Uzun boylu	Diğer oğlu İsmail bin	Diğer oğlu Eyüb bin	Hane 3 <i>Amel-mande</i>

Tevellüd 1278		Uzun boylu kır sakallı Hasan bin İbrahim. Sin 70	kara bıyıklı Mustafa bin Hasan. Sin 25	Hasan. Sin 12	Hasan. Sin 10	Yolcu oğlu Orta boylu ak sakallı Halil bin Ahmed. Sin 90
<i>Yek-çeşm</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Satılmış bin Halil. Sin 35	Torunu Halil bin Satılmış. Sin 5	Diğer torunu İbrahim bin Satılmış. Sin 2	Diğer torunu Osman bin Satılmış. Sin 1	Hane 4 <i>Rençber</i> Boduroğlu Uzun boylu köse sakallı Mehmed bin İbrahim. Sin 60	Oğlu orta boylu şabb-ı emred Veyis bin Mehmed. Sin 16	Diğer oğlu İsmail bin Mehmed. Sin 2
Oğlu Osman bin Mehmed. Tevellüd 1263	Hane 5 <i>Nizamiye</i> Boduroğlu Uzun boylu kara bıyıklı İsmail bin Ahmed. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Emmisi oğlu Orta boylu ter bıyıklı İsmail bin İsmail. Sin 25	<i>Rençber</i> Diğer emmisi oğlu Orta boylu ter bıyıklı Ali bin İsmail. Sin 22	Diğer emmisi oğlu Hüseyin bin İsmail. Sin 8	Hane 6 <i>Amel-mande</i> Aksakal oğlu Uzun boylu ak sakallı Hasan bin Ahmed. Sin 72	<i>Rençber</i> Oğlu Orta boylu kumral sakallı Ahmed bin Hasan. Sin 50
<i>Nizamiye, Alil</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı İbrahim bin Hasan. Sin 22	Torunu Hasan bin Ahmed. Sin 16	<i>İhraç</i> Diğer torunu Mehmed bin Ahmed. Sin 10	Diğer torunu Halil bin Ahmed. 6 aylık	Diğer torunu Mustafa bin Halil. Sin 7	Oğlu Ahmed. Tevellüd 1261	Oğlu Osman bin İbrahim. Fevt 1276
Hane7 <i>Rençber</i> Aksakaloğlu Orta boylu sarı bıyıklı İsmail bin Mehmed. Sin 37	Oğlu Mehmed bin İsmail. Sin 9	Diğer oğlu Mustafa bin İsmail. Sin 4	Hane 8 <i>Rençber</i> Suhteoğlu Orta boylu sarı sakallı İbrahim bin Hasan. Sin 58	<i>Gemi neccarı Rumeli'de</i> Oğlu orta boylu Kara bıyıklı Mustafa bin İbrahim. Sin 28	Diğer oğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 7	<i>Nizamiye</i> Veled-i maneviyyesi orta boylu şabb-ı emred Aksakal oğlu Ali bin Veli. Sin 18
Hane 9 <i>Rençber</i> Dalyanoğlu Uzun boylu kır sakallı Mustafa bin Mustafa. Sin 60	Aksakaloğlu İsmail bin Hüseyin. Sin 8	Hane 10 <i>Amele, Alil</i> Buruşukoğlu Orta boylu sarı bıyıklı İbrahim bin Halil. Sin 40	Oğlu Ahmed bin İbrahim. Sin 7	Diğer oğlu Şakir bin İbrahim. Sin 3	Oğlu Hurşid. Sin 1	Oğlu Halil. Sin 1
Hane 11 <i>Rençber</i> Çizmecioğlu Orta boylu köse sakallı Satılmış bin Halil. Sin 50	Oğlu Mehmed bin Satılmış. Sin 12	Diğer oğlu Emin bin Satılmış. Sin 1	Hane 12 <i>Rençber</i> Tülübaşoğlu Uzun boylu kara bıyıklı Hasan bin İsmail. Sin 35	Oğlu Ömer bin İsmail. Sin 3	Diğer oğlu Eyüb bin İsmail. 6 aylık	<i>Nizamiye</i> Karındaşı orta boylu Yusuf bin İsmail. Sin 18
Diğer karındaşı orta boylu şabb-ı emred Yakub bin İsmail. Sin 16	Hane 13 <i>Amel-mande</i> Tülübaşoğlu Orta boylu ak sakallı Ali bin Osman. Sin 70	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Ali. Sin 25	Diğer oğlu Ahmed bin Ali. Sin 9	Tülübaşoğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 1	Hane 14 <i>Amel-mande</i> Dalyanoğlu Uzun boylu ak sakallı Abdullah bin Halil. Sin 75	<i>Nizamiye</i> Torunu Orta boylu şabb-ı emred Halil bin İbrahim. Sin 18
Diğer torunu	Hane 15 <i>Rençber</i>	<i>Amele</i>	Oğlu Samet.	Oğlu	Hane 16	Oğlu Selim

Osman bin İbrahim. Sin 12	Bardakçoğlu Orta boylu kır sakallı İbrahim bin Mehmed. Sin 50	Karındaşı oğlu orta boylu sarı bıyıklı Osman bin Mehmed. Sin 30	Tevellüd 1261	Satılmış bin Osman. Tevellüd 1274 Fevt 1278	<i>Amele Arabacıoğlu</i> Kısa boylu ter bıyıklı Mehmed bin Hüseyin. Sin 18	bin Mehmed. Sin 1
Karındaşı Ali bin Hasan. Sin 10	Diğer karındaşı Hüseyin bin Hüseyin. Sin 6	Hane 17 Amele Karabacakoğlu Uzun boylu kır sakallı İsmail bin Ömer. Sin 65	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hüseyin bin İsmail. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Halil bin İsmail. Sin 25	Diğer oğlu Hüseyin bin İsmail. Sin 8	Hane18 <i>Amel-mande Karaveli oğlu</i> Orta boylu ak sakallı İsmail bin Ömer. Sin 80
<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu ter bıyıklı Mustafa bin İsmail. Sin 28	Diğer oğlu uzun boylu kara bıyıklı İbrahim bin İsmail. Sin 25	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyin bin İsmail. Sin 20	Torunu Mustafa bin İbrahim. Sin 2	Oğlu Veli bin Hüseyin. Tevellüd 1275	Oğlu İsmail bin Hüseyin. Tevellüd 1278	
Ali Usta Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber Aliustaoğlu</i> Uzun boylu kumral bıyıklı İbrahim bin Habib. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Habib. Sin 20	Karındaşı oğlu Orta boylu ter bıyıklı Ömer bin Mustafa. Sin 20	Hane 2 <i>Rençber Küçükoğlu</i> Kısa boylu ak sakallı Ali bin Ömer. Sin 70	Karındaşı oğlu Uzun boylu kara bıyıklı Ahmed bin Hasan. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Diğer karındaşı oğlu orta boylu ter bıyıklı Kadir bin Hasan. Sin 22	Diğer karındaşı oğlu orta boylu ter bıyıklı Abdullah bin Hasan. Sin 18
Oğlu Mehmed. Tevellüd 1262	Karındaş oğlunun da oğlu Osman bin Ahmed. Sin 5	Karındaş oğlunun da oğlu İsmail bin Ahmed. Sin 2	Hane 3 <i>Rençber Aliustaoğlu</i> Uzun boylu kır sakallı Mehmed bin Durmuş. Sin 45	Oğlu Osman bin Mehmed. Sin 10	Oğlu Mustafa bin Mehmed. 6 aylık	Hane 4 <i>Rençber Kamidoğlu</i> Uzun boylu ak sakallı Ali bin İbrahim. Sin 60
<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu ter bıyıklı İsmail bin Ali. Sin 25	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Ali. Sin 20	Diğer oğlu Mustafa bin Ali. Sin 11	Diğer oğlu Hasan bin Ali. Sin 9	Diğer oğlu Veyis bin Ali. Sin 8	Hane 5 <i>Rençber Tavukçu oğlu</i> Orta boylu ak sakallı Veli bin Veli. Sin 40	Oğlu Hüseyin bin Ali. Sin 8
Karındaşı Orta boylu ter bıyıklı Süleyman bin Veli. Sin 23	Karındaşı oğlu Satılmış bin Veli. Sin 15	Diğer karındaşı oğlu Ahmed bin Veli. Sin 7				
Kethüda Oğlu Karyesi						
Hane1 <i>Rençber Tavukçuoğlu</i> Uzun boylu kumral sakallı İbrahim bin Hüseyin. Sin 50	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Ahmed bin İbrahim. Sin 26	Diğer oğlu orta boylu Hüseyin bin İbrahim. Sin 22	Hane 2 <i>Rençber Tülüoğlu</i> Orta boylu ak sakallı Ahmed bin Feyzullah. Sin 60	Hane 3 <i>Rençber, Amel-mande Kethüdaoğlu</i> Uzun boylu ak sakallı İbrahim bin	<i>Rençber</i> Oğlu orta boylu kır sakallı Hüseyin bin İbrahim.	<i>Rençber</i> Diğer oğlu uzun boylu kara sakallı Mehmed bin İbrahim. Sin 40

				Mehmed. Sin 90	Sin 45	
<i>Topal</i> Torunu orta boylu ter bıyıklı Süleyman bin Mehmed. Sin 22	<i>Talebe</i> Diğer torunu Osman bin Mehmed. Sin 11	Diğer torunu İbrahim bin Mehmed. Sin 7	Diğer torununun da torunu Mustafa bin Süleyman. Sin 3	Diğer torununun da torunu Mehmed bin Süleyman. 6 aylık	Hane 4 <i>Rençber</i> Kethüdaoğ lu Orta boylu ak sakallı Hasan bin Mehmed. Sin 65	<i>Rençber</i> Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Ömer bin Hasan. Sin 30
<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu sarı bıyıklı Emin bin Hasan. Sin 28	Torunu Ahmed bin Ömer. Sin 10	Diğer torunu Hasan bin Ömer. Sin 2	Mecruh Diğer torunu Selim bin Emin. Sin 7	Oğlu Ömer bin Ahmed. Sin 1	Oğlu Mehmed bin Ahmed. Sin 1	Oğlu Mehmed bin Emin. Sin 3
Oğlu Mehmed bin Ahmed. Sin 1	Hane 5 <i>Rençber</i> Kethüdaoğlu Uzun kumral bıyıklı Mustafa bin İsmail. Sin 45	<i>Talebe</i> Oğlu şabb-ı emred Mehmed bin Mustafa. Sin 13	Diğer oğlu Ahmed bin Mustafa. Sin 9	Diğer oğlu Hürşid bin Mustafa. Sin 6	Oğlu Mustafa bin Mustafa. Sin 1	Hane 6 Kethüdaoğl u Orta boylu kır sakallı Ali bin İsmail. Sin 50
Oğlu İsmail bin Ali. Sin 12	Diğer oğlu Halil bin Ali. Sin 10					
Saraçlar Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Çakıroğlu Orta boylu ak sakallı Abdullah bin Ali. Sin 70	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Davud bin Abdullah. Sin 22	Hane 2 <i>Rençber</i> Çakıroğlu Orta boylu ak sakallı İsmail bin Osman. Sin 59	Hane 3 <i>Rençber</i> Çakıroğlu Orta boylu kara sakallı Hasan bin Ahmed. Sin 40	Oğlu şabb-ı emred Osman bin Hasan. Sin 15	Diğer oğlu Osman bin Hasan. Sin 4	Hane 4 <i>Rençber</i> Çakıroğlu Yakub bin Hamza. Sin 30
Oğlu Mikdas bin Yakub. Sin 7	Karındaşı oğlu Receb bin Yusuf. Sin 8	Hane 5 <i>Rençber</i> Çakıroğlu Orta boylu ak sakallı Bekir bin Cafer. Sin 81	<i>Ticaret Dersaadette.</i> Çakıroğlu Uzun boylu sarı bıyıklı Yakub bin Bekir. Sin 35	Hane 6 <i>Rençber</i> Osmanoğlu Orta boylu ak sakallı Ali bin Halil. Sin 60	<i>Rençber</i> Oğlu orta boylu kara sakallı Ahmed bin Ali. Sin 40	Hane 7 <i>Rençber</i> Osmanoğlu Orta boylu ak sakallı Mehmed bin Ali. Sin 75
<i>Dersaadette saray-ı hümayunda.</i> Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Hasan bin Mehmed. Sin 26	Hane 8 <i>Rençber</i> Çobanoğlu Orta boylu sarı sakallı Veli bin Osman. Sin 40	Hane 9 <i>Rençber</i> Deliibrahimoğl u Orta boylu kır sakallı İbrahim bin Halil. Sin 50	<i>Nizamiye</i> Damadı Orta boylu kara bıyıklı İsmail bin Mehmed. Sin 28	Hane 10 <i>Rençber</i> Tavukçuoğlu Uzun boylu kırca sakallı Hasan bin Mustafa. Sin 55 Fevt 1263	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Ali bin Hasan. Sin 30	Diğer oğlu şabb-ı emred Ali bin Hasan. Sin 15
Hane 11 Tavukçuoğlu Orta boylu kara bıyıklı Ahmed bin Ahmed. Sin 25	Hane 12 <i>Nizamiye</i> Malakçuoğlu Orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Hüseyin. Sin 18					
AHMEDLER DİVANI						
Gaziler Karyesi						

Hane 1 <i>Muhtar-ı sani</i> Karanlıkoğlu Uzun boylu ak sakallı Halil bin Fezullah. Sin 60	Oğlu Uzun boylu sarı bıyıklı Durmuş bin Halil. Sin 25	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu Uzun boylu ter bıyıklı İsmail bin Halil. Sin 20	Diğer oğlu Halil bin Halil. Sin 3	Torunu Ömer bin Durmuş. Sin 10	Diğer torunu Durmuş bin Durmuş. Sin 6 Fevt 1262	Diğer torunu Salih bin Durmuş. 6 aylık
Oğlu Ahmed.	Hane 2 <i>Rençber</i> Kazoğlu Uzun boylu ak sakallı Mehmed bin Mehmed. Sin 65	Oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Mehmed. Sin 23	Kaz oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 4	Diğer torunu Mustafa bin Mehmed. 3 aylık	Oğlu Ahmed bin Mehmed. Tevellüd 1262	Hane 3 <i>Rençber</i> Kazoğlu Uzun boylu Hüseyin bin Hüseyin. Sin 13
Karındaşı Himmet bin Hüseyin. Sin 7	Diğer karındaşı Süleyman bin Hüseyin. Sin 6	Hane 4 <i>Rençber</i> Beyoğlu Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Salih. Sin 60	Oğlu orta boylu sarı sakallı Hüseyin bin Mehmed. Sin 40	<i>Hızarcı</i> Torunu orta boylu ter bıyıklı Ali bin Hüseyin. Sin 20	Diğer torunu Mustafa bin Hüseyin. Sin 7	Diğer torunu Mehmed bin Hüseyin. Sin 6
Diğer torunu Salih bin Hüseyin. Sin 3 Fevt Haziran 1276	Torununun torunu Yusuf bin Ali. Sin 3	Diğer torununun torunu Yakub bin Ali. 5 aylık	Oğlu Ahmed bin Ali. Sin 1	Hane 5 <i>Rençber</i> Bölükoğlu Orta boylu kumral bıyıklı İbrahim bin Halil. Sin 30	Oğlu Durmuş bin İbrahim. Sin 7	Diğer oğlu İsmail bin İbrahim. 5 aylık
Oğlu Ahmed bin Durmuş. Tevellüd 1278	Hane 6 <i>Rençber</i> Kadıbeşeoğlu Orta boylu kumral sakallı Hamza bin Mehmed. Sin 45	Oğlu şabb-ı emred Davud bin Hamza. Sin 12	Diğer oğlu Cafer bin Hamza. Sin 10	Diğer oğlu Tahir bin Hamza. Sin 9	Oğlu Ahmed bin Cafer. Tevellüd 1278	
Bodaç Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Çerçioğlu Orta boylu kara sakallı Halil bin Veli. Sin 30	Oğlu Ali bin Halil. Sin 6	Diğer oğlu Halil bin Halil. Sin 3	Oğlu Mustafa bin Ahmed. Sin 7	Oğlu Halil bin Veli. Sin 1	Hane 2 <i>Rençber</i> Kapusuzoğlu Kısa boylu kumral bıyıklı Hasan bin Veli. Sin 40	Oğlu Şakir bin Hasan. Sin 6
Diğer oğlu Hasan bin Hasan. Sin 3	Hane 3 <i>Rençber</i> Kapusuzoğlu Orta boylu kır sakallı Hüseyin bin Hasan. Sin 55	Oğlu Satılmış bin Hüseyin. Sin 6	Diğer oğlu Hüseyin bin Hüseyin. Sin 4 Fevt 1262	Diğer oğlu Ahmed bin Hüseyin. 6 aylık Fevt 1262	Hane 4 <i>Rençber</i> Kapusuzoğlu Orta boylu kırca sakallı Halil bin Hasan. Sin 50	Oğlu Orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Halil. Sin 30
Hane 5 <i>Rençber</i> Boduçoğlu Orta boylu kır sakallı Veli bin Veli. Sin 55	Oğlu Mehmed bin Veli. Tevellüd 1275 Fevt 1276	Oğlu Veli bin Veli. Tevellüd 1278	Hane 6 <i>Rençber</i> Hacıbrahimoğlu Uzun boylu ak sakallı Ömer bin Abdullah. Sin 80 Fevt 1262	Oğlu orta boylu kır sakallı Hasan bin Ömer. Sin 40	Torunu Ahmed bin Hasan. Sin 1	Hane 7 Hacıbrahi moğlu şabb-ı emred Abdullah bin Kalemдар. Sin 15

Tepe Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber Hızarcıoğlu</i> Uzun boylu kumral sakallı Hasan bin Abdullah. Sin 45	Oğlu İsmail bin Hasan. Sin 11	Diğer oğlu Hüseyin bin Hasan. Sin 8	Diğer oğlu Abdullah bin Hasan. Sin 1	Diğer oğlu Hasan bin Hasan. 1 aylık Fevt 1261	Oğlu Ahmed bin Hasan. Tevellüd 1262	Hane 2 <i>Rençber Hızarcıoğlu</i> Uzun boylu sarı sakalı Halil bin Mehmed. Sin 40
Oğlu şabb-ı emred Hüseyin bin Halil. Sin 12	Diğer oğlu Mehmed bin Halil. Sin 6 Fevt 1278	Diğer oğlu Mustafa bin Halil. Sin 2	Oğlu Ahmed bin Hasan. Tevellüd 1278	Hane 3 <i>Rençber Hızarcıoğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Hamza bin Mustafa. Sin 30	Oğlu Ali bin Hamza. 6 aylık	Oğlu Hamza bin Hamza. Tevellüd 1269 Fevt 1275
Hane 4 <i>Nizamiye Hızarcıoğlu</i> Uzun boylu sarı bıyıklı İslam bin Mustafa. Sin 31	Oğlu Durmuş bin İslam. Sin 10	Hane 5 <i>Hızarcıoğlu</i> Yetim Hasan bin Murad. Sin 8	Hane 6 <i>Nizamiye Hızarcıoğlu</i> Orta boylu şabb-ı emred Receb bin Ali. Sin 16	Karındaşı İbrahim bin Ali. Sin 7 Fevt 1278	Hane 7 <i>Rençber İmamoğlu</i> Orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin İbrahim. Sin 25 Fevt 1261	Karındaşı Ahmed bin İbrahim. Sin 11
Musa Bey Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber Musabeyoğlu</i> Orta boylu kumral sakallı Musa bin Halil. Sin 35	Oğlu Mustafa bin Musa. Sin 1	Karındaşı oğlu Mehmed bin Hamza. Sin 12	Hane 2 <i>Rençber Musabeyoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Mustafa bin Ali. Sin 55	Karındaşı Uzun boylu kır sakallı İsmail bin Ali. Sin 50	<i>Nizamiye</i> Karındaşı oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hasan bin İsmail. Sin 25	Hane 3 <i>Rençber Paşabeyoğlu</i> Orta boylu Ahmed bin Ahmed. Sin 15
Karındaşı Osman bin Ahmed. Sin 11	Diğer karındaşı oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 10	Hane 4 <i>Rençber Seydiahmedoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Veli bin Ahmed. Sin 50	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı İsmail bin Veli. Sin 28	<i>Nizamiye Seyyidahmedoğlu</i> Orta boylu kara bıyıklı Ali bin Veli. Sin 23	Diğer oğlu Numan bin Veli. Sin 10	Diğer oğlu Ömer bin Veli. Sin 6
Torunu Mustafa bin İsmail. Sin 8	Diğer torunu Ahmed bin İsmail. Sin 7	Diğer torunu Süleyman bin İsmail. Sin 3	Diğer torunu Ali bin Ali. 5 aylık	Oğlu Hasan. Sin 1	Oğlu Şakir bin Ahmed. Tevellüd 1275	Oğlu İsmail bin Ahmed. Tevellüd 1278
Hane 5 <i>Rençber Seydiahmedoğlu</i> Uzun boylu köse sakallı Hasan bin Ali. Sin 30	Oğlu Ahmed bin Hasan. Sin 12	Diğer oğlu Selim bin Hasan. Sin 7	Diğer oğlu Receb bin Hasan. 3 aylık	Oğlu Hurşid bin Hasan. Fevt 1267	Hane 6 <i>Rençber Seyyidahmedoğlu</i> Orta boylu ter bıyıklı Hamza bin Ahmed. Sin 20	
Abdi Bey Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber Abdibeyoğlu</i> Orta boylu kara sakallı Osman bin Mustafa. Sin 45	Oğlu şabb-ı emred Osman bin Osman. Sin 13	Diğer oğlu Osman bin Osman. Sin 12	Diğer oğlu Mehmed bin Osman. Sin 10	Diğer oğlu Ahmed bin Osman. Sin 9	Diğer oğlu Süleyman bin Osman. Sin 4	Oğlu Mehmed bin Ahmed. Tevellüd 1276
Oğlu Osman bin Ahmed. Tevellüd 1278	Hane 2 <i>Rençber Abdibeyoğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Osman. Sin 30	Oğlu Receb bin Mehmed. Tevellüd 1272 Fevt 1275	Hane 3 <i>Rençber Suhteoğlu</i> Orta boylu ter bıyıklı Osman bin Mehmed.	Karındaşı orta boylu şabb-ı emred Mehmed bin Mehmed. Sin 15	Oğlu Receb bin Osman. Tevellüd 1274 Fevt 1275	Hane 4 <i>Rençber Suhteoğlu</i> Orta boylu ak sakallı Hüseyin bin

			Sin 19			Halil. Sin 55
Hane 5 <i>Rençber</i> Suhteoğlu Kısa boylu kır sakallı İsmail bin Hüseyin. Sin 45	Oğlu Ali bin Hüseyin. Sin 4	Diğer oğlu Hasan bin Hasan. 3 aylık				
Ali Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Alioğlu Orta boylu ak sakallı Musa bin Salih. Sin 60	Torunu şabb-ı emred Hamza bin Hamza. Sin 15	Hane 2 <i>Rençber</i> Alioğlu Orta boylu sarı sakallı İsmail bin Kadir. Sin 40	Oğlu İsmail bin İsmail. Sin 4	Karındaşı uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Kadir. Sin 25	Hane 3 <i>Rençber</i> Alioğlu Orta boylu köse sakallı Ahmed bin Ali. Sin 29	Oğlu Hurşid bin Ahmed. Sin 4
Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Ali. Sin 24	Oğlu Mustafa bin Ahmed. Tevellüd 1261	Oğlu İsmail bin Hurşid. Tevellüd 1278				
Ali Beyler Karyesi						
Hane 1 Alibeyoğlu Orta boylu kara sakallı İbrahim bin Halil. Sin 45	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Arif bin İbrahim. Sin 20	Hane 2 <i>Nizamiye</i> Cerrahoğlu Orta boylu kara bıyıklı Ahmed bin Hüseyin. Sin 25	Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Mehmed bin Hüseyin. Sin 22			
Tepe Arkası Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Ömeroğlu Uzun boylu kumral bıyıklı Halil bin Abdullah. Sin 50	Oğlu Osman. Sin 4	Diğer oğlu Durmuş. Sin 1	Diğer oğlu Mehmed bin Halil. 2 aylık	Karındaşı uzun boylu kumral bıyıklı İbrahim bin Abdullah. Sin 45	<i>Amel-mande</i> Ömeroğlu uzun boylu ak sakallı Osman bin Hasan. Sin 69	Oğlu uzun boylu Emin bin Osman. Sin 25
Diğer oğlu İbrahim. Sin 2	Oğlu İbrahim. Tevellüd Muharrem 1261	Oğlu Ahmed.	Hane 2 <i>Amel-mande</i> Çavuşoğlu Orta boylu ak sakalı Ahmed bin Hüseyin. Sin 65	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Ali bin Ahmed. Sin 36	Torunu İsmail bin Ali. Sin 4	Hane 3 <i>Müsin-Rençber</i> Abdalhasan oğlu Uzun boylu kumral sakallı Abbas bin Hasan. Sin 40
<i>Nizamiye</i> Abdalhasanoğlu Karındaşı orta boylu ter bıyıklı İbrahim bin Selim. Sin 20	Diğer karındaşı Süleyman bin Mustafa. Sin 5	Hane 4 Torunoğlu Orta boylu ter bıyıklı Hamza bin Ali. Sin 25 Fevt 1263				
SEKSE DİVANI						
Hacı Kalfa Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Müsin</i> Hacıkalfa oğlu Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Hüseyin. Sin 40	Oğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 9	Diğer oğlu Halil bin Hüseyin. Sin 6	Hane 2 <i>Demirci</i> Hacıkalfa oğlu Kısa boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Ahmed. Sin 20	Nizamiye Karındaşı orta boylu Hasan bin Ahmed. Sin 18	Diğer karındaşı Mehmed bin Ahmed. Sin 9	
Yukarı Karyesi						

Hane 1 <i>Rençber</i> Haciosmanoğlu Orta boylu ak sakallı Hasan bin Osman. Sin 75	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hasan bin Hasan. Sin 24	Diğer oğlu Mustafa bin Hasan. Sin 12	Torunu Halil bin Hasan. 6 aylık	Hane 2 <i>Amele</i> Kalenderoğlu Orta boylu kır sakallı İbrahim bin Abbas. Sin 45	<i>Nev-reside</i> Oğlu Abbas bin İbrahim. Sin 11	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Mehmed bin İbrahim. Sin 8
Diğer oğlu Hüseyin bin İbrahim. Sin 5	Diğer oğlu İlyas bin İbrahim. Sin 5	Diğer oğlu Nuri bin İbrahim. Sin 2	Diğer oğlu Salih bin İbrahim. 3 aylık	Hane 3 <i>Müsin-Rençber</i> Kalenderoğlu Orta boylu kumral bıyıklı Mustafa bin Abbas. Sin 38	<i>Nev-reside</i> Oğlu Emin bin Mustafa. Sin 9	Diğer oğlu Osman bin Mustafa. Sin 3
Hane 4 <i>Müsin-Rençber</i> Kalenderoğlu Orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin Abbas. Sin 40	Oğlu Selim bin Hüseyin. Sin 10	Diğer oğlu Numan bin Hüseyin. Sin 2	<i>Amel-mande</i> Kalenderoğlu Orta boylu ak sakallı Halil bin Ahmed. Sin 75	Oğlu Osman. Tevellüd 1261	Oğlu Selim bin Selim. Sin 1	Hane 5 <i>Rençber</i> Kalenderoğlu Orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Ahmed. Sin 21
Oğlu Ahmed bin Receb. Tevellüd 1269 Fevt 1276	Karındaşı kısa boylu şabb-ı emred Receb bin Ahmed. Sin 15	Diğer karındaşı Hasan bin Ahmed. Sin 12	Hane 6 <i>Rençber</i> Kalenderoğlu Uzun boylu kara sakallı İsmail bin Abdi. Sin 33	Hane 7 <i>Rençber</i> Hatiboğlu Orta boylu kır sakallı İsmail bin Hasan. Sin 50	<i>Süvari-ihraç</i> Hatiboğlu Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Osman bin İsmail. Sin 35	Diğer oğlu uzun boylu kara bıyıklı Ömer bin İsmail. Sin 25
Diğer oğlu İsmail bin İsmail. Sin 10	Torunu Hüseyin bin Osman. 3 aylık	Karındaşı oğlu İsmail bin Hasan. Sin 9	Hane 8 <i>Rençber</i> Hatiboğlu Kısa boylu kara sakallı Cafer bin Hüseyin. Sin 43	<i>Rençber</i> Hatiboğlu Oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Cafer. Sin 18	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu şabb-ı emred Hasan bin Cafer. Sin 15	
Eyüb Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amele</i> Eyüboğlu Kısa boylu ak sakallı Süleyman bin Süleyman. Sin 70	<i>Rençber</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Süleyman bin Süleyman. Sin 45	Torunu Süleyman bin Süleyman. Sin 12	Diğer oğlu İbrahim bin Süleyman. Sin 7	Oğlu Hasan bin Süleyman. Sin 1	Oğlu Mustafa bin Süleyman. Sin 1	Hane 2 <i>Müsin-Rençber</i> Eyüboğlu Orta boylu kara sakallı Veli bin Halil. Sin 40
Oğlu Mehmed bin Veli. Sin 7	Oğlu Şaban bin Mehmed. Tevellüd 1274	Oğlu Ali bin Mehmed. Tevellüd 1276	Oğlu Hüseyin bin Mehmed. Tevellüd 1278	Hane 3 <i>Amele</i> Eyüboğlu Orta boylu kırca sakallı Ahmed bin İsmail. Sin 49	Oğlu orta boylu şabb-ı emred Ahmed bin Ahmed. Sin 15	Diğer oğlu şabb-ı emred Mustafa bin Ahmed. Sin 13
Aşağı Karyesi						
Hane 1 <i>Amel-mande</i> Yahyaoglu Orta boylu ak sakallı Murad bin İsmail. Sin 80	<i>Rençber</i> Oğlu boylu kara bıyıklı İsmail bin Murad. Sin 40 Fevt 1263	<i>Rençber</i> Diğer oğlu Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Murad. Sin 26	Diğer oğlu uzun boylu ter bıyıklı Yahya bin Murad. Sin 22	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Osman bin Murad. Sin 18	Torunu İbrahim bin İsmail. Sin 1	Diğer torunu Mehmed bin Hüseyin. 6 aylık
Hane 2 <i>Kalaycı</i> Kalaycıoğlu	Oğlu Mustafa bin İsmail.	Hane 3 <i>Rençber</i> Köroğlu	<i>Rençber</i> Karındaşı orta	Oğlu Emin bin Veli.	Diğer oğlu Selim bin	Diğer oğlu Receb bin

Uzun boylu sarı sakalı İsmail bin İsmail. Sin 45	6 aylık	Orta boylu kırc sakallı Hüseyin bin Hasan. Sin 54	boylu kumral bıyıklı Veli bin Hasan. Sin 44 Fevt 1262	Sin 5	Veli. Sin 3	Veli. Sin 1
Oğlu Ahmed bin Emin. Tevellüd 1276	Oğlu Hurşid bin Emin. Tevellüd 1278	Hane 4 <i>Rençber Kayışoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Halil bin Memiş. Sin 55	Oğlu orta boylu kara bıyıklı İbrahim bin Halil. Sin 24	<i>Talebe</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Hasan bin Halil. Sin 21	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Halil. Sin 18	Diğer oğlu Mehmed bin Halil. Sin 12
Diğer oğlu Ahmed bin Halil. Sin 4	Diğer oğlu Selim bin Halil. Sin 2	Torunu Süleyman bin İbrahim. Sin 7 Fevt 1278	Diğer torunu Kadir bin İbrahim. Sin 5	Diğer torunu İsmail bin İbrahim. Sin 2	Diğer torunu Ali bin İbrahim. Sin 1	Oğlu Ahmed. Tevellüd 1261
Hane 5 <i>Amele Kayışoğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Abdullah bin Mehmed. Sin 30	Oğlu Hamza bin Abdullah. Sin 12	<i>Kel</i> Diğer oğlu Osman bin Abdullah. Sin 8	Diğer oğlu Emin bin Abdullah. Sin 8	Diğer oğlu Ömer bin Abdullah. Sin 3	Hane 6 <i>Rençber Hamzaoğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Salih bin Hamza. Sin 26	Oğlu Mustafa bin Salih. Sin 3
Hane 7 <i>Rençber İmamoğlu</i> Uzun boylu kumral bıyıklı Mustafa bin Mustafa. Sin 35	Oğlu Süleyman bin Mustafa. Tevellüd 1278	<i>Nev-reside</i> Oğlu Hüseyin bin Mustafa. Sin 10	Diğer oğlu İsmail bin Mustafa. Sin 3	Hane 8 <i>Amele İbişoğlu</i> Orta boylu kır sakallı Osman bin İbrahim. Sin 65 Fevt 1278	<i>Alil-Rençber</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mustafa bin Osman. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu kara bıyıklı Ali bin Osman. Sin 24
<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyin bin Osman. Sin 21	Torunu Hüseyin bin Hüseyin. 6 aylık	Oğlu Durmuş bin Mustafa. Tevellüd 1275	Hane 9 <i>Müsin-Rençber İbişoğlu</i> Orta boylu kumral bıyıklı İsmail bin İbrahim. Sin 39	Oğlu Satılmış bin İsmail. Sin 6	Diğer oğlu Osman bin İsmail. Sin 4	Diğer oğlu Ahmed bin İsmail. Sin 2
Hane 10 <i>Rençber Körhasanoğlu</i> Orta boylu kırc sakallı Halil bin Hasan. Sin 48	Oğlu Halil. Sin 12	Diğer oğlu İbrahim. Sin 3	Hane 11 <i>İbişoğlu</i> Orta boylu sarı bıyıklı Halil bin Ömer. Sin 25	Karındaşı oğlu Mustafa bin Hasan. Sin 7	Oğlu Ali bin Mustafa. Tevellüd 1278	Hane 12 <i>Rençber Gemalmazoğlu</i> Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Abdullah. Sin 37
<i>Nev-reside</i> Oğlu Abdullah bin Hüseyin. Sin 9	Diğer oğlu Hasan. Sin 6	<i>Nizamiye-Rençber</i> Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Hasan bin Abdullah. Sin 30	Hane 13 <i>Müsin-Amele Kalenderoğlu</i> Orta boylu kumral bıyıklı Kalemdar bin İbrahim. Sin 40	Hane 14 <i>Rençber Kalemdaroğlu</i> Orta boylu kır sakallı Ali bin Süleyman. Sin 65	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Hasan bin Ali. Sin 35	Diğer oğlu orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin Ali. Sin 30
Diğer oğlu orta boylu Davud bin Ali. Sin 25	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı İbrahim bin Ali. Sin 20	Diğer oğlu şabb-ı emred Mustafa bin Ali. Sin 15	<i>Nev-reside</i> Torunu İsmail bin Hasan. Sin 9	Oğlu Selim bin İsmail. Tevellüd 1275	Oğlu Ali bin Davud. Tevellüd 1278	Hane 15 <i>Kalemdaroğlu</i> Orta boylu kır sakallı

						Halil bin İsmail. Sin 50 Fevt 1263
<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Mustafa bin Halil. Sin 35	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boylu kara bıyıklı Osman bin Halil. Sin 25	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Halil. Sin 18	Diğer oğlu Süleyman bin Halil. Sin 10	Diğer oğlu Hasan bin Halil. Sin 8	Oğlu Ahmed bin Mehmed. Tevellüd 1276	Oğlu Şaban bin Mehmed. Tevellüd 1278
Hane 16 <i>Nizamiye</i> Boşnakoğlu Orta boylu ter bıyıklı Ali bin İsmail. Sin 20						
DEMİRCİLER DİVANI						
Abbas Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Abbasoğlu Uzun boylu kır sakallı Halil bin Ali. Sin 57 Fevt 1276	Hane 2 <i>Amel-mande</i> Abbasoğlu Orta boylu kır sakallı İbrahim bin Ali. Sin 75 Fevt 1261	<i>Müsin-Rençber</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Ali bin İbrahim. Sin 40	<i>Nizamiye</i> Torunu uzun boylu ter bıyıklı Osman bin Ali. Sin 20	<i>Nev-reside</i> Diğer Yusuf bin Ali. Sin 9	Diğer torunu Ömer bin Ali. Sin 5	Diğer torunu Mustafa bin Ali. Sin 4
Hane 3 <i>Rençber</i> Abbasoğlu Uzun boylu sarı sakallı Süleyman bin Mehmed. Sin 48	<i>Nev-reside</i> Oğlu Mehmed bin Süleyman. Sin 9	Diğer oğlu Yakub. Sin 7	Oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 1	Hane 4 <i>Amel-mande</i> Abbasoğlu Orta boylu ak sakallı Ahmed bin Ali. Sin 90 Fevt 1261		
Üçburgu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Velibeşeoğlu Uzun boylu kara sakallı Mehmed bin Ahmed. Sin 40	Oğlu Ahmed bin Mehmed. Sin 5	Diğer oğlu Eyüb bin Mehmed. Sin 3	Diğer oğlu Yusuf bin Mehmed. Sin 1	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Süleyman bin Mehmed. Sin 25	Oğlu Veli bin Ahmed. Sin 1	Hane 2 <i>Müsin</i> Velibeşeoğlu Kısa boylu kumral bıyıklı İsmail bin İbrahim. Sin 40
Oğlu Osman bin İsmail. Sin 5	Hane 3 <i>Amele</i> Velibeşeoğlu Orta boylu İsmail bin Abdullah. Sin 18	<i>Mariz</i> Karındaşı Abdullah bin Abdullah. Sin 9	Hane 4 <i>Amel-mande</i> Velibeşeoğlu Orta boylu ak sakallı İsmail bin Abdullah. Sin 80 Fevt 1261	<i>Mariz</i> Oğlu Halil bin İsmail. Sin 10	<i>Dilsiz</i> Diğer oğlu Mustafa bin İsmail. Sin 8 Fevt 1262	Diğer oğlu Hüseyin bin İsmail. Sin 7
Hane 5 <i>Rençber</i> Bostancıoğlu Uzun boylu kumral sakallı Hüseyin bin Salih. Sin 55	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı İbrahim bin Hüseyin. Sin 18	Diğer oğlu Salih bin Hüseyin. Sin 7	Torunu Veli bin İbrahim. Sin 3	Oğlu İsmail bin Salih. Tevellüd 1270 Fevt 1274	Oğlu Ahmed bin Hüseyin. Tevellüd 1272	Diğeri Yakub bin Salih. Tevellüd 1273 Fevt 1275
Hane 6 <i>Rençber</i> Bostancıoğlu Orta boylu kara bıyıklı Hamza bin Ali. Sin 33	<i>Nev-reside</i> Oğlu Selim bin Hamza. Sin 9	Diğer oğlu Durmuş bin Hamza. Sin 1	Hane 7 Alibeyoğlu yetim Ali bin Ali. Sin 9	Karındaşı yetim İsmail bin Ali. Sin 5	Diğer karındaşı Osman bin Ali. Sin 1	Hane 8 <i>Amele</i> Alibeyoğlu Orta boylu köse sakallı Memiş bin Musa. Sin 45 Fevt 1263
Oğlu Osman bin Memiş. Sin 2 Fevt 1263	Diğer oğlu Mustafa. 5 aylık Fevt 1261	Hane 9 <i>Rençber</i> Alibeyoğlu Orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Osman. Sin 40	Oğlu Feyzullah. Sin 6	Diğer oğlu Osman Sin 2	Hane 10 <i>Rençber</i> Arnavudoğlu Orta boylu ak sakallı Hüseyin bin	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Ahmed bin Hüseyin.

		Fevt 1275			Ali. Sin 59	Sin 30
Torunu Mehmed bin Ahmed. Sin 5	Hane 11 <i>Amele</i> Üçburgulu oğlu orta boylu kumral sakallı Ali bin Süleyman. Sin 45	<i>Nev-reside</i> Oğlu Ahmed bin Ali. Sin 10	Diğer oğlu Hasan. Sin 8	Diğer oğlu Hüseyin bin Ali. Sin 5	Hane 12 <i>Amele</i> Alibeyoğlu Orta boylu kır sakallı Mehmed bin Ömer. Sin 60	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Ali bin Mehmed. Sin 30
Torunu Ömer bin Ali. 6 aylık	Diğeri Mehmed bin Ali. Tevellüd/Fevt 1274	Hane 13 <i>Nizamiye</i> Alibeyoğlu Orta boylu kara bıyıklı Mustafa bin Ahmed. Sin 29	Karındaşı Hidayet bin Ahmed. Sin 1 Fevt 1261			
Hürrem Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amel-mande</i> Hürremoğlu Orta boylu ak sakallı Süleyman bin Mehmed. Sin 70 Fevt 1263	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Süleyman bin Süleyman. Sin 18	Hane 2 Davudoğlu Uzun boylu kara sakallı Veli bin Halil. Sin 55	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Halil bin Veli. Sin 23	Diğer oğlu Selim bin Veli. Sin 8	Diğer oğlu Mehmed. Sin 4	Diğer oğlu Yusuf. Sin 1
Diğer oğlu Yakub. 2 aylık Fevt 1262	Oğlu İsmail bin Selim. Tevellüd 1275	Hane 3 <i>Amele</i> Bozoğlu Kısa boylu kır sakallı Halil bin Veli. Sin 70	<i>Rençber</i> Oğlu orta boylu şabb-ı emred Ömer bin Halil. Sin 18	Hane 4 <i>Amele</i> Bozoğlu Uzun boylu ak sakallı Hasan bin Mustafa. Sin 70	<i>Nizamiye</i> Bozoğlu Damadı orta boylu kara bıyıklı Veli bin Kadir. Sin 30	Oğlu Mustafa bin Veli. Sin 1 Fevt 1261
Hane 5 <i>Rençber</i> Bozoğlu Uzun boylu kara sakallı Receb bin Mustafa. Sin 48	Hane 6 <i>Rençber</i> Bozoğlu Orta boylu kır sakallı İsmail bin Abdullah. Sin 50					
Çalkır Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Rençber</i> Çalkaroğlu Kısa boylu kır sakallı Durmuş bin Halil. Sin 62	<i>Nizamiye-Alil</i> Oğlu kısa boylu kumral bıyıklı Mehmed bin Durmuş. Sin 30	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu kısa boylu ter bıyıklı Süleyman bin Durmuş. Sin 22	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Yakub bin Durmuş. Sin 11	Diğer oğlu Yusuf bin Durmuş. Sin 7	Diğer oğlu Şakir bin Durmuş. Sin 5	Hane 2 <i>Arabacı</i> Türtüroğlu Orta boylu kara sakallı Hüseyin bin Feyzullah. Sin 55
<i>Amele-Çolak</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Süleyman bin Hüseyin. Sin 23	Hane 3 <i>Amel-mande</i> Türtüroğlu Orta boylu ak sakallı Memiş bin Feyzullah. Sin 70 Fevt 1261	Oğlu orta boylu kara bıyıklı İsmail bin Memiş. Sin 35	Diğer oğlu Ahmed. Sin 7	Hane 4 <i>İhraç-Rençber</i> Çalkaroğlu Orta boylu kara sakallı Abdullah bin Hasan. Sin 40	<i>Nev-reside</i> Oğlu Hasan bin Abdullah. Sin 7 Fevt 1278	Diğer oğlu Hüseyin bin Abdullah. Sin 4
Diğer oğlu Sefer bin Abdullah. 5 aylık						
Enbiya Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amele</i> Çalkaroğlu Uzun boylu kara sakallı Selim bin İsmail. Sin 46	Oğlu Ali bin Selim. Sin 12	Diğer oğlu Mustafa bin Selim. Sin 9 Fevt 1276	Diğer oğlu İsmail. Sin 5	Diğer oğlu Mustafa. Sin 3	Oğlu Mehmed bin Selim. Tevellüd 1276	<i>Yek-çesm</i> Karındaşı kısa boylu şabb-ı emred Mehmed bin İbrahim. Sin 18
Hane 2 <i>Rençber</i> Enbiya oğlu Orta boylu kara sakallı Hasan bin Ali. Sin 59	Oğlu orta boylu şabb-ı emred Hüseyin bin Hasan. Sin 18	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Osman bin Hasan. Sin 11	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Ali. Sin 8	Diğer oğlu İbrahim bin Hasan. Sin 2	<i>Rençber</i> Karındaşı orta boylu kara sakallı Süleyman bin	Oğlu Ahmed bin Süleyman. Sin 3

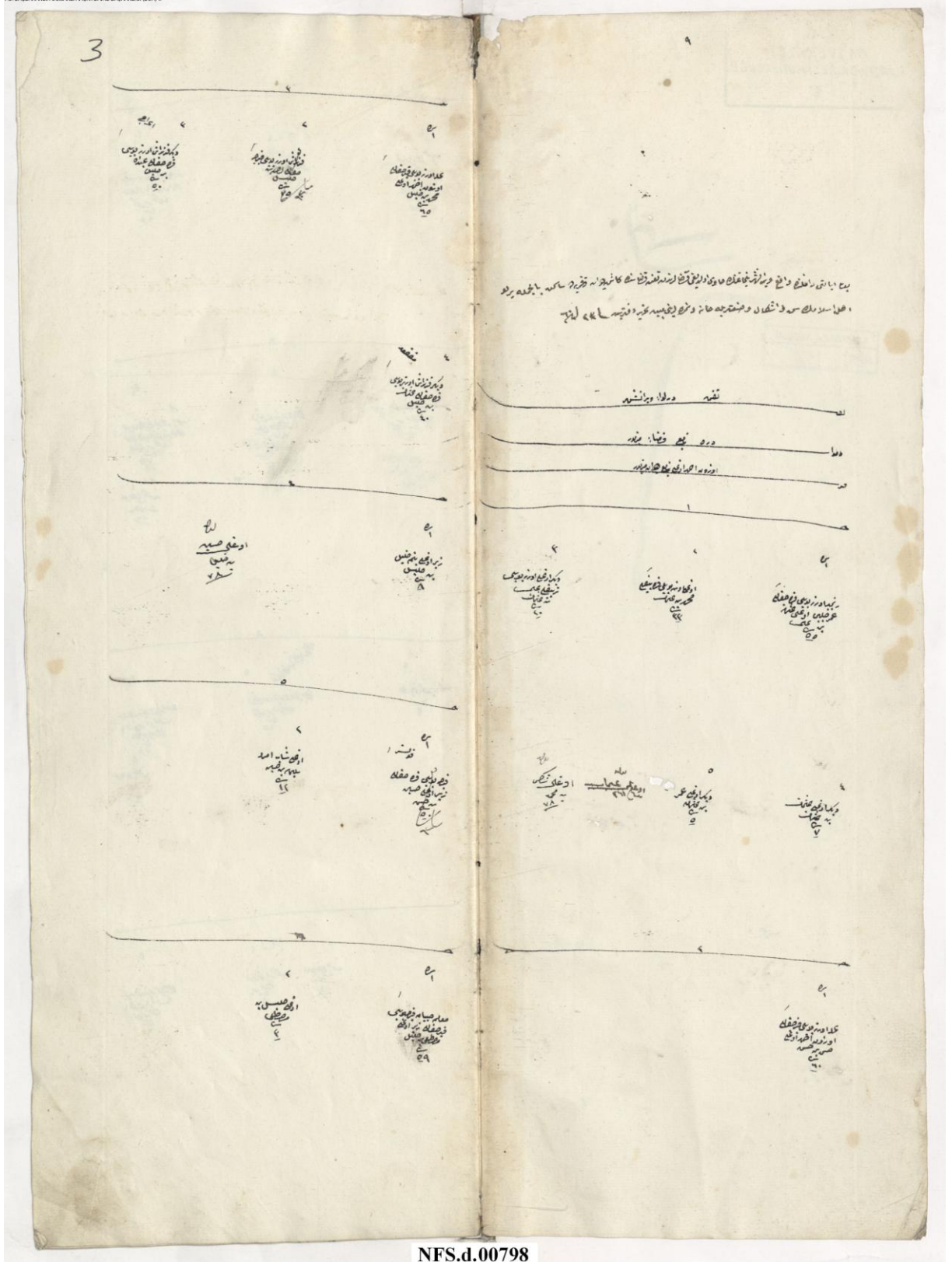
					Ali. Sin 32	
<i>Nizamiye</i> Diğer karındaşı orta boy lu kara bıyıkl ı Mustafa bin Ali. Sin 30	Oğlu Mehmed bin Mustafa. Tevellüd/Fevt 1276					
Danacı Karyesi						
Hane 1 <i>Amele</i> Danacıoğlu Uzun boy lu kır sakall ı İbrahim bin Mustafa. Sin 63 Fevt 1263	<i>Rençber</i> oğlu uzun boy lu kara bıyıkl ı Mehmed bin İbrahim. Sin 33	Torunu Veli bin Mehmed. Sin 9	Diğer oğlu İslam bin Mehmed. Sin 3	Hane 2 <i>Gemi</i> <i>Neccarı</i> Danacıoğlu Orta boy lu kara bıyıkl ı Hasan bin Halil. Sin 25	Karındaşı Musa bin Halil. Sin 10	Diğer karındaşı Mustafa bin Halil. Sin 6
Hane 3 <i>Amele</i> Danacıoğlu Uzun boy lu kır sakall ı Abdullah bin Hasan. Sin 65	Oğlu uzun boy lu kara bıyıkl ı Ali bin Abdullah. Sin 33	<i>Rençber-Çolak</i> Diğer oğlu orta boy lu ter bıyıkl ı Osman bin Abdullah. Sin 22	Oğlu Salih bin Abdullah. Sin 1	Hane 4 <i>Mecnun</i> Danacıoğlu Orta boy lu sar ı sakall ı Halil bin Feyzullah. Sin 55	Hane 5 <i>Amele</i> Karavelioğlu Kısa boy lu kır sakall ı Emin bin Ali. Sin 60	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boy lu ter bıyıkl ı Hasan bin Emin. Sin 25 Fevt 1261
Torunu Ali bin Hasan. Sin 4	Hane 6 <i>Nizamiye</i> Karavelioğlu Uzun boy lu kara bıyıkl ı Ahmed bin Hüseyn. Sin 30	Oğlu Yusuf bin Ahmed. Sin 7 Fevt Mayıs 1275				
Veyis Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amele</i> Veyisoğlu Uzun boy lu kır sakall ı İbrahim bin Memiş. Sin 62	<i>Rençber</i> Oğlu orta boy lu sar ı bıyıkl ı Mehmed bin İbrahim. Sin 28 Fevt 1276	Diğer oğlu orta boy lu Süleyman bin İbrahim. Sin 20	Ahmed bin İbrahim. Sin 1 Tevellüd 1261	Oğlu Halil bin İbrahim. Sin 1 Tevellüd 1262	Oğlu Mehmed bin Süleyman. Tevellüd 1274	Diğer oğlu Memiş bin İbrahim. Sin 8
Hane 2 <i>Amele</i> Veyisoğlu Uzun boy lu köse sakall ı İsmail bin Feyzullah. Sin 50	Hane 3 <i>Rençber</i> Veyisoğlu Orta boy lu ter bıyıkl ı Ahmed bin Süleyman. Sin 20	<i>Nizamiye</i> Karındaşı orta boy lu Ali bin Süleyman. Sin 18	Hane 4 Veyisoğlu Yetim Hüseyn bin Hüseyn. Sin 6	Oğlu Kadir bin Hüseyn. Tevellüd 1276	Hane 5 Veyisoğlu Memiş bin Halil. Sin 5	Karındaşı Halil bin Halil. Sin 2
Karındaşı oğlu Mustafa bin Mustafa. Sin 3	Hane 6 <i>Rençber</i> Veyisoğlu Orta boy lu kara sakall ı Mehmed bin Osman. Sin 45	Oğlu Raşid bin Mehmed. Sin 7	Diğer oğlu Şakir bin Mehmed. Sin 5	Diğer oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 1 Fevt 1261	Oğlu Osman. Tevellüd Muharrem 1261	Oğlu Mehmed bin Şakir. Tevellüd 1278
Kelez Oğlu Karyesi						
Hane 1 Kelezoğlu Orta boy lu kara sakall ı İsmail bin Osman. Sin 60	Oğlu Ali bin İsmail. Sin 2	<i>Rençber</i> Karındaşı uzun boy lu kara bıyıkl ı Mustafa bin Osman. Sin 31	Hane 2 <i>Müsin-</i> <i>Amele</i> Kelezoğlu Uzun boy lu kumral sakall ı Mehmed bin Hasan. Sin 40	<i>Nev-reside</i> Oğlu Receb bin Mehmed. Sin 8	Diğer oğlu Salih bin Mehmed. Sin 1 Fevt 1261	Hane 3 <i>Amel-mande</i> Kelezoğlu Uzun boy lu ak sakall ı Ali bin Ali. Sin 78
<i>Rençber</i> Oğlu orta boy lu kara sakall ı Hüseyn bin Ali. Sin 48	Oğlu orta boy lu kara bıyıkl ı Hasan bin Ali. Sin 40 Fevt 1264	<i>Nizamiye</i> Torunu orta boy lu kara bıyıkl ı Ali bin Hüseyn. Sin 28	Oğlu Hüseyn. Tevellüd 1263	Diğer torunu uzun boy lu ter bıyıkl ı Halil bin Hasan. Sin 22	<i>Nev-reside</i> Diğer torunu Numan bin Hasan. Sin 8	Hane 4 <i>Amel-mande</i> Turabioğlu Orta boy lu ak sakall ı Ali bin Ahmed. Sin 75 Fevt 1263
<i>Rençber</i> Oğlu orta boy lu sar ı bıyıkl ı Ali bin Ali. Sin 25	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boy lu ter bıyıkl ı Ahmed bin Ali. Sin 23	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu orta boy lu Hüseyn bin Ali. Sin 20	Torunu Ömer bin Ali. Sin 2	Hane 5 <i>Amel-</i> <i>mande</i> Turabioğlu orta boy lu ak sakall ı Halil bin Ahmed. Sin 80 Fevt 1261	<i>Nev-reside</i> Oğlu Halil bin Halil. Sin 8	Hane 6 <i>Amele</i> Turabioğlu Orta boy lu kara sakall ı Mehmed bin Ahmed. Sin 65

<i>Rençber</i> Oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Hasan bin Mehmed. Sin 29	Torunu Mehmed bin Hasan. Sin 1	Hane 7 Hacıoğlu Uzun boylu kumral sakallı Hüseyin bin Mehmed. Sin 50	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Hüseyin. Sin 24	<i>Amele</i> Diğer oğlu uzun boylu Mustafa bin Hüseyin. Sin 14	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Ali bin Hüseyin. Sin 8	Diğer oğlu Osman bin Hüseyin. Sin 6
Diğer oğlu Said bin Hüseyin. Sin 2	Diğer oğlu Hasan bin Hüseyin. Tevellüd 1266 Fevt 1275	Diğer oğlu Süleyman bin Hüseyin. Tevellüd 1270 Fevt 1275	Hane 8 <i>Amele</i> Kadiroğlu Uzun boylu kırca sakallı Ali bin Hüseyin. Sin 50			
İbrahim Bey Karyesi						
Hane 1 <i>Müsin-Rençber</i> İbrahimbeyoğlu Orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Osman. Sin 40	Oğlu Osman bin Mehmed. Sin 7	Diğer oğlu Mehmed bin Mehmed. Sin 1	<i>Nizamiye-Süvari</i> Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ali bin Osman. Sin 25	Oğlu Abdülkadir bin Ali. Sin 2 Fevt 1275	<i>Nev-reside</i> Karındaşı oğlu İbrahim bin Ahmed. Sin 7	Oğlu Ahmed.
Oğlu İbrahim bin Ali. Tevellüd 1278	Hane 2 <i>Amel-mande</i> İbrahimbeyoğlu Uzun boylu ak sakallı Ahmed bin İbrahim. Sin 65	Rençber Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Ahmed. Sin 35	Diğer oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Hasan bin Ahmed. Sin 26	<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu uzun boylu ter bıyıklı Halil bin Ahmed. Sin 20	Diğer oğlu kısa boylu İbrahim bin Ahmed. Sin 15	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu İsmail bin Ahmed. Sin 8
Diğer oğlu Ömer bin Ahmed. Sin 5	Oğlu Mehmed bin Halil. Tevellüd 1275	Torunu Yusuf bin Hüseyin. Sin 3	Diğer torunu Abdurrahman bin Hüseyin. Sin 1 Fevt 1262	Hane 3 <i>Amel-mande</i> KısaHüseyinoğlu Uzun boylu ak sakallı Süleyman bin Hüseyin. Sin 70	Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Hasan bin Hüseyin. Sin 32	Diğer oğlu kısa boylu ter bıyıklı Osman bin Hüseyin. Sin 18
<i>Nizamiye</i> Diğer oğlu şabb-ı emred Süleyman bin Hüseyin. Sin 15	<i>Nev-reside</i> Diğer oğlu Mustafa bin Hüseyin. Sin 9	<i>Başı Kel</i> Diğer oğlu Mehmed bin Hüseyin. Sin 3	Oğlu Ahmed			
Osman Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amele</i> Köseoğlu Kısa boylu köse sakallı Hüseyin bin Memiş. Sin 48	<i>Nev-reside</i> Oğlu Hüseyin. Sin 11	Hane 2 <i>Rençber</i> <i>Yek-çesm</i> Köseosmanoğlu Orta boylu köse sakallı Hüseyin bin Mustafa. Sin 50	Oğlu Yakub bin Hüseyin. Sin 6	Diğer oğlu Yusuf bin Hüseyin. Sin 3	Diğer oğlu Nuri. 6 aylık	Diğer oğlu Hasan. Sin 1
Hane 3 <i>Rençber</i> Osmanoğlu Orta boylu kumral sakallı Mehmed bin Ahmed. Sin 60 Fevt 1263	<i>Nizamiye</i> Oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Arif bin Mehmed. Sin 30	Diğer oğlu Şakir. Sin 4	Oğlu Şakir bin Arif. Tevellüd 1273	Hane 4 <i>Nizamiye</i> Osmanoğlu Orta boylu sarı bıyıklı Mustafa bin Hasan. Sin 23	Karındaşı orta boylu şabb-ı emred Ahmed bin Hasan. Sin 17	Diğer karındaşı Osman bin Hasan. Sin 8
Diğer karındaşı Reşid. Sin 6	Hane 5 <i>Amele</i> Osmanoğlu Uzun boylu kırca sakallı Hamza bin Mehmed. Sin 50	Oğlu Mehmed bin Hamza. Sin 1	Hane 6 <i>Rençber</i> Osmanoğlu Uzun boylu kara bıyıklı Ömer bin Osman. Sin 28	<i>Nizamiye</i> Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Ali bin Osman. Sin 22	<i>Mecnun</i> Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Süleyman bin Osman. Sin 19 Fevt 1262	<i>Mariz</i> Diğer karındaşı Musa bin Osman. Sin 13
Hane 7 <i>Rençber</i> Osmanoğlu Uzun boylu ter bıyıklı İsmail bin İbrahim. Sin 22	Oğlu Mustafa bin İsmail. Sin 1	Karındaşı oğlu İbrahim bin İbrahim. Sin 7	Oğlu Halil bin İsmail. Tevellüd 1266	Hane 8 <i>Amele</i> Osmanoğlu Orta boylu kara sakallı Ahmed bin İbrahim. Sin 50	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Selim bin Ahmed. Sin 25	Diğer oğlu Halil bin Ahmed. Sin 7

Diğer oğlu Hasan bin Ahmed Sin 2						
Ferhad Oğlu Karyesi						
Hane 1 <i>Amel-mande</i> Ferhad oğlu Orta boylu kır sakallı İsmail bin Salih. Sin 70	<i>Müsin-İmam</i> Oğlu orta boylu kumral sakallı Yakub bin İsmail. Sin 38	Diğer oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Yusuf bin İsmail. Sin 26	Diğer oğlu Salih bin Yakub. Sin 5	Hane 2 <i>Rençber</i> Ferhad oğlu Orta boylu kara sakalı Osman bin Hasan. Sin 50	Oğlu Hasan bin Osman. Sin 3	Oğlu Mustafa bin Osman. Tevellüd Muharrem 1262
Hane 3 <i>Rençber</i> Ferhad oğlu Uzun boylu kara sakallı Durmuş bin Hüseyin. Sin 53	<i>Nev-reside</i> Oğlu Hüseyin bin Durmuş. Sin 11	Oğlu Mustafa. Tevellüd 1261	Hane 4 <i>Amele</i> Bozoğlu Orta boylu kara sakallı Kadir bin Veli. Sin 55	<i>Nizamiye</i> Oğlu orta boylu kara bıyıklı Hüseyin bin Kadir. Sin 25 Fevt 1276	Hane 5 <i>Rençber</i> Ferhad oğlu Orta boylu kumral sakallı İbrahim bin İsmail. Sin 45	Oğlu Ali. Sin 6
Diğer oğlu İsmail bin İbrahim. Sin 5	Hane 6 <i>Rençber</i> Soytarı oğlu Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Ali. Sin 42 Fevt 1261	Oğlu İbrahim bin Ali. Sin 7	Diğer oğlu Halil bin Ali. Sin 5			

EK-7: 1844 Tarihli 0798 Numaralı Tefen Kazası Nüfus Defteri

T.C. BASKAKANLIĞI İSMAİLİ ARŞİVİ DAİRE BASKANLIĞI (BDA) ©

T.C. BASKAKILIKI OSMAKILARINI DARE BASKAKILIKI (BOA) ©

7

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

۴
 ۳
 ۲
 ۱

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DARE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

9

در پناه حق تعالی
مبارک باد

عبدالله بن علی
صاحب دارالعلوم
کربلا

عبدالله بن علی
صاحب دارالعلوم
کربلا

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

T.C. BAŞBAKANLIĞI OSMANLI ARŞİVİ DARE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

11

۱
 نمدار در روزی نصفه
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۲
 دیکر در روزی
 ۳۰

۳
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۴
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۵
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۱
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۲
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۳
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۴
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۵
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۶
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

۷
 نمدار در روزی
 نصفه اولی صدم
 در صدم
 ۲۰

T.C. BASBAKANLIĞI OSMANLI ARŞİVİ DARE BASKI LİDİ BOA ©

13

بکشدن نیکه چاره نیکه

۴ عمود	۳ اوله لاله نوری	۲ بازار اوله نوری اوله بورد اوله نوری بورد اوله نوری
-----------	---------------------	---

۴ بکشدن نیکه	۳ بکشدن نیکه	۲ بکشدن نیکه
-----------------	-----------------	-----------------

بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه

بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه

۴ بکشدن نیکه	۳ بکشدن نیکه	۲ بکشدن نیکه
-----------------	-----------------	-----------------

بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه
بکشدن نیکه چاره نیکه

۴ بکشدن نیکه	۳ بکشدن نیکه	۲ بکشدن نیکه
-----------------	-----------------	-----------------

15

۱۵
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

17

۱۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۱۴

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

19

18

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

اشک در به روی
 بفرستد در
 قفسه ای
 ۴۸

دردی که در کمال
 ۵۰

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

اشک در به روی
 بفرستد در
 قفسه ای
 ۴۸

دردی که در کمال
 ۵۰

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

اشک در به روی
 بفرستد در
 قفسه ای
 ۴۸

دردی که در کمال
 ۵۰

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

اشک در به روی
 بفرستد در
 قفسه ای
 ۴۸

دردی که در کمال
 ۵۰

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

اشک در به روی
 بفرستد در
 قفسه ای
 ۴۸

دردی که در کمال
 ۵۰

عاشقانه نغمه ای
 در کمال آرزو در روی
 قفسه ای از هجر
 بر زنگ
 ۴۵

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAIRESI BASKIMLI (BOA) ©

21

عاشقانه
 ۴
 ۵
 ۱۱

سفره
 ۴
 ۵
 ۱۱

عاشقانه
 ۴
 ۵
 ۱۱

عاشقانه
 ۴
 ۵
 ۱۱

عاشقانه
 ۴
 ۵
 ۱۱

23

سفرنامه ای که در این سفر

۱

<p>۴</p> <p>در این سفر که در روز ۲۵ شماره ۱۰۰ ۵۰</p>	<p>۳</p> <p>از طرفی که در این سفر شماره ۱۰۰ ۵۰</p>	<p>۲</p> <p>در این سفر که در روز ۲۵ شماره ۱۰۰ ۵۰</p>
--	--	--

۲

۳

در این سفر که در روز ۲۵
شماره ۱۰۰
۵۰

۳

<p>۴</p> <p>در این سفر که در روز ۲۵ شماره ۱۰۰ ۵۰</p>	<p>۳</p> <p>از طرفی که در این سفر شماره ۱۰۰ ۵۰</p>	<p>۲</p> <p>در این سفر که در روز ۲۵ شماره ۱۰۰ ۵۰</p>
--	--	--

۲۵

۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

۲۵

۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

در این سفر که در روز ۲۵

25

۲۹
۴
دیگر اشیای
۶

۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۲۹
۴
دیگر اشیای
۶

۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰

T.C. BASBAKANLIK İSMAİLİ ARŞİV DİRE BAŞKANLIĞI (BGA) ©

27

صاحبزاده محمد علی

نقشہ خاندان

اولاد

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

اولاد

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

اولاد

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

اولاد

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

اولاد

عبدالرحمن

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

اولاد

صاحبزاده محمد علی

عبدالرحمن

اولاد

عبدالرحمن

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DARE BASKANLIĞI (BOA) ©

31

امام عثمانی اور شیخ درجہ اولیٰ اہلسنک زکوٰۃ پر طمانہ ارسالی و علیہ سبہ فتح مبارکی
 بارک اوف و جرح نعمت نافذ ایضا کجکلمہ عظیمہ اعمانہ نرضہ اوف و جرح اوجاق و مقربہ
 موقی و صفیہ حاجہ نوزادہ معانہ اوتہہ پرفک کوبہ نلفضیرتہ بارور کس ابرہہ کوی
 دانکما و صفیہ کدندری ہبلہ شریفیج و نقوشوئی اھالیہ تحقیق الا سبہ اعلیٰ ارضین
 صیدہ اشوزیر و نذیر یحییٰ علیہ سبہ تمہلکس

T.C. BASBAKANLIĞI OSMANLI ARŞIVI DİJİTALİZASYON BİRİMİ (BOA) ©

37

۵

احمد علی بیگ، نجات، قیصر

غازی، بیگ، جوان، قیصر

عزت، بیگ، جوان، قیصر

کرم، بیگ، جوان، قیصر

نور، بیگ، جوان، قیصر

شیر، بیگ، جوان، قیصر

کرم، بیگ، جوان، قیصر

نور، بیگ، جوان، قیصر

شیر، بیگ، جوان، قیصر

کرم، بیگ، جوان، قیصر

عزت، بیگ، جوان، قیصر

کرم، بیگ، جوان، قیصر

نور، بیگ، جوان، قیصر

شیر، بیگ، جوان، قیصر

کرم، بیگ، جوان، قیصر

ca

بازار
در بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

بازار
بازار
بازار
بازار

41

اگرچه او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

ادعای
او غرض
بود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

طوری که
بشدت
کوشش
نمود

اگرچه او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

اگرچه او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

اگرچه او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

اگرچه او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

نمود او در بوی هارس
بشدت کوشش
نمود

43

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه شایسته امره صید ۱۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	---	--

<p>۴ اوقه ۲۰</p>	<p>۵ اوقه احمد ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	---	--

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	--	--

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	--	--

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	--	--

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	--	--

<p>۴ کتبه ۲۰ ۲۰</p>	<p>۵ اوقه ۲۰</p>	<p>۶ کتبه ۲۰ ۲۰</p>
--	--	--

45

دو پاك نيمه جاده

۴ قزاق قوتلر
 ۵ اكي رولف
 ۶ نيمه جاده
 ۷ اكي رولف
 ۸ نيمه جاده
 ۹ اكي رولف

قزاق قوتلر

۴ قزاق قوتلر
 ۵ قزاق قوتلر
 ۶ قزاق قوتلر
 ۷ قزاق قوتلر
 ۸ قزاق قوتلر
 ۹ قزاق قوتلر

قزاق قوتلر

۴ قزاق قوتلر
 ۵ قزاق قوتلر
 ۶ قزاق قوتلر
 ۷ قزاق قوتلر
 ۸ قزاق قوتلر
 ۹ قزاق قوتلر

قزاق قوتلر

۴ قزاق قوتلر
 ۵ قزاق قوتلر
 ۶ قزاق قوتلر
 ۷ قزاق قوتلر
 ۸ قزاق قوتلر
 ۹ قزاق قوتلر

۴ قزاق قوتلر
 ۵ قزاق قوتلر
 ۶ قزاق قوتلر
 ۷ قزاق قوتلر
 ۸ قزاق قوتلر
 ۹ قزاق قوتلر

۴ قزاق قوتلر
 ۵ قزاق قوتلر
 ۶ قزاق قوتلر
 ۷ قزاق قوتلر
 ۸ قزاق قوتلر
 ۹ قزاق قوتلر

۱۱

47

766
 دیکرانی قضا
 دیکرانی قضا
 طبری عظمی
 ساریس

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

عبدی باک

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله
 دیکرانی لاله

49

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اداره بجزان بود

طریق شایسته
۱۵

تبرکات و بیگانه
۱۵

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

51

عبدالرحمن بن محمد بن عبدالمطلب

اولاد اوغوزلو بن محمد بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

محمد بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب بن عبدالمطلب

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DİJİTALİZASYON BİREKİMİ (BOA) ©

55

۱۰۰۰ و قضاة العجز اولد چك اولساك كوكى برظلامه اوصت و شهبه بنه قضاة اولد اذك
 و جربا شفه نكركى اوصاى چكسه عطاواو عفاة لوقه اذك و كونا ايجون اذك و صبه حبه اذك و صفتور
 و صفره عطاواو ايم معايد اولدنه برنك كوكى قضاة بنده باده حمر اوصاى بنده و انظلامه اذك
 كوستاوكى و جرم بخر اولنج و قضاة اوصاى بنده اذك اولنج اولدقن حبه ايشو بنده برچين بنده
 نزهت نذت « « لنگ

T.C. BASKAVALIKI OSMANLI ARSIVI DAIRE BASKANLIĞI (BOA) ©

57

که بقدر ضایع بود
 در یافتن این پنج جلد نبود

۴ در این کتاب ۳	۴ ۲۰۱۰ در این کتاب ۳	۴ در این کتاب ۳
-----------------------	-------------------------------	-----------------------

که بقدر ضایع بود
 در یافتن این پنج جلد نبود

۴ در این کتاب ۳	۴ ۲۰۱۰ در این کتاب ۳	۴ در این کتاب ۳
-----------------------	-------------------------------	-----------------------

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

59

برقاریون نیک جواد صوبہ

<p>۱۰ دو کمانچہ شامہ ۵</p>	<p>۱۱ ایک سیمبر ۱۰</p>	<p>۱۲ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>	<p>۱۳ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۱۴ ایک اور دو کمانچہ ۵</p>	<p>۱۵ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>
<p>۱۶ دو کمانچہ صبا ۱۰</p>	<p>۱۷ نیمه اور دو کمانچہ ۵</p>	<p>۱۸ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>	<p>۱۹ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۲۰ ایک اور دو کمانچہ ۵</p>	<p>۲۱ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>
<p>۲۲ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۲۳ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۲۴ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>	<p>۲۵ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۲۶ ایک اور دو کمانچہ ۵</p>	<p>۲۷ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>
<p>۲۸ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۲۹ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۳۰ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>	<p>۳۱ دو کمانچہ حطیف ۵</p>	<p>۳۲ ایک اور دو کمانچہ ۵</p>	<p>۳۳ نیمه اور دو کمانچہ قندار ایضاً ۵</p>

61

ایوبه افندی قلم جبار افندی

عبد فرید بن علی بن محمد شافعی
 ایوبه افندی
 ۲۸

ایوبه افندی
 قلم جبار افندی
 ۲۵

قلم جبار افندی
 ۱۶

دکتر افندی
 ایوبه افندی
 ۲۷

ایوبه افندی
 ۲۶

ایوبه افندی
 ۲۴

عبد فرید بن علی بن محمد شافعی
 ایوبه افندی
 ۲۹

ایوبه افندی
 ۲۳

ایوبه افندی
 ۲۲

ایوبه افندی
 ۲۱

عبد فرید بن علی بن محمد شافعی
 ایوبه افندی
 ۳۰

ایوبه افندی
 ۳۱

ایوبه افندی
 ۳۲

۲۹
فرید بن علی بن محمد شافعی
۲۸

۳۰
قلم جبار افندی
۲۵

۳۱
ایوبه افندی
۲۴

عبد فرید بن علی بن محمد شافعی
 ایوبه افندی
 ۳۲

ایوبه افندی
 ۳۳

ایوبه افندی
 ۳۴

ایوبه افندی
 ۳۵

ایوبه افندی
 ۳۶

ایوبه افندی
 ۳۷

65

ایران در ایاصی

ایران در ایاصی

بیت اوت اوتی قرد صفت
که در صفت اوت
صفت صفت
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

ایاصی
صفت

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DARE BASKANLIĞI (BDA) ©

67

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری
دکتر احمد بوری

T.C. SAKKARLIK OSMANLI ARSIVI DARE BASINLIKI (BOA) ©

69

تاریخ: ...
 مجلس: ...

تاریخ: ...
 مجلس: ...

تاریخ: ...
 مجلس: ...

تاریخ: ...
 مجلس: ...

تاریخ: ...
 مجلس: ...

امم و قیامت اورینو کسه جان اها سلسله نکده بفرنده امتت و قیامت بفرنده مولا ای روح
 و جبرئیل نفی نظری انتهای مجلسه فرموده عتاه فرنده اوق و کاتبه ایلی اوق و معتمد اوق
 معتمدی و معتمد عا جزه از ایله ساینه اوق رسد بفرنده کیم تا غنیمت مایه هر کس بوم سکر و کله
 و خنده که سندی و درجه قوم و فرستورن اکت بفرنده ارا که اکر اولدوقن جمعه کینو بر اوق
 بفرنده سلیماه فرنده اوق

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

71

بنام
 قریب دوزخ
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

بنام
 عمر اوزده روز
 از آنکه در این
 ایام که در این
 ایام که در این

T.C. BASBAKANLIĞI OSMANLI ARŞİVİ DARE BASKINLIĞI (BOA) ©

73

Handwritten entries on page 73, organized into rows separated by horizontal lines. The text is in Ottoman Turkish script.

Row 1:

- Left: *دیگر آنکه...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

Row 2:

- Left: *طوری که...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

Row 3:

- Left: *دیگر آنکه...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

Row 4:

- Left: *دیگر آنکه...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

Row 5:

- Left: *طوری که...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

Row 6:

- Left: *دیگر آنکه...*
- Middle: *آنکه...*
- Right: *بیته اوزده نوبت...*

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DARE BASKINLIĞI (BOA) ©

75

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

قورالده تايغ قورالده قورالده

T.C. BASBAKANLIĞI OSMAKLI ARŞIVI DARE BASKINLIĞI (BOA) ©

77

هنگامی که
پیش
گشت

رسانه‌ها در مورد
پیشرفت
و غیره
گفتند

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم
عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم
عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

عقد اول در روز
پنجم
پنجم
پنجم

79

Handwritten entries on the left page (79) include:

- 1700: *دیکر اوقاف*
- 1701: *دیکر اوقاف*
- 1702: *دیکر اوقاف*
- 1703: *دیکر اوقاف*
- 1704: *دیکر اوقاف*
- 1705: *دیکر اوقاف*
- 1706: *دیکر اوقاف*
- 1707: *دیکر اوقاف*
- 1708: *دیکر اوقاف*
- 1709: *دیکر اوقاف*
- 1710: *دیکر اوقاف*
- 1711: *دیکر اوقاف*
- 1712: *دیکر اوقاف*
- 1713: *دیکر اوقاف*
- 1714: *دیکر اوقاف*
- 1715: *دیکر اوقاف*
- 1716: *دیکر اوقاف*
- 1717: *دیکر اوقاف*
- 1718: *دیکر اوقاف*
- 1719: *دیکر اوقاف*
- 1720: *دیکر اوقاف*

Handwritten entries on the right page (143) include:

- 1700: *دیکر اوقاف*
- 1701: *دیکر اوقاف*
- 1702: *دیکر اوقاف*
- 1703: *دیکر اوقاف*
- 1704: *دیکر اوقاف*
- 1705: *دیکر اوقاف*
- 1706: *دیکر اوقاف*
- 1707: *دیکر اوقاف*
- 1708: *دیکر اوقاف*
- 1709: *دیکر اوقاف*
- 1710: *دیکر اوقاف*
- 1711: *دیکر اوقاف*
- 1712: *دیکر اوقاف*
- 1713: *دیکر اوقاف*
- 1714: *دیکر اوقاف*
- 1715: *دیکر اوقاف*
- 1716: *دیکر اوقاف*
- 1717: *دیکر اوقاف*
- 1718: *دیکر اوقاف*
- 1719: *دیکر اوقاف*
- 1720: *دیکر اوقاف*

83

وکیل
محمد
۸

اوغلا
محمد
۵

۱۶
اوغلا
محمد
۵

محمد اوغلا
۵۰

محمد اوغلا
۵۰

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

اوغلا
محمد
۵

85

<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>۶۰ دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>۶۰ دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>
---	--	--	---	---	---

<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>
---	---	---	---	---	---

<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>
---	---	---	---	---	---

<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>	<p>دو کلاه از کلاه پیشین ۶۰</p>
---	---	---	---	---	---

87

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

۴۹

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

دکتر احمد محمد
تبریز
۳۰

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DARE BASKANLIGI (BOA) ©

89

۶۱۲
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

دیگر ابراهیم
پس احمد
۱۵

عراق و شام و دیار
دیگر ابراهیم
پس احمد
۱۰

دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

طوس و دیار
پس احمد
۴

دیگر ابراهیم
پس احمد
۵
ایضا احمد
پس احمد
۴

۶
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۷
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۸
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۹
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۰
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۱
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۲
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۳
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۴
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۵
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۶
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۷
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۸
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۱۹
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۲۰
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۲۱
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

۲۲
دیگر ابراهیم
پس احمد
۸

95

فردین خان
بیت
۵

۱
 برآمدن روزی از خدمت
 حضرت شاهنشاهی
 ۳۰
 ۲
 اوقاف
 ۳۰
 ۳
 برآمدن از خدمت
 ۳۰

۱
 برآمدن روزی از خدمت
 حضرت شاهنشاهی
 ۳۰
 ۲
 اوقاف
 ۳۰
 ۳
 اوقاف
 ۳۰

۱
 برآمدن از خدمت
 ۳۰
 ۲
 اوقاف
 ۳۰
 ۳
 برآمدن از خدمت
 ۳۰

۱
 برآمدن از خدمت
 ۳۰
 ۲
 اوقاف
 ۳۰
 ۳
 اوقاف
 ۳۰

۱
 برآمدن از خدمت
 ۳۰
 ۲
 اوقاف
 ۳۰
 ۳
 اوقاف
 ۳۰

97

مجلس قديم
 پروردگار هم دعاي اوليه و شرف و برکت خود اوليه شده است
 سینه خردن و ما در عهدی که از آن سینه خردن و ما در عهدی که از آن سینه خردن
 شکر این دفتر مجلسی با این سینه خردن و ما در عهدی که از آن سینه خردن
 ۱۲۷۲

کتابخانه کاد...

این دفتر در روز پنجشنبه ۱۲۷۲ هجری قمری در مجلس قديم
 مجلسی که از آن سینه خردن و ما در عهدی که از آن سینه خردن
 کتبی در روز این ماه در مجلس قديم
 بر روی این دفتر قديم ۱۲۷۲ هجری قمری

EK-8: 1844 Tarihli 0971 Numaralı Tefen Kazası Nüfus İcmal Defteri Transkripsiyon

Kaza-i Tefen der livâ-i Viranşehir ki be-ma'rifet-i Miralay Ali Bey tahrir şode. El-vâki sene 1260. Be-cihet-i defâtir-i vâride ve bâ-fermân-ı sâmi

Kurâhâ (Aded)	Divan (Aded)	Sâkin-i Müslim
30	40	

Hanehâ-i Müslim 206 aded

Tüvânâ		Sıbyan		Müsin		Asâkir				
Yerli (nefer)	Ahar Mahalle (nefer)	Yerli (nefer)	Ahar Mahalle (nefer)	Yerli (nefer)	Ahar Mahalle (nefer)	Nizâmiye (nefer)	Süvari (nefer)	Redif (nefer)	Bahriye (nefer)	
154	7	291	0	162	1	68	3	0	0	Ber-mûciib-i tahrir mevcut sene 1260
9	0	18	0	26	0	4	0	0	0	
145	7	273	0	136	1	64	3	0	0	Berây-ı yoklama an an M. Sene 1260 ilâ Mart sene 1265
000	0	32	0	1	0	00	0	2	1	
145	7	305	0	137	1	64	3	2	1	Zam-şode yoklama an tarih-i minh.
28	0	67	0	000	0	00	0	0	0	
117	7	238	0	137	1	64	3	2	1	Berây-ı (...) sene 260 ila sene 265
67	0	000	0	28	0	00	0	0	0	
184	7	238	0	165	1	64	3	2	1	Zamm-ı (...) el-vâki fî 13 M. Sene 268 havale? şode

Kaza-i Tefen bi-ma'rifet-i Salih Serdar-ı asâkir-i bahriye-i şâhâne tahrir şode el-vâki der sene 75 be-cihet-i 1 kit'a defter-i tahrir-i cedid (...)

Divan 4 aded

Karye 30 aded

Sâkin-i Müslim

Hanehâ 191

Yerli (Nefer)	Asâkir-i Bahriye (Nefer)	Sınıf-ı Redif (Nefer)
618	54	20

EK-9: 1844 Tarihli 0971 Numaralı Tefen Kazası Nüfus İcmal Defteri

OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI

193

تفهن - در اول دور که بعد از آن در اول دور ۱۸۴۴/۱۸۴۵ در این قضاوت و با قضاوت

نیز این ~~مورد~~ ~~مورد~~

حاضر

۱۸۴۵	۱۸۴۶	۱۸۴۷	۱۸۴۸	۱۸۴۹	۱۸۵۰	۱۸۵۱	۱۸۵۲	۱۸۵۳	۱۸۵۴	۱۸۵۵	۱۸۵۶	۱۸۵۷	۱۸۵۸	۱۸۵۹	۱۸۶۰
۱۸۵۰	۱۸۵۱	۱۸۵۲	۱۸۵۳	۱۸۵۴	۱۸۵۵	۱۸۵۶	۱۸۵۷	۱۸۵۸	۱۸۵۹	۱۸۶۰	۱۸۶۱	۱۸۶۲	۱۸۶۳	۱۸۶۴	۱۸۶۵
۱۸۶۰	۱۸۶۱	۱۸۶۲	۱۸۶۳	۱۸۶۴	۱۸۶۵	۱۸۶۶	۱۸۶۷	۱۸۶۸	۱۸۶۹	۱۸۷۰	۱۸۷۱	۱۸۷۲	۱۸۷۳	۱۸۷۴	۱۸۷۵
۱۸۷۵	۱۸۷۶	۱۸۷۷	۱۸۷۸	۱۸۷۹	۱۸۸۰	۱۸۸۱	۱۸۸۲	۱۸۸۳	۱۸۸۴	۱۸۸۵	۱۸۸۶	۱۸۸۷	۱۸۸۸	۱۸۸۹	۱۸۹۰

۱۸۴۵
۱۸۴۶
۱۸۴۷
۱۸۴۸
۱۸۴۹
۱۸۵۰
۱۸۵۱
۱۸۵۲
۱۸۵۳
۱۸۵۴
۱۸۵۵
۱۸۵۶
۱۸۵۷
۱۸۵۸
۱۸۵۹
۱۸۶۰

تفهن - در اول دور که بعد از آن در اول دور ۱۸۴۴/۱۸۴۵ در این قضاوت و با قضاوت

۱۸۴۵

۱۸۴۶

۱۸۴۷

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

7. KAYNAKLAR

1. ARŞİV KAYNAKLARI (BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ)

BOA, NFS.d. 727/1246
 BOA,NFS.d.795/1253
 BOA, NFS.d. 796/1256
 BOA, NFS.d.797/1258
 BOA, NFS.d.798/1260
 BOA, NFS.d.971/1260
 BOA, HAT, 334/19189/E.
 BOA. HAT, 336/19273/A.
 BOA, HAT, 663/32280.
 BOA, HAT 660/32238.
 BOA, A.DVN. MHM, 1A/92.

2. KİTAP ve MAKALELER

Ahmed Lütü Efendi (1999), **Vak'anüvis Ahmed Lütü Efendi Tarihi, II-III**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Ahmet Vefik Paşa (2000), **Lehçe-i Osmanî, Türk Dil Kurumu Yayınları, Hazırlayan: Recep Toparlı, Ankara.**

AKBAL, Fazıla (1951), **1831 Tarihinde Osmanlı İmparatorluğu'nda İdari Taksimat ve Nüfus, Belleten**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, c.15, s.59, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

AKYÜREK ŞAHİN, E.- UYAR S. (2009), "Ein neues Bleigewicht aus dem Territorium von Tios in Ostbithynien, **Gephyra-6**, GERMANY.

AKBAYAR, Nuri (1986), **Tanzimattan Sonra Osmanlı Devleti Nüfusu, Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, 5.cilt, İletişim Yayınları İstanbul.

AKŞİN, Sina (2005), **Siyasal Tarih 1789-1908, Türkiye Tarihi-3, Osmanlı Devleti 1600-1908**, Yayın Yönetmeni: Sina Akşin, Cem Yayınevi, İstanbul.

AKYILDIZ, Ali (2010), **II. Mahmud Döneminde Merkez İdaresinde Yapılan Düzenlemeler, II. Mahmud, Yeniden Yapılanma Sürecinde İstanbul, Istanbul in the Process of Being Rebuilt**, Ed. Coşkun Yılmaz, Çev. Zeynep (Jane Louise) Kandur, Baskı ve Cilt Seçil Ofset, İstanbul.

Ardeşen Nüfus Kütüğü 1842- Ardeşen Sülaleleri (2011), Haz. Murat Ümit Hiçyılmaz, Ardeşen Belediyesi Yayınları, Rize.

AYDIN, Mahir (1990), **Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri (28-30 Haziran 1989) Bildirileri'nden ayrı Basım, Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri**, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.

BABUŞ, Fikret (2006), **Osmanlı'dan Günümüze, Etnik-Sosyal Politikalar Çerçevesinde Türkiye'de Göç ve İskân Siyaseti Uygulamaları**, Ozan Yayınları, İstanbul.

BARKAN, Ömer Lütü (2000) **Osmanlı Devleti'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi, Tetkikler-Makaleler, Tarihi Demografi Araştırmalar ve Osmanlı Tarihi**, c.2, Yay. Haz. Hüseyin Özdeğer, İstanbul.

BEHAR, Cem (1996), **"Tarihi İstatistikler Dizisi Başlarken", Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye'nin Nüfusu 1500-1927**, 2, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.

BOSTAN, Hanefi (2012), **Karadeniz'de Nüfus Hareketleri ve Nüfusun Etnik Yapısı**, Nöbetçi Yayınevi, İstanbul.

BOZKURT, Nebi (2007), "Nüfus", **TDVİA**, c.33, İstanbul, s.293.

ÇADIRCI, Musa (2008), **Tanzimat Sürecinde "Türkiye" Askerlik**, Derleyen: Tülay Ercoşkun, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.

ÇADIRCI, Musa (1992), **Tanzimat Dönemi'nde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Çorum Nüfus Defterleri-1837-1844 (2012), Haz. Hacı Haldun Şahin, Çorum Belediyesi Yayınları, Çorum.

ÇÖPOĞLU, Binnaz (2009), **Bolu Şer'iyeye Sicili, 1687-1688 Tarihli 836 No'lu Defterin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, AİBÜ, Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi (BAMER) Yayınları No:5, Baskı Duman Ofset Matbaacılık, Ankara.

DAVISON, Roderic H. (1997), **Osmanlı'da Batı Tesiri**, Çeviren: D.Mehmet BURAK, İletişim Yayınları, Adana.

DEVELLİOĞLU, Ferit (2004), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Yay. Haz. Aydın Sami Güneçyal, 21. Baskı, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

438 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937-1530) II., Bolu, Kastamonu, Kengiri ve Koca-ili Livaları, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu:20, Defter-i Hakâni Dizisi I, Ankara-1994.

DOĞAN, Cabir (2011), **II. Mahmud Dönemi Osmanlı Merkezileşme Politikasının Doğu Vilayetlerinde Uygulanması**, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/4 Fall, Isparta.

ELİBOL, Numan (2007), Osmanlı İmparatorluğu'nda Nüfus Meselesi ve Demografi Araştırmaları, **Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, c.XII, Sayı 2, :135-160.

Esad Efendi (2005), “**Üss-i Zafer, Yeniçeriliğin Kaldırılmasına Dair**”, Hazırlayan: Mehmet Arslan, Kitabevi Yayınları, Baskı Bayrak Matbaası, İstanbul.

Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü (2011), Say Yayınları, İstanbul.

Evliya Çelebi (2005), **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Bursa-Bolu-Trabzon-Erzurum-Azerbaycan-Kafkasya-Kırım-Girit**, 2.cilt 1.kitap, Hazırlayanlar: Yücel Dağlı-Seyit Ali Kahraman, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Gagauz Türkçesinin Sözlüğü (1991), Rusçadan Aktaranlar: Abdülmecit Doğru-İsmail Kaynak. Sorumlu Redaktör: Prof. N. A. Baskakov, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

GÜL A.-GÖKÇEN S. (2010), “**Son Dönem Osmanlı Nüfusu ve Ecnebler Meselesi**”, Cedit Neşriyat, Ankara.

HALAÇOĞLU, Yusuf (1991), **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, 2.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

HALAÇOĞLU, Yusuf (2010), **Türkiye'nin Derin Kökleri, Osmanlı Kimliği ve Aşiretler**, Babiâli Kültür Yayıncılığı, İstanbul.

Halil, İNALCIK (1996), **Tarihi İstatistikler Dizisi Başlarcken, Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye'nin Nüfusu 1500-1927**, 2, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.

KARAL, Enver Ziya (1997), **Osmanlı imparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831**, II. Baskı, TC Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.

KARAL, Enver Ziya (1983), **Osmanlı Tarihi, Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856)**, c.V. 4.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

KARAUĞUZ, Güngör (2011), **Yerel Tarih Bakış Açısı ile Osmanlı Döneminde Devrek ve Çevresi Tarihi (Zonguldak, Krd. Ereğli, Çaycuma, Safranbolu, Bartın)** Çizgi Kitabevi Yayınları:301, Konya.

KARPAT, Kemal (2010), **Osmanlı Nüfusu 1830-1914**, Çev. Bahar Tırnakçı, 2.Baskı, Timaş Yayınları, İstanbul.

KARPAT, Kemal (2002), **Osmanlı Modernleşmesi, Toplum, Kurumsal Değişim ve Nüfus**, Çevirenler: Akile Zorlu Durukan-Kaan Durukan, Ankara.

KOÇ, Yunus (1989), **XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Sancağı'nın İskân ve Nüfus Yapısı**, Kültür Bakanlığı Yayınları:1021, Ankara.

KOÇ, Yunus (2007), "Nüfus", **TDVİA**, , c.33, İstanbul, s.297-298.

KONRAPA, M. Zekai (1964), **Bolu Tarihi**, Bolu Vilayet Matbaası, Bolu.

KÖPRÜLÜ, Fuat (1979), "**Ayân**", İslâm Ansiklopedisi, c.II, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., (2011), **Tarih Araştırmalarında Usûl**, 1. Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S.(2010), **Menteşe Sancağı 1830 (Nüfus ve Toplum Yapısı)**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

LEWIS, Bernard (1993), **Modern Türkiye'nin Doğuşu**, Çev. Metin Kıratlı, 5.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

McCARTHY, Justin (1998), **Müslümanlar ve Azınlıklar "Muslims and Minorities", Osmanlı Anadoluşunda Nüfus ve İmparatorluğun Sonu**, Çeviren: Bilge Umar, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.

MERT, Özcan (1999), "**Osmanlı Devleti Tarihinde Ayânlık Dönemi**", c.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

MOREAU, Odile (2010), **Reformlar Çağında Osmanlı imparatorluğu Askeri "Yeni Düzen"ın insanları ve Fikirleri:1826-1914**, Çev. Işık Ergüden, 1. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları-301, İstanbul.

Mustafa Nuri Paşa (1992), **Netayic ül- Vukuat: Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi c. I-II**. 3.Baskı, Sadeleşiren Neşet Çağatay, Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara.

Mustafa Nuri Paşa (1992), **Netayic ül-Vukuat: Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi**, c.III-IV, 3.Baskı, Sadeleşiren Neşet Çağatay, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

ORHONLU, Cengiz (1963), **Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretleri İskân Teşebbüsü (1691-1696)**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul.

Osmanlı Atlası XX. Yüzyıl Başları, Binbaşı M. Nasrullah, Kolağası M. Rüşdü, Mülazım M. Eşref, Hazırlayanlar: Rahmi Tekin-Yaşar Baş. Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul-2003, s.63.

ÖNAL, Güray, (2011), **Osmanlı Devleti Kastamonu Vilayet Salnamelerinde Bolu Sancağı** c.1 (1-14), Bolu Belediyesi Bolu Araştırmaları Merkezi, Baskı Polat Yayınevi, Ankara.

ÖZCAN, Abdülkadir (2009), **Osmanlı Askeri Teşkilatı, Türkler ve Askerlik**, Ed. Süleyman Kızıltoprak, İstanbul Yayınları-26, İstanbul.

ÖZDEĞER, Mehtap (2003), Osmanlı İmparatorluğu'nda Mîrî Arazi Rejimi ve Tahrir Geleneği, <http://www.yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd5/sbd-5-1.pdf> c.III, Sayı-V, s.11-12.

PAKALIN, Mehmet Zeki (1946), **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, c.3, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

PAKALIN, Mehmed Zeki (1971), **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, 2. Baskı, c. III, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

Pazar Nüfus Kütüğü-1842 Pazar Sülaleleri (2011), Haz. Murat Ümit Hiçyılmaz, Gayret Matbaacılık, İstanbul 2011.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali (2008), **Türkçe Sözlük, Türkiye Türkçesinin En Büyük Sözlüğü, 100.000 Madde**, Can Yayınları, İstanbul.

QUATAERT, Donald (2002), **Osmanlı imparatorluğu (1700-1922) The Ottoman Empire,1700-1922**, Çev. Ayşe Berktaş, 1.Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul.

SAKİN, Orhan (2006), **Anadolu'da Türkmenler ve Yörükler, Toplumsal Dönüşüm Yayınları**, 1.Basım, Sultanahmet Matbaası, İstanbul.

SAKİN, Orhan (2010), **Osmanlıda Etnik Yapı ve 1914 Nüfusu**, 2.Basım, Bizim Kitaplar:78, Ekim Yayınları, İstanbul.

SEVİN, Veli (2001), **“Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I”** Türk Tarih Kurumu Basımevi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

SEZEN, Tahir (2006), **Osmanlı Yer Adları**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

SHAW S. J.- SHAW E. K. (1977) **History of The Ottoman Empire and Modern Turkey, Vol. 2, Reform, Revolution and Republic: The Rise of Modern Turkey, 1808-1975**, Cambridge University Press, Cambridge.

SÜMER, Faruk (1972), **Oğuzlar (Türkmenler), Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları**, İkinci Baskı, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları:170, Ankara.

Şemsettin Sami (2007), **Kâmûs-ı Türkî**, c.I-II, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Takvim-i Vekayi defa 258, (24 Ş.1259).

TEKELİ, İ. - İLKİN S. (2004), **Cumhuriyetin Harcı, Üçüncü Kitap Modernitenin Altyapısı Oluşurken**, 1.Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

TÜRKAY, Cevdet (2001), **Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatler**, İşaret Yayınları, Acar Matbaacılık, İstanbul.

Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete (1964), Sayı: 11750, s.9, Ankara.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi “*Nüfus*” maddesi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, c.33, İstanbul-2007.

TUĞLACI, Pars (1985), **Osmanlı Şehirleri**, Milliyet Gazetesi Yayınları, İstanbul.

UBİCİNİ, Abdolonyme (1853), **Lettres sur La TurQui depuis le Khatti-Cherif de Gulkane (1839)** PAR M.A. UBICINI. Les Ottomans, Türkiye Mektupları, c.2, Paris.

UYAR, Sadi (2012), **Gökçebey/Tefen'den (Zonguldak) Yeni Kurşun Ağrılıklar**, Eskiçağ Yazıları-3, (Editörler: A.Vedat Çelgin-N. Eda Akyürek Şahin), Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Dillerini ve Kültürlerini Araştırma Merkezi Yayını, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Ünye Nüfus Defteri-1834 (2011), Haz. Sabri Bacacı, İrfan Dağdelen, Osman Doğan, Ünyeliler Derneği (ÜNDER), İstanbul.

Yeni Tarama Sözlüğü (1983), Düzenleyen: Cem Dilçin, Türk Dil Kurumu Yayınları:503, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

YILMAZ, Cevdet (2010), **Türkiye’de Tarihçiler ve Coğrafyacılar Tarafından Farklı Anlamalarda Kullanılan Bir Terim: Divan**, 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Coğrafya Bölümü, “A Term Used Different Meanings by Historians and Geographers in Turkey; Divan”, Historical Studies, Vol.2. Samsun.

Yurt Ansiklopedisi (1982), **Bolu Tarihi**, c.2, Anadolu Yayıncılık, İstanbul.

Yurt Ansiklopedisi (1982), **Zonguldak Tarihi**, c.10, Anadolu Yayıncılık, İstanbul.

Yusufeli Nüfus Defteri-1835 (2011), Haz. Muammer Demirel, Yusufeli Belediyesi, Artvin 2011.

YÜKSEL, Hasan (2006-07), Osmanlı'da Modern Anlamda Yapılan İlk Nüfus Sayımına Göre Divriği'nin Demografik Yapısı, **Nüfus Bilim Dergisi/Turkish Journal of Population Studies**, (:73-89).

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Gökçebey>

3. YAYINLANMAMIŞ TEZLER

KAYTAZ, Fatma (2006), **88 no'lu Mühimme Defter (Transkripsiyon ve Özet)**, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, MÜ. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, İstanbul.

ŞAHİN, Burhan (1992), **Cumhuriyet Öncesinde Kastamonu'nun İdari-Nüfus ve Etnik Yapısı (1839-1903)**, yayınlanmamış doktora tezi, AÜ. Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara.

TAŞ, Kenan Ziya (1993), **Tapu Tahrir Defterlerine Göre 16. Yüzyılda Bolu Sancağı**, yayınlanmamış doktora tezi, AÜ. Tarih (Genel Türk Tarihi) Anabilim Dalı, Ankara.

8. ÖZGEÇMİŞ

Güler Biçici, Zonguldak ili Devrek ilçesinde doğdu. İlkokulu ve Ortaokulu Gökçebey ilçesinde tamamladı. 1998 yılında Zonguldak Açık Öğretim Lisesine kaydolarak 2001 yılında mezun oldu. 2004 yılında Gazi Üniversitesi Kırşehir Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünde lisans eğitimine başladı ve 2008 yılında mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Öğretmenliği alanında Tezsiz Yüksek Lisans Programına başladı ve 2010 yılında mezun oldu. İstanbul'da özel bir eğitim kurumunda Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretmenliği yaptı.